

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1939

MAI

SISU:

Kaubandus-tööstusametnike ja -teenijate leib-
kondade büdžetid.

Maaomandite üleminekud ja hinnad 1937. a.

Siseveeteed 1938. a.

Lasteaiad 1937/38. a.

Tulumaks 1935. ja 1936. a.

Väljaränd 1938. a.

Täienduskoolid 1937/38. õ/a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku
elu nähtused.

Alatised tabelid.

Nr. 210(5)

TALLINN

Nr. 210(5)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	lk.		Page
Kaubandus-tööstusametnike ja -teenijate leibkondade büdžetid — H. Reiman	229—235	<i>Budgets des employés et de service des entreprises du commerce et de l'industrie</i>	229—235
Maaomandite üleminekud ja hinnad 1937. a. — O. Laaman	235—245	<i>Mouvement et prix des propriétés agricoles en 1937</i>	235—245
Siseveetead 1938. a. — J. Taimre	246—250	<i>Voies navigables intérieures en 1938</i>	246—250
Lasteaiaid 1937/38. a. — A. Lepp	251—254	<i>Jardins d'enfants de 1937/38</i>	251—254
Tulumaks 1935. ja 1936. a. — O. Ilves	255—258	<i>Impôt sur le revenu en 1935 et 1936</i>	255—258
Väljaränd 1938. a. — A. Tomberg	258—261	<i>Émigration en 1938</i>	258—261
Talenduskoolid 1937/38. õ/a. — A. Lepp	262—266	<i>Écoles de continuation en 1937/38</i>	262—266
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused	280—284	<i>Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie</i>	280—284

ALATISED TABELID — TABLEUX PERMANENTS

(Standard-numeratsioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus märtsis	268	Tab. 1. Commerce extérieur en mars	268
" 2. Väliskaubandus muude riikidega märtsis	270	" 2. Commerce extér. avec les autres pays en mars	270
" 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained märtsis	270	" 3. Commerce extér. des princip. articles en mars	270
Pliitrusmonopol	279	Ventes d'alcool	279
" 6. Riiigrandteed märtsis	267	" 6. Chemins de fer en mars	267
" 7. Tallinna sadama tegevus aprillis	273	" 7. Mouvement du port de Tallinn en avril	273
" 8. Eesti Panga ärisels 30. IV 39	273	" 8. Bilans de la Banque d'Estonie le 30. IV 39	273
" 10. Era- ja ühispankade ärisels 1. I, 1. II, 1. III, 1. IV	274, 275	" 10. Situat. financ. des banques au 1. I, 1. II, 1. III, 1. IV	274, 275
" 11. Üksikute pankade äriselsusummad 1. I, 1. II, 1. III, 1. IV	274, 275	" 11. Bilans des princip. banques au 1. I, 1. II, 1. III, 1. IV	274, 275
" 13. Valuutahinnad Tallinna börsil märtsis	276	" 13. Cours du change à Tallinn en mars	276
" 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud veebruaris ja märtsis	221*	" 14. Nombre des personnes ayant passé les confins de la République en février et mars	221*
" 15. Linnade rahvastik märtsis	276	" 15. Mouv. de la populat. dans les villes en mars	276
Lihvel olev raha	280	Circulation fiduciaire	280
Pankadevahelise arvekoja tegevus	280	Mouvement de la chambre de compensation	280
Profestitud vekelid	280	Effets protestés	280
Kapital emissioonid	280	Émissions des capitaux	280
Tööstustoodang	280	Production de quelques industries	280
Loomataudid	280	Épizooties	280
Tapamajade tegevus	280	Fonctionnement des abattoirs	280
" 24. Suurimüüghinnad veebruaris ja märtsis	222*	" 24. Prix de gros en février et mars	222*
" 25. Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi	280	" 25. Coût de denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive	280
" 26. Turuhinnad aprillis	277	" 26. Prix de détail en avril	277
" 27. Elatusmaksumusindeksid	280	" 27. Nombres-indices du coût de la vie	280
" 28. Suurimüüghindeksid	280	" 28. Nombres-indices de prix de gros	280
" 29. Tööburg veebruaris ja märtsis	220, 221*	" 29. Marché du travail en février et mars	220, 221*
" 30. Tööstusettevõtted ja töölohu 1. aprilliks	273	" 30. Entrepr. indust. et leur main-d'oeuvre au 1. avril	273
" 33. Nakkushaigused veebruaris ja märtsis	279	" 33. Maladies contagieuses en février et mars	279
Ablellumus, sündimus ja suremus	225*	Mariages, naissances et décès	225*

Alatiste tabelite koostamislviis vt. nr. 182(1) — 1937, lk. 33.

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.

Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

Ilmunud 17. mail 1939.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSAMETNIKE ja -TEENIJATE LEIBKONDADE BÜDŽETID.

BUDGETS des EMPLOYÉS et de SERVICE des ENTREPRISES du COMMERCE et de l'INDUSTRIE.

Sis u: 1. Uuritud leibkonnad, lk. 229. 2. Sissetulekud, lk. 229. 3. Väljaminekud, lk. 231.

1. Uuritud leibkonnad.

Ménages observés.

Kaubandus-tööstuse alal uuritud 32 ametniku ja teenija büdžetist on siin kasustatud 25

leibkonna omad; ülejäänud on enamasti üksikult elavate leibkonna koostisele koos teiste üksikutega eraldi. Siin vaadeldud leibkondade arvus esineb 15 ametniku ja 10 teenija, peamiselt äriteenija leibkonda. Arvu väiksuse tõttu on uurimustulemusi käsitletud suurel määral koos, osalt aga siiski eraldi — ametnike ja teenijate elatusolude erinevuse selgitamiseks. Kuigi leibkondade arv ei ole suur, siiski võimaldab see vaadeldud rühmades erinevuste ilmnenist; samuti võrdlust varem käsitletud töölisbüdžetitega.

Vaadeldud leibkonnad on pärit: Tallinnast 10, Tartust 5, Narvast 2, Pärnust 3, muudest linnadest 3 ja maalt 2 — üks Lõuna-, teine Põhja-Eestist.

Leibkonnad (tab. 1) keskmiselt 3,3 liikmega on pisut väiksemad eespool käsitletud 3,7 liikmega töölisleibkondadest, kuid siiski pea võrdsed rahvaloenduse andmeil selgunud kaub.-tööstuse ametnike keskmiselt

konna kohta, on väiksem kui tööstustöölise leibkonnas (1,6), samuti on võrreldes töölisleibkondadega pisut väiksem ka täistoidustatute arv leibkonna kohta — 2,6:2,7 vastu. Kõik need erinevused osutavad väiksema koormisele kaub.-tööstuse ametnike ja teenijate leibkonnas ja on seega eelduseks lahedamaile elamistingimustele.

Sama osutab ka vaadeldavate leibkondade kuuluvus jõukusrühmadesse; madalaimasse — 25 kr rühma kuuluvaid ei leidunud üldse, kuna seevastu kõrgeimasse 66 kr — rühma kogunes selline arv, et oli otstarbekohane moodustada lisarühm 76 kr — suuruses, kuhu kuulujate arv siiski ületab teisi. Nii esinevad kaub.-tööstuse ametnikud ja teenijad üldse ühe jõukusastme võrra tööstustöölisest kõrgemal; keskmise kuutulu erinevus on veelgi suurem, nii kui selgub tulude vaatlusel.

Leibkondade koostise erinevuses jõukusrühmade järgi ilmnevad samad reeglipärasused, kui seda leidsime tööstustöölise juures, mis osutab varemnenidud leibkonna jõukuse sõltuvusele leibkonna suuruselt ja kahtlemata ka tulust, kuigi selle järgi andmete rühmitamine siin on jäänud ära. Siiski, erinevuste ulatus äärmistes jõukusrühmades on väiksem (täistoidustatu kohta arvatult 1,5 kordne) kui tööstustöölise leibkonnil (1,9 kordne), mis osutab vaadeldavate leibkondade suuremale ühtlusele.

Tulude ja kulude vahekorral kaub.-tööstusametnike ja -teenijate leibkondade büdžetites kokku üle- ja puudujääkidega leibkonnad esinevad pea võrdselt 12:13 vastu; kuid võttes eraldi ametnikke ja teenijaid, leiame üle- ja puudujääkidega leibkondi esimestel 8:7 vastu, teistel aga 4:6 vastu. Kuna tööstustöölisel leidis puudujääkidega leibkondi vaid 37%, siis siin osutunud vahekorrad on küllaltki tähelepanevad, eriti pidades silmas ametnike ja teenijate töölisest kõrgemat jõukustaset.

2. Sissetulekud.

Recettes.

Vaadeldud kaub.-tööstusametnike ja -teenijate leibkondade puhas sissetulek oli aastase leibk. kohta ümarguselt 2 036 kr, eraldi ametnikel 2 364 kr ja teenijail 1 545 kr. Kuna vastav tööstustöölise sissetulek oli 1 452 kr, siis osutub vaadeldud ametnike leibkondade sissetulek suuremaks 62,8% ja teenijail 6,4%. Kuid arvates sissetulekuid ühe täistoidustatu kohta, leiame

Leibkondade suurus — *Grandeur des ménages.*

1.	Leibkondade arv <i>Nombre des ménages</i>		Sellest <i>Dont</i>		Keskmise leibkonna kohalt <i>Membres en moyenne par ménage</i>		Sellest <i>Dont</i>	
	Ametnikke <i>Employés</i>	Teenijaid — <i>Gens de service et commis</i>	Üldse <i>Total</i>	Keskmine täistoidustatu arv leib- konna kohta — <i>Unité de consumma- tion en moyenne</i>	Ametnikke <i>Employés</i>	Teenijaid — <i>Gens de service et commis</i>	Keskmine leibkonna kohalt <i>Membres en moyenne par ménage</i>	
							Neist lapsi alla 20 a. <i>Dont enfants au- dessous de 20 ans</i>	Keskmine täistoidustatu arv leib- konna kohta — <i>Unité de consumma- tion en moyenne</i>
Kuutulu täistoi- dustatu kohta (jõukurühmad) <i>Revenu mensuel par unité de con- sommation (grou- pes d'aisance).</i>								
26—35 kr	2	1	3	4,16	1,50	3,28	3,70	2,86
36—45 „	1	3	4	3,75	1,50	3,28	5,40	2,57
46—55 „	1	1	2	4,04	2,00	2,04	3,37	2,50
56—65 „	1	2	3	3,67	1,67	2,47	2,40	2,50
66—75 „	3	2	5	3,00	0,60	2,30	2,23	2,20
76 — „	9	8	17	2,89	0,67	2,20	2,25	1,80
Kokku — Total	25	15	40	3,34	1,08	2,57	2,64	2,47

3,4 liikmega leibkonniga. Koguarvus suurimal määral (40%) esineb 4-liikmelisi, siis 2—3-liikmelisi; suuremaid leibkondi on vähem. Laste arv vaadeldavais ametnike ja teenijate leibkonnas, keskmiselt 1,08 leib-

Sissetulekute ositus (%) — Répartition des recettes (%)

2.	Sissetulekute ositus (%) — Répartition des recettes (%)		
	Kokku Total	Ametnikud Employés	Teenijad Gens de services et commis
Leibkonnapea teenistus — Gain du chef de ménage:			
a) peatöökohas — dans le lieu de travail principal	85,7	85,6	80,1
b) kõrvaltöödest — des travaux accessoires	2,4	3,1	0,8
Leibkonnapea abikaasa teenistus — Gain de l'épouse du chef de ménage	3,3	1,8	6,5
Muude leibkonnaliikmete teenistus — Gain des autres membres de ménage	0,5	0,8	—
Puhastulu allüürnike ja kostiliste pidamisest — Revenu net provenant des sous-locataires et des pensionnaires	0,7	0,5	1,1
Puhastulu maa-, ala- ja loomapidamisest — Revenu net de l'exploitation des terres, du jardinage et de l'élevage	0,4	0,5	0,08
Tulu sotsiaalkindlustusest — Revenu de l'assurance sociale	0,3	0,5	0,02
Tulu kapitalidest — Revenu des capitaux	0,1	0,1	0,01
Toetused ja kingid (ka allmendid) — Subsidés et libéralités (aliments compris)	6,1	6,6	5,0
Muud tulud — Autres revenus	0,5	0,5	0,5
Kokku tulud — Total des revenus	100,0	100,0	100,0
Tagavarade kasustamine — Utilisation des réserves	93,8	93,0	95,8
Võlgade tegemine — Dettes contractées	3,8	4,2	2,9
Üleskirjutamata tulu — Revenu non-enregistré	2,2	2,5	1,3
	0,2	0,3	0,04
Üldse sissetulekud — Total des recettes	100,0	100,0	100,0
Keskmiselt leibkonna kohta kuus kr — Moyenne mensuelle par ménage	109,70	100,08	128,79
Keskmiselt täistoidustatu kohta kuus kr — Moyenne mensuelle par unité de consommation	60,03	74,01	52,14

Kaubandus-tööstusametnike ja teenijate leibkondade tulud — Recettes des ménages d'employés du commerce et de l'industrie.

3.	Kokku — Total			Ametnikud Employés			Teenijad — Gens de service et commis		
	Leibkondade arv	Keskmiselt ühe leibkonna kohta aastas kr	%	Leibkondade arv	Keskmiselt ühe leibkonna kohta aastas kr	%	Leibkondade arv	Keskmiselt ühe leibkonna kohta aastas kr	%
Keskmine liikmete arv leibkonna kohta — Membres en moyenne par ménage	3,34			3,48			3,13		
Keskmine täistoidustatute arv leibkonna kohta — Unités de consommation en moyenne par ménage	2,57			2,04			2,47		
1. Leibkonnapea teenistus — Gain du chef de ménage:									
a) peatöökohas — dans le lieu de travail principal	25	1 630,89	80,4	15	1 879,08	79,5	10	1 273,61	82,4
b) kõrvaltöödest — des travaux accessoires	12	44,02	2,2	8	07,16	2,9	4	10,88	0,7
2. Leibk.-pea abikaasa teenistus — Gain de l'épouse du chef de ménage	12	62,90	3,1	5	40,55	1,7	7	98,44	6,8
3. Muude leibk.-liikmete teenistus — Gain des autres membres de ménage	2	10,49	0,5	2	17,48	0,7	—	—	—
4. Puhastulu allüürnike ja kostiliste pidamisest — Revenu net provenant des sous-locataires et des pensionnaires	5	13,02	0,6	3	10,77	0,5	2	16,41	1,1
5. Puhastulu maa-, ala- ja loomapidamisest — Revenu net de l'exploitation des terres, du jardinage et de l'élevage	9	7,04	0,3	6	11,43	0,5	3	—,45	0,08
6. Tulu sotsiaalkindlustusest — Revenu de l'assurance sociale	6	6,33	0,3	5	10,83	0,4	1	—,32	0,02
7. Tulu erakindlustusest — Revenu de l'assurance privée	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Tulu kapitalidest — Revenu des capitaux	4	1,81	0,1	3	2,87	0,1	1	—,21	0,01
9. Toetused ja kingid (ka allmendid) — Subsidés et libéralités (aliments compris)	25	116,95	5,8	15	145,83	6,2	10	74,38	4,8
10. Muud tulud — Autres revenus	14	10,04	0,5	10	12,00	0,5	4	7,09	0,5
Kokku tulud — Total des revenus	1 910,09	93,8	—	2 196,99	93,0	—	1 479,74	95,8	—
11. Hoiuste kasustamine — Dépôts d'épargne retirés	9	31,63	1,6	7	49,77	2,1	2	4,55	0,3
12. Tagasisaadud laenuid — Prêts recouvrés	9	13,02	0,7	6	17,38	0,7	3	8,72	0,6
13. Vallasvara müük ja tagavarade kasustamine — Vente du mobilier et utilisation des réserves	23	22,41	1,1	14	27,12	1,2	9	15,34	1,0
14. Enne uurimuse algust tehtud töö eest saadud tasu ja sotsiaalkindlustuse sammed — Indemnité pour le travail effectué avant le commencement de l'étude et le paiement des sommes arriérées soc.	7	9,34	0,4	2	4,82	0,2	5	16,18	1,0
Kokku tagavarade kasustamine — Total de l'utilisation des réserves	—	77,35	3,9	—	99,09	4,2	—	44,74	2,9
15. Palgaavansid ¹⁾ — Avances sur le salaire ¹⁾	3	7,43	0,4	3	12,47	0,5	—	—	—
16. Kaubakrediidid ²⁾ — Crédit en marchandises ²⁾	4	10,01	0,5	2	9,43	0,4	2	10,88	0,7
17. Muud laenuid ³⁾ — Autres emprunts ³⁾	8	20,77	1,0	6	38,29	1,6	2	9,48	0,6
Kokku võlgade tegemine — Total des dettes	—	44,26	2,2	—	60,19	2,5	—	20,36	1,3
18. Üleskirjutamata tulu — Revenu non-enregistré	7	4,75	0,2	4	7,51	0,3	3	—,61	0,04
Üldse sissetulekud — Total des recettes	2 036,45	100,0	—	2 363,78	100,0	—	1 545,45	100,0	—

1) Rohkem võetud kui tasatud — Contracté plus que remboursé.

need, tööliste 44 kr-ga võrreldes, kõrgemad ametnikel 31 kr ehk 70,5% ja teenijail 8 kr ehk 18,2%, üldse 22 kr ehk 50,0%, mis osutab vaadeldavate leibkondade suuresti lähedamaile elatistuledele: ametnikel võrdub see kolmekordsele jõukusastme vahele, teenijail siiski alla ühekordsele, kokku aga üle kahekordsele.

Need erinevused avaldavad suurt mõju kulude ositumisele, veel enam tarbimise koguslikule ja mihuslikule koostisele, vähem aga tulude koostisele. Nii kui nähtub sissetulekute % ositusest (tab. 2), moodustavad aasta keskes leibkonna omandik laekunud summad, s. o. tulud kogu sissetulekist ametnikel 93,0%, teenijail 95,8%, tööstustöölistel aga 95,0%. Järelikult vaid ametnike sissetulekud on saanud suuremat lisa — seda peamiselt tagavarade kasustamisest, kuna võlgade tegemine esineb neil peaaegu samal määral (2,5%) kui töölitel (2,4%); teenijail aga on tagavarade kasustamine vaid pisut suurem kui töölitel ja võlgade tegemine vastavalt väiksem.

Tulude alal leiame suurima erinevuse töölitelt leibkonnapea peatöökoha teenistuse osatähtsuses: see esineb ametnikel 85,6%, teenijail 86,1% tööstustööliliste 73,1% kõrval. S. t. et kaub.-tööstusametnike ja teenijate kõrgem elatistase on tingitud eelkõige nende peatöökoha teenistusest; leibk.-pea kõrvalteenistus, ametnikel siiski 3,1%, teenijail vaid 0,8%, eriti aga

Väljaminekute ositus (%). — Répartition des dépenses (%).

abikaasa ja teiste perekonnaliikmete teenistus etendavad seejuures väikest osa; viimane esineb ametnikel vaid 2,6%, teenijail siiski 6,5%, kuna tööstustöölistel see oli koguni 14,6%. Sellest järgneb, et leibkonnapea madalama teenistuse juures leibkonna ülalpidamist on sunnitud toetama teised leibkonnaliikmed, peamiselt abikaasa. Teised tululiigid esinevad ametnikel ja teenijail väikeste %-ga, peale toetuste ja kinkide, millised esinevad kõigis leibkonnas ja on andnud ametnikele 6,6% ja teenijatele 5,0% tulust, mis on lähedane tööstustöölise 5,2%-le.

Võrreldes kaub.-tööstusametnike ja -teenijate peatöökoha tulu summaliselt näeme, et see oli kuus keskmiselt ametnikel 157 kr, teenijail 106 kr, seega esimestel 48,1% kõrgem; mõlemad ületavad tööliste 78 kr kuuteenistuse, esimesed 101,3%, teised 35,0%.

Kaub.-tööstusametnike ja -teenijate kuuteenistuse tüübilisuse kohta seisukoha võtmist raskendab büdžetiuurimuse ajast vastavate andmete puudumine; orienteerumiseks olgu vaid tähendatud, et 1937. a. juuli andmeil oli suurtööstuses keskmine kuuteenistus (mediaan) meesametnikel 101,3 kr, tehnilisel personaalil 116,9 kr ja teenijail 59,7 kr. Kuna aga uurimusosalised olid perekonnaga isikud, siis võivad nende palgad tuldist keskmist ka ületada; seda eriti kaubanduse alal, kus on palju madalapalgalisi noori ja vallalisi teenijaid.

Jõukusrühmade järgi tulude eritus on jäetud andmata, sest väikese leibkondade arvu tõttu individuaalsed erinevused pääsevad segavalt mõjule; tulude ositumine jõukusrühmis on vägagi ebareeglipärane ja ei võimalda siduvaid järeldusi.

Kaub.-tööstuse ametnike ja teenijate sissetulekuid summaliselt, üksikute tululiikide esinemissagedust leibkondade üldarvus ja % ositumist sissetulekute üldarvu alusel, erinevalt eespool käsitletud tulude ositusest, näitab tab. 3.

3. Väljaminekud. Kaub.-tööstusametnikel ja -teenijail kulude osa väljaminekute üldsummas (tab. 4) moodustab 93,8%, eraldi ametnikel 93,3% ja teenijail 94,8%. Kuna töölistel leidsime kulunosa samuti 93,3%, siis on ilmne, et säästude alal ametnike ja teenijate ning tööliste vahel suuri suhtelisi erinevusi ei ole, kuigi summaliselt need siiski on võrdlemisi suured: nii kapitalide kogumisi langeb keskmiselt leibkonna kohta aastas ametnikel 76 kr, teenijail 63 kr, töölistel aga vaid 58 kr; samuti võlgade tasumisi ametnikel 71 kr, teenijail 15 kr, töölistel aga 35 kr; mõlemat liiki säästud kokku esinevad ametnikel leibkonna kohta 147 kr, teenijail 78 kr ja töölistel 93 kr, seega ametnikel ja teenijail ligikaudu keskmise sissetuleku erinevuse vahekorras, töölistel aga suhteliselt rohkem — suuremal määral ostuvõlgade tasumise tõttu.

4.	Kokku Total	Ametnikud Employés	Töölised Gens de service et commans
Toitlus — Alimentation	32,0	29,8	37,1
Alkohol ja tubak — Alcool et tabac	3,5	3,6	3,3
Korter ja korterisisustus — Logement et ameublement	16,4	16,0	17,5
Kütee ja valgustus — Chauffage et éclairage	4,2	4,3	3,8
Riietus ja jalanõud — Vêtements et chaussures	17,2	16,0	19,6
Puhastus — Nettoyage	2,4	2,5	2,3
Arstiabi ja tervishoid — Secours médical et hygiène	2,2	2,3	1,9
Kindlustus — Assurance	2,2	3,0	0,4
Maksud — Impôts	1,1	1,3	0,8
Haridus ja kultuur — Instruction et culture	8,4	10,0	4,6
Sõda ja liikimine — Communications et transports	3,1	3,4	2,6
Võlgade % — Intérêts des dettes	0,2	0,3	0,2
Väljaselavate perekonnaliikmete ülalpidamine (ka almmendid) — Entretien des membres de famille vivant hors la famille (aliments compris)	1,3	1,4	0,9
Palgad ja heategevus — Salaires et bienfaisance	3,4	3,6	2,8
Äriline kahjud — Pertes commerciales	0,4	0,5	0,1
Mitmesugused muud tarbimiskulud — Diverses autres dépenses de consommation	2,0	2,0	2,1
Kokku kulud — Total des dépenses	100,0	100,0	100,0
Kapitaalkogumine — Economies	93,8	93,3	94,8
Võlgade tasumine — Remboursement des dettes	3,5	3,2	4,1
Üleskirjutamata kulud — Dépenses non-enregistrées	2,4	3,0	1,0
Üldise väljaminekud — Dépenses globales	0,3	0,5	0,1
Keskmiselt kuus täistoidustatu kohta kr	100,0	100,0	100,0
Moyenne mensuelle par unité de consommation kr	60.03	74.61	52.14

Leibkonna ülalpidamiseks tehtud kulutuste alal aga leiame suuri ja paljuütlemaid erinevusi. Kõigepealt köidab tähelepanu toitluskulude madal osatähtsus ametnikel (29,8%), kuna teenijail, kui madalama tuluga leibkonnal, on see tunduvalt kõrgem (37,1%), olgugi et summaliselt ametnikel langeb ühe täistoidustatu kohta kuus 21 kr, teenijail aga 18 kr. Tööstustöölistel leidsime toitluskulu osatähtsuse üldse küll 41,8%, 17 kr juures ühe täistoid. kohta kuus; kuid võttes töölistel ametnike ja teenijate keskmisele kuukulule ligikaudu vastavaid jõukusrühmi, leiame ka nendel pea sama suure toitluskulu osatähtsuse, koguni summalise kulu, nii kui näitavad järgnevad arvud:

	Leibkondade arv	Keskmine kulu ühe täistoidustatu kohta kr	Toitluskulu ühe täistoidustatu kohta kr	Toitluskulu osatähtsus kuluas %
Kaub.-tööstusametnikud	15	60.64	20.75	29,8
Tööstustöölised 66-kr jõukusrühmas	21	76.04	22.04	29,0
Kaub.-tööstusteenijad	10	49.43	18.34	37,1
Tööstustöölised 40—55 kr jõukusrühmas	40	47.00	18.85	39,8
Tööstustöölised Tallinnas	126	46.44	18.38	39,6

Toodud võrdlusandmeis ametnike keskmine kulu on mõne kr võrra madalam tööliste kõrgeima rühma kuludest, mispärast neil toitluskulu osatähtsus on ka pisut kõrgem; teenijatel aga vastupidi on keskmine

kulu 46—55 kr jõukusrühma tööliste omast kõrgem ja seetõttu toitluskulu osatähtsus madalam; 46—55 kr jõukusrühma ja kõigi Tallinna tööliste pea võrdsete kulusummade juures on ka toitluskulu osatähtsus võrdne. Sellest järeldub, et toitluskulu suurus ja osatähtsus on meie oludes sõltuvad mitte niivõrd palgaliste ametist, kui eeskätt nende elatusvahendeist — sissetulekute suurusest. Vastavalt sellele kujuneb üldjoonis ka elatustase, kuigi väikesed kihierinevused jäävad püsima.

Toitluskulude ositus (%).
Répartition des dépenses d'alimentation (%).

5.	Kokku Total	Ametnikud Employés	Teenijad Gens de service et commis
1. Leib, jahuained, tangud — Pain, farines, gruau	10,6	18,7	21,0
2. Kaunviljad — Légumineux	0,4	0,4	0,3
3. Kartulid — Pommes de terre	2,3	2,0	2,8
4. Aedviljad — Légumes	3,7	4,0	3,3
5. Puuviljad ja marjad — Fruits et baies	7,1	7,0	0,2
6. Suhkur — Sucre	5,9	5,8	5,9
7. Maius- ja maitseained — Sucreries et épices	3,5	3,9	2,8
8. Talmeõlid ja -rasvad — Graisses végétales	1,7	1,8	1,5
9. Piim ja piimasaadused — Lait et produits de lait	13,5	13,5	13,6
10. Koorevõi — Beurre	9,8	9,7	9,9
11. Mumad — Oeufs	3,5	3,5	3,4
12. Rasvained — Graisses animales	0,9	0,9	1,0
13. Liha ja lihasaadused — Viande et produits de viande	22,1	22,0	22,4
14. Kalad — Poissons	4,6	4,6	4,6
15. Karastusjoogid — Boissons rafraichissantes	0,8	1,1	0,4
16. Eritlemata toiduained — Aliments non-spécifiés	0,6	0,5	0,9
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0
17. Toitlustamine väljaspool leibkonda — Consommation hors le ménage	11,1	11,0	11,2
Üldse — Dépenses globales	100,0	100,0	100,0
Ühe täistoidustatu kohta kuus kr — Moy. mensuelle par unité de consommation	19,84	20,75	18,84

Seda näitab tarvitatud toiduainete osatähtsus toiduainete kulude üldsummas (tab. 5). Erinevused ametnike ja kõrgeima tulurühma töölistel on väga väikesed. Ametnike kulu on suhteliselt vaid pisut väiksem leivale (18,7%:tööliste 20,0% vastu), kartulile (2,0%:2,8%), maius- ja maitseainetele (3,0%:4,1%), rasvainele (0,9%:1,0%), lihale ja lihasaadusile (22,0%:26,0%) ja kaladele (4,6%:4,8%); kõigi teiste ainete, eriti puuvilja, kulu osatähtsus aga on pisut kõrgem; samuti on kõrgem väljaspool leibkonda toidustumise osatähtsus toitluskuludes üldse (11,0%:6,5% vastu), mis on tingitud peamiselt ametnike leibkondade töölistest rohkemal määral suvitusel viibimisest sugulaste juures, kus saadakse osaliselt tasuta ülalpidamist. Väljaspool leibkonda toidustumise, samuti liha, piima, või jne. tarvitamises kaub.-tööstus-teenijad on lähemal ametnikele, kuna leiva ja kartuli tarvitamises nad on lähemal kõrgema jõukusrühma töölistele. Alkoholi- ja tubakakulu osatähtsus ametnikel (3,8%) ja teenijail (3,8%) jääb pisut taha tööliste omast (4,0% ja 4,1%), kuigi summaliselt need kulud ametnikel on märgatavalt suuremad — ühe täistoidus-

tatu kohta kuus 2.49 kr tööliste 1.61 kr vastu. Alkoholikulu üksi aga 1.08 kr: teenijate 0.88 kr ja vastavate töölistes 1.31 kr ja 1.06 kr vastu, on ka ametnikel veel tagasihoidlik võrreldes üldise alkoholitarvitusega kuus — 2.23 kr täistoidustatu kohta.

Korteri-, kütte- ja valgustuskulude ositus (%).
Répartition des dépenses de logement, de chauffage et d'éclairage (%).

6.	Kokku Total	Ametnikud Employés	Teenijad Gens de service et commis
1. Korteriüür — Loyer	56,0	51,7	65,4
2. Korteri korrashoid — Entretien du logement	1,1	1,2	0,8
3. Korterisisustus — Ameublement	22,7	25,8	16,9
4. Kütte — Chauffage	13,8	14,2	12,9
5. Valgustus — Éclairage	0,4	7,1	5,0
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0
Keskmiselt täistoidustatu kohta kuus kr — Moyenne mensuelle par unité de consommation	12,76	14,13	10,52

Korteri- ja korterisisustuse kulud esinevad ametnikel 16,0%, teenijail 17,5%, seega pea samal määral kui töölistel, üldse 16,8%. Ametnike jõukusele vastavas rühmas aga esinevad tööliste korterikulud siiski suurema osatähtsusega — 21,1%, kuna teenijail vastavas rühmas need on pisut madalamad — 16,7%. Sama ilmneb ka eraldi korteriüüri osatähtsuses, mis on ametnikel 10,5% ja teenijail 13,0% ning vastavalt töölistes 12,7% ja 11,0%. Kuidas osituvad korterikulud, nähtub järgnevaist andmeist (tab. 6), mis näitab kõiki korteriga seotud kulusid. Kuna ametnik kulutab korterile kuus keskmiselt täistoidustatu kohta 14.13 kr, on see teenijail 10.52 kr, töölistel vastavalt jõukusrühmas aga 16.01 kr ja 7.95 kr, kusjuures korteriüüri osatähtsus esineb ametnikel 51,7%, teenijail 65,4%, töölistel aga 52,0% ja 56,3%. Viimascid % aga on mõjutanud nii ametnikel kui neile vastaval tööliste rühmal allarõhvalt suuremad korterisisustuse (mööblistu) kulud, mis võivad olla ka erakorrallised. Suhteliselt leibkonnapea peatöökoha teenistusele on ametnikel korteriüüri osatähtsus 12,3%, teenijail 16,0%, vastavalt töölistes 19,1%, 16,6%: töölistel üldse 16,2%. Sellist järgneb, et ainult ametnike teenistus võimaldab meie olude kohaselt „normaalset“ üürikoormist, arvestamata korterite kvaliteeti, kuna teenijad, eriti aga töölistes, peavad selleks võtma appi leibkonnaliikmete kaasatõttamise, nii kui nägime eespool.

Kehakate (rietus ja jalanõud) esinevad ametnikel 16,0%, teenijail 19,6%, vastavate rühmade tööliste 15,9% ja 16,1% vastu; summaliselt ühe täistoidustatu kohta kuus ametnikud on kulutanud 11.21 kr, teenijad 9.69 kr, tööliste 12.00 ja 7.65 kr vastu. Seega kehakatte alal teenijate kulu osutub kõrgemaks nende madalamale tulule vaatamata, mis on tingitud nähtavasti tööliste riietusnõudluse erinevusest (tööriided jne.).

Pisut erinevad ametnike ja teenijate kasuks on ka puhastuskulud 2,5% ja 2,8%: tööliste 2,2% ja 1,8%

Kaubandus-tööstusametnike ja -teenijate leibkondade kulud — Dépenses des ménages d'employés du commerce et de l'industrie.

	Kokku — Total				Ametnikud — Employés				Teenijad — Gens de service et commis			
	leibkondade arv	Ühe leibkonna kohta	Ühe talistodustatu kohta	%	leibkondade arv	Ühe leibkonna kohta	Ühe talistodustatu kohta	%	leibkondade arv	Ühe leibkonna kohta	Ühe talistodustatu kohta	%
Keskmine liikmete arv leibkonna kohta <i>Membres en moyenne par ménage</i>	3,34				3,48				3,13			
Keskmine täistoldustatute arv leibkonna kohta <i>Unités de consommation en moyenne par ménage</i>	2,57				2,64				2,47			
8.	leibkondade arv	Kulu aastas kr			Nombre des ménages	Dépense ann. kr			leibkondade arv	Kulu aastas kr		
		Ühe leibkonna kohta	Ühe talistodustatu kohta	%		Par ménage	Par unité de consommation	%		Ühe leibkonna kohta	Ühe talistodustatu kohta	%
1. Leib, jahumained ja tangud — Pain, farines gruaux	25	106.33	41.37	5,2	15	100.65	41.53	4,6	10	101.36	41.04	6,5
2. Kaunviljad — Légumineux	25	1.98	—77	0,1	15	2.40	—91	0,1	10	1.35	—55	0,1
3. Kartulid — Pommes de terre	25	12.61	4.91	0,6	15	11.92	4.51	0,5	10	13.66	5.53	0,9
4. Aedviljad — Légumes	25	20.80	7.90	1,0	15	23.13	8.76	1,0	10	16.00	6.50	1,0
5. Puuviljad ja marjad — Fruits et baies	25	38.70	15.06	1,9	15	44.48	16.85	1,9	10	30.02	12.15	1,9
6. Suhkur — Sucre	25	31.99	12.45	1,6	15	34.21	12.96	1,4	10	28.05	11.60	1,9
7. Maius- ja maitseained — Sucreries et épices	25	18.06	7.38	0,9	15	22.60	8.58	1,0	10	13.89	5.42	0,9
8. Taimelõid ja -rasvad — Graisses végétales	24	9.24	3.59	0,5	14	10.47	3.97	0,4	10	7.40	3.00	0,5
9. Piim ja piimasaadused — Lait et produits de lait	25	73.57	28.63	3,6	15	78.98	29.92	3,3	10	65.40	26.50	4,2
10. Koorevõi — Beurre	25	52.99	20.02	2,6	15	56.47	21.39	2,4	10	47.77	19.34	3,1
11. Munad — Oeufs	25	18.82	7.32	0,9	15	20.49	7.76	0,9	10	16.31	6.60	1,1
12. Rasvained — Graisses animales	24	4.95	1.93	0,3	15	5.04	1.91	0,2	9	4.83	1.96	0,3
13. Liha ja lihasaadused — Viande et produits de viande	25	120.42	46.85	5,9	15	128.87	48.81	5,5	10	107.75	43.62	7,0
14. Kalad — Poissons	25	24.92	9.70	1,2	15	26.03	10.09	1,1	10	22.35	9.05	1,4
15. Karustusjoogid — Boissons rafraichissantes	24	4.55	1.77	0,2	14	6.43	2.44	0,3	10	1.71	—0.9	0,1
16. Britlemata toidumained — Aliments non-spécifiés	17	3.53	1.37	0,2	10	3.01	1.14	0,1	7	4.32	1.75	0,3
17. Väljaspool leibkonda tootlustamine — Consommation hors le ménage	25	67.88	26.41	3,4	15	72.39	27.42	3,1	10	61.11	24.74	4,0
Kokku toitlus — Total des dépenses d'alimentation	—	611.74	238.03	30,1	—	657.23	248.95	27,8	—	543.50	220.04	35,2
18. Alkohool — Alcool:												
a) piiritus, viin, liköörid — eau-de-vie, liqueurs	22	20.65	8.04	1,0	12	27.13	10.28	1,1	10	10.94	4.43	0,7
b) veinid — vins	9	3.00	1.17	0,1	6	3.83	1.45	0,2	3	1.78	—0.7	0,1
c) õlu — bière	13	3.35	1.30	0,2	9	4.29	1.62	0,2	4	1.05	—0.7	0,1
d) omavalmistatud alkohooljookide toormaterjalid <i>matières premières pour la fabrication à domicile des boiss. alcool.</i>	11	1.25	—49	0,1	7	1.30	—53	0,05	4	1.04	—42	0,1
e) kõrtsikulud — restaurants	12	11.83	4.60	0,6	7	16.09	6.32	0,7	5	4.54	1.84	0,3
19. Suitsetamiskulud — Tabac et cigarettes	10	26.92	10.47	1,3	9	25.58	9.69	1,1	7	28.91	11.71	1,9
Kokku alkohol ja tubak — Total des dépenses pour l'alcool et le tabac	—	67.00	26.07	3,3	—	78.91	29.39	3,3	—	49.14	19.90	3,2
20. Korteriüür — Loyer	25	220.50	85.80	10,8	15	231.47	87.68	9,8	10	204.04	82.61	13,2
21. Korteri-korrrahoid — Conservation du logement	22	4.34	1.69	0,2	14	5.58	2.11	0,2	8	2.50	1.01	0,2
22. Korteriisustus — Ameublement	25	80.11	34.67	4,4	15	116.41	43.72	4,9	10	49.65	20.10	3,2
Kokku korter — Total des dépenses de logement	—	313.95	122.16	15,4	—	352.46	133.51	14,9	—	256.19	103.72	16,6
23. Küte — Chauffage	25	54.24	21.10	2,7	15	63.59	24.09	2,7	10	40.23	16.29	2,6
24. Valgustus — Eclairage	25	25.21	9.81	1,2	15	31.71	12.01	1,3	10	15.45	6.25	1,0
Kokku küte ja valgustus — Total des dépenses de chauffage et d'éclairage	—	79.45	30.91	3,9	—	95.30	36.10	4,0	—	55.68	22.54	3,6
25. Ülliridid — Parades	—	72.90	28.40	3,6	—	75.20	28.48	3,2	—	60.67	28.21	4,5
26. Ülikonnad ja kleidid — Costumes et robes	—	101.13	39.35	4,9	—	109.51	41.48	4,6	—	88.57	35.96	5,7
27. Pesu — Linge	—	48.80	18.99	2,4	—	56.54	21.42	2,4	—	37.21	15.06	2,4
28. Muud riietusasemed — Autres articles d'habillement	25	52.28	20.34	2,6	15	60.82	23.04	2,6	10	30.47	15.98	2,6
29. Jalaõud — Chaussures	—	52.62	20.48	2,6	—	52.93	20.05	2,2	—	52.14	21.11	3,4
Kokku riietus ja jalaõud — Total des dépenses pour les vêtements et les chaussures	—	327.82	127.56	16,1	—	355.09	134.47	15,0	—	287.06	116.22	18,6
30. Kehakatto ja jalaõude puhastus — Nettoyage des vêtements et des chaussures	25	16.45	6.40	0,8	15	21.17	8.02	0,9	10	9.37	3.79	0,6
31. Thupuhastus — Hygiène physique	25	29.82	11.60	1,5	15	33.07	12.75	1,4	10	24.08	9.73	1,6
Kokku puhastus — Total des dépenses de nettoyage	—	46.27	18.00	2,3	—	54.84	20.77	2,3	—	33.40	13.52	2,2
32. Arstiabi — ambulatoorne — Secours médical ambulatoire	22	8.90	3.46	0,4	15	11.31	4.28	0,5	7	5.27	2.13	0,3
33. Arstiabi raviasutistes — Secours médical dans les hôpitaux	5	11.21	4.36	0,6	3	15.62	5.92	0,6	2	4.59	1.86	0,3
34. Arstimid ja ravivahendid — Médicaments et articles de traitement	24	10.95	4.26	0,5	15	13.38	5.07	0,6	9	7.31	2.96	0,5
35. Hambaravi — Cure des dents	10	10.32	4.02	0,5	10	9.01	3.64	0,4	9	11.38	4.61	0,7
Kokku arstiabi ja tervishoid — Total des dépenses de secours médical et d'hygiène	—	41.38	16.10	2,0	—	49.92	18.91	2,1	—	28.55	11.56	1,8
36. Sotsiaalkindlustus — Assurance sociale	13	14.41	5.61	0,7	9	21.31	8.07	0,9	4	4.06	1.64	0,3
37. Elu- ja kapitalikindlustus — Assurances sur la vie et des capitaux	8	25.28	9.83	1,2	8	42.13	15.96	1,8	—	—	—	—
38. Vallasvarakindlustus — Assurance du mobilier	5	1.82	—71	0,1	3	2.13	—81	0,1	2	1.36	—55	0,1
Kokku kindlustus — Total des dépenses pour les assurances	—	41.51	16.15	2,0	—	65.57	24.84	2,8	—	5.42	2.19	0,4
39. Tulumaks, isikumaks — Impôt sur le revenu et taxe communale	25	20.78	8.09	1,0	15	27.54	10.44	1,2	10	10.65	4.31	0,7
40. Muud maksud — Autres impôts	8	—36	—14	0,01	4	—23	—08	0,01	4	—56	—23	0,03
Kokku maksud — Total des impôts	—	21.14	8.23	1,0	—	27.77	10.52	1,2	—	11.21	4.54	0,7

Kaubandus-tööstusametnike ja teenijate leibkondade kulud (järg) — Dépenses des ménages d'employés du commerce et de l'industrie (suite).

	Kokku — Total				Ametnikud — Employés				Teenijad — Gens de service et commis			
Keskmine liikmete arv leibkonna kohta Membres en moyenne par ménage	3,34				3,48				3,18			
Keskmine täistoidustatute arv leibkonna kohta Unités de consommation en moyenne par ménage	2,57				2,64				2,47			
8.	Leibkondade arv				Leibkondade arv				Leibkondade arv			
	Kulu aastas kr		%	Nombre des ménages	Dépense ann. kr		%	Nombre des ménages	Kulu aastas kr		%	
	Ühe leibkonna kohta	Ühe täistoidustatu kohta			Par ménage	Par unités de consommation			Ühe leibkonna kohta	Ühe täistoidustatu kohta		
41. Kool (ka kodukool) — École	14	20.49	7.97	1,0	9	21.82	8.27	0,9	5	18.51	7.49	1,2
42. Vabaharidus — Instruction hors-scolaire	9	4.90	1.98	0,3	5	7.42	2.81	0,3	4	1.28	—52	0,1
43. Raamatud, ajalehed, ajakirjad — Livres, journaux, périodiques	25	27.37	10.65	1,4	15	32.67	12.33	1,4	10	10.41	7.86	1,2
44. Kunstiharrastused — Intérêts artistiques	24	57.73	22.46	2,8	14	91.34	34.60	3,9	10	7.31	2.96	0,5
45. Raadio — T.S.F.	15	18.72	7.29	0,9	13	28.97	10.98	1,2	2	3.33	1.85	0,2
46. Kino — Cinémas	25	7.23	2.81	0,4	15	8.77	3.32	0,4	10	4.94	2.00	0,3
47. Muu meelalutus — Autres distractions	25	8.26	3.21	0,4	15	8.06	3.39	0,4	10	7.22	2.92	0,5
48. Sportimine — Sport	15	0.13	2.39	0,3	10	9.02	3.64	0,4	5	—88	—36	0,05
49. Liikmemaksud — Cotisations	22	8.71	3.39	0,4	15	11.86	4.49	0,5	7	3.08	1.61	0,3
Kokku haridus ja kultuur — Total des dépenses pour l'instruction et la culture	—	159.60	62.10	7,9	—	221.43	83.88	9,4	—	66.86	27.07	4,3
50. Kirjavahetus, post, telefon, telegraaf — Correspondance, poste, téléphone, télégraphe		7.81	3.04	0,4		5.57	2.11	0,2		11.18	4.53	0,7
51. Reisimine ja sõidukulud — Voyages et frais de transport		52.—	20.23	2,5		60.02	26.14	2,9		26.46	10.71	1,7
Kokku sõid ja liikumine — Total des dépenses de communication et de transport	—	59.81	23.27	2,9	—	74.59	28.25	3,1	—	37.64	15.24	2,4
52. Võlgade % inc. — Intérêts des dettes	10	4.77	1.86	0,2	7	6.07	2.30	0,3	3	2.83	1.15	0,2
53. Väljaselavate perekonnaliikmete ülalpidamine (ka ahmend) — Entretien des membres de famille vivant hors la famille (aliments compris)	9	24.56	9.56	1,2	8	32.11	12.16	1,4	1	13.22	5.35	0,9
54. Majatöenijate palgad — Salaires des domestiques	4	7.59	2.95	0,4	4	12.64	4.70	0,5	—	—	—	—
55. Annetused, tootused, kingid — Libéralités, subsides, cadeaux		56.48	21.98	2,8		66.74	25.28	2,8		41.10	16.64	2,6
Kokku palgad ja heategevus — Total des dépenses pour les salaires et la bienfaisance	—	64.07	24.93	3,2	—	79.38	30.07	3,3	—	41.10	16.64	2,6
56. Puhaskahju allüürnike ja kostiliste pidamisest — Dépense nette pour les sous-locataires et pensionnaires	3	1.97	—77	0,1	1	2.17	—82	0,1	2	1.67	—68	0,1
57. Puhaskahju kinnisvara kasutamiseks — Dépense nette de l'exploitation des biens immeubles	1	5.39	2.10	0,3	1	8.09	3.41	0,4	—	—	—	—
58. Puhaskahju maa-, ni- ja loomapidamisest — Dépense nette de l'exploitation des terres, du jardinage et de l'élevage	4	—11	—04	0,01	3	—11	—04	0,004	1	—10	—04	0,01
59. Puhaskahju kutsetegevusest — Dépense nette de l'exercice du métier professionnel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku äriksed kahjud — Total des pertes commero.	—	7.47	2.91	0,4	—	11.27	4.27	0,5	—	1.77	—72	0,1
60. Perekonnasündmused — Evénements de famille	2	—32	—12	0,02	1	—20	—07	0,01	1	—50	—20	0,03
61. Muud kulud — Autres dépenses	25	38.75	15.08	1,9	15	43.08	16.06	1,9	10	30.90	12.51	2,0
Kokku mitmesugused muud tarbimiskulud — Diverses autres dépenses de consommation	—	39.07	15.20	1,9	—	44.18	16.73	1,9	—	31.40	12.71	2,0
Üldse tarbimiskulud — Total des dépenses	—	1 909.61	743.04	93,8	—	2 206.03	835.62	93,3	—	1 464.97	593.11	94,8
62. Vallasvara ja tagavarade sootamine — Augmentation du mobilier et des réserves	1	—49	—19	0,02	1	—81	—31	0,03	—	—	—	—
63. Hofused ja kinnisvara sootamine — Dépôts d'épargne et achat des biens immeubles	16	51.45	20.02	2,5	8	48.07	18.55	2,1	8	55.16	22.38	3,6
64. Antud laenuid ja kautsjonid — Prêts accordés et cautions	10	15.78	6.14	0,8	7	24.41	9.24	1,0	3	2.84	1.15	0,2
65. Kätesaamata palk ja sotsiaalkindlustuse summad — Salaires arriérés et les paiements arriérés de l'assurance sociale	2	3.00	1.16	0,2	1	1.67	—63	0,1	1	5.00	2.03	0,3
Kokku kapitali kogumine — Total des économies	—	70.72	27.51	3,5	—	75.86	28.73	3,2	—	63.00	25.51	4,1
66. Palgavandid ¹⁾ — Avances sur le salaire ¹⁾	3	8.32	3.24	0,4	2	12.20	4.62	0,5	1	2.50	1.01	0,2
67. Ostuvõlad ¹⁾ — Dettes d'achat ¹⁾	7	25.43	9.89	1,3	6	42.37	16.05	1,8	1	—03	—01	0,002
68. Muud laenuid ¹⁾ — Autres dettes ¹⁾	14	15.—	5.84	0,7	8	16.03	6.30	0,7	6	12.55	5.08	0,8
Kokku võlgade tasumine — Total du remboursement des dettes	—	48.75	18.97	2,4	—	71.20	26.97	3,0	—	15.08	6.10	1,0
69. Üleskirjutamata kulud — Dépenses non-enregistrées	14	7.37	2.87	0,3	9	10.69	4.05	0,5	5	2.40	—97	0,1
Üldse väljaminekud — Dépenses globales	25	2 036.45	792.39	100,0	15	2 363.78	895.37	100,0	10	1 545.45	625.69	100,0

¹⁾ Rohkem tasutud kui uurimusaasta jooksul tehtud — Réboursé plus que contracté au cours de l'année d'étude

vastu. Sama võib osaliselt nentida ka arstiabi- ja tervishoiukulude suhtes ametnikel: 2,8%:tööliste 0,8% vastu, ent mitte teenijail — 1,9%:1,9%, nii kui see ilmneb ka kindlustuse juures — ametnikel 3,0% : tööliste 2,5% vastu, teenijail aga vaid 0,4% : tööliste 1,9% vastu. Siin väljendub kaubandusametnike ja teenijate sotsiaalse kindlustuse puudumine, sest uuritud 15 ametnikust osutusid kindlustatuiks vaid 9 ja 10 teenijast — 4. Lõpuks, ka maksude % on ametnikel kõrgem (1,3%) kui teenijail (0,8%) ja töölisel (0,9% ja 0,7%).

Hariduse- ja kultuuriliste kulude ositus (%).
Répartition des dépenses d'instruction et culturelles (%).

	Kokku Total	Ametnikud Employés	Teenijad Gens de service et commis
7.			
1. Kool (ka kodukool) — École	12,8	9,9	27,7
2. Vabaharidus — Instruction libre (hors-scolaire)	3,1	3,4	1,9
3. Raamatud, ajalehed, ajakirjad — Livres, journaux, périodiques	17,1	14,7	20,0
4. Kunstiharrastused — Intérêts artistiques	30,2	41,2	10,9
5. Raadio — T.S.F.	11,8	13,1	5,0
6. Kino — Cinémas	4,5	4,0	7,4
7. Muu meelelahutus — Autres distractions	5,2	4,0	10,8
8. Sportimine — Sport	3,9	4,3	1,3
9. Liikmemaksud — Cotisations	5,4	5,4	6,0
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0
Keskmiselt täistoidustatu kohta kuus kr Moyenne mensuelle par unité de consommation kr	5.18	6.99	2.26

Eriti suur on aga erinevus hariduse ja vaimse kultuuri kulude alal: ametnikel moodustavad need 10,0% kuludest ehk 6.99 kr täistoidustatu kohta kuus, teenijail aga 4,6% ehk 2.26 kr, kuna vastavate jõukusrühmade töölisel need olid 8,8% ja 4,4%. Hariduskulude suurimaks kuluosaks on kõigil leibkonnil kirjanduskulud: täistoidustatu kohta kuus ametnikel

1.03 kr, teenijail 0.86 kr, vastavais rühmis töölisel aga 0.85 kr ja 0.61 kr. Ka siin ilmneb ametnikel erinev elutarvete rahuldamine.

Sama võib nentida ametnike juures side ja liiklemise alal, mis on nõudnud 3,4% kuludest tööliste 2,5% vastu. Eriti kaaluvaina ametnikel esinevad sõidu- ja reisikulud: ühe täistoidustatu kohta kuus 2.18 kr teenijate 0.89 kr vastu.

Võlgade % tasumine omab väikest tähtsust — 0,3% ja 0,2%, kuigi on ametnikel pisut suuremad kui töölisel — 0,03% ja 0,1%. Seevastu aga väljaselavate perekonnaliikmete toetamine jääb ametnikel (1,4%) taha töölisel (2,6%); teenijail aga (0,9%) on peagu võrdne töölisega (0,8%). Koduabiliste palgad esinevad vaid ametnikel, seetõttu palgad ja heategevus kokku moodustavad ametnikel 3,8%, teenijail aga 2,8%, tööliste 4,8% ja 1,8% vastu — ka töölisel leidmise koduabilisi vaid kõrgemais rühmis. Ärilised kahjud on ka ametnikel väikesed, ent siiski suuremad kui teenijail ja töölisel. Mitmesugused muud tarbimiskulud, esinedes suhteliselt pea võrdset ametnikel ja teenijail (2,0% ja 2,1%), ületavad tööliste sedaliiki kulusid (1,5% ja 1,8%).

Kokkuvõttes võib nentida kaubandus-tööstusametnike ja -teenijate juures, võrreldes töölisega, siiski mõningaid kultuuritarbeist tingitud erinevusi kulude ositumises; kuid erinevused on niivõrd väikesed, eriti pidades silmas toitlust, et need jäävad täiesti jõukusastmete erinevuste varju, millised osutusid eriti suuriks töölisel ja küllalt suuriks ka ametnikel ja teenijail, kuigi viimaste juures need ei ole nii korrapärased leibkondade väikese arvu tõttu. Seepärast on ka üksikasjaline väljaminekute ositus (tab. 8) antud lühemas ulatuses kui töölisel — eeldusel, et need vaid täiendavad töölise, kui uurimuse põhjapaneva osa, andmeid.

O. Laaman.

MAAOMANDITE ÜLEMINEKUD ja HINNAD 1937. a.¹⁾ MOUVEMENT et PRIX des PROPRIÉTÉS AGRICOLES en 1937.

Sisu: I. Maaomandite üleminekud, lk. 235. 1. Arv ja põhjused, lk. 235. 2. Tervete kinnistute üleminek, lk. 236. 3. Maaomandite murdosade üleminekud, lk. 238. 4. Maaomandite tükeldamine, lk. 238. 5. Maaomandite liitmine, lk. 240. II. Maaomandite hinnad, lk. 241. 6. Tervete maaomandite hinnad, lk. 241. 7. Talude tükeldamise teel kujundatud maaomandite hinnad, lk. 242. 8. Maaomandite liitmisel üle läinud üksuste hinnad, lk. 243. 9. 1937. a. maaomandite hindade võrdlus eelmiste aastate hindadega, lk. 244.

Käesolev kirjutis käsitleb muudatusi maalasuvate kinnisvarade omanikkude ja maaomandite koosseisus, mis on registreeritud 1937. kal.-aastal maaomandite katastris kinnistusametitelt saadud

andmeid. Vaatlusest on jäänud välja Maaseaduse alusel loodud üksuste esmakordne kinnistamine ja puuduvad andmed maaomandite üleminekuist Saaremaal.

I. MAAOMANDITE ÜLEMINEKUD — MOUVEMENT DES PROPRIÉTÉS AGRICOLES.

I. Arv ja põhjused. Maaomandeid, mis tervelt või osaliselt omanikke vahetanud või mille koosseis muutunud, oli 1937. a. 7 923, s. o. 2 485 üksuse võrra rohkem kui

1936. a. Neist läks tervelt uutele omanikele 3 895 üksust (49,2%), 1 385 üksusest (17,5%) läksid mõttelised osad uutele omanikele, 2 208 üksust (27,9%) loodi tükeldamise teel ja 435 maaomandi (5,5%) suurus

¹⁾ Varem maaomandite ülemineku ja hindade kohta ilmunud andmed vt. E. Stat. nr. 194(1) — 1938.

muutus kinnisvarade liitmisel. Alates 1933. a. on liiklemisse tõmmatud maaomandite arv nii absoluutselt kui suhteliselt kasvanud järjekindlalt; 1937. a. arv ületab 2,4 korda 1933. a. liiklemisse tõmmatud maaomandite arvu. Võrreldes maaomandite üldarvuga oli liiklemisse tõmmatud maaomandeid 6,2%, seega 1,9% rohkem kui eelmisel aastal. Selle protsendi kõikumine maade järgi oli — 4,3% (Viru-) kuni 11,3% (Petserimaal), mis on suurem kui neljal eelmisel aastal (1936. a. 3,1—5,3, 1935. a. 2,2—3,8, 1934. a. 1,8—3,7, 1933. a. 1,2—3,0), kusjuures üleläänud maaomandite arv on suurenenud kõigis maades.

Maaomandite ülemineku põhjused 1937. a.
Causes de transmission des propriétés en 1937.

1.	Läinud üle tervelt Transmission intégrale	Mitteline osa eral- datud — Partie séparée détachée	Tühikdamise teel eraldatud — Por- tions détachées	Läitmise teel muu- tunud — Propriétés aditionnées	Kokku — Total
Ost-müük — Achat, vente . . .	1 880	601	754	308	3 403
Pärimine — Succession . . .	1 237	399	61	6	1 703
Kinkimine — Donation . . .	627	337	80	12	1 056
Ühisvara jagamine — Partage du bien commun . . .	133	11	209	12	365
Avalik enampakkumine — Enchère publique . . .	149	30	—	—	179
Popsiseadus — Loi pour con- servation des petites exploi- tations fondées sur les terres arrendées de propriétés . . .	2	—	1 015	—	1 017
Muud põhjused — Autres causes . . .	67	7	89	37	200
Kokku — Total	3 895	1 385	2 208	435	7 923
1936	3 248	727	1 124	330	5 438
1935	2 906	458	722	265	3 841
1934	2 176	411	680	276	3 543
1933	2 152	272	580	284	3 288

Ülemineku põhjuseks oli enamuses ost-müük (3 403 üksusel) ja pärimine (1 703 üks.), neile järgnevad kinkimine (1 056 üks.), popsiseadus (1 017 üks.), ühisvara jagamine (365 üks.), avalik enampakkumine (179 üks.) ja muud põhjused (200 üks.). Võrreldes eelmiste aastatega on kõik üleminekuliigid suurenenud järjekindlalt, arvatud välja avalikul enampakkumisel üleläänud maaomandid, millest oli 1937. a. 6 üksust vähem kui 1936. ja 1933. a. Eriti on kasvanud võrreldes 1933. a. kinkimise teel üleläänud üksuste arv (3,5 korda); ostu-müügi teel üleläänud üksuste arv on suurenenud 2,2 korda ja pärimise teel üleläänud üksuste arv 2 korda.

Kuivõrd stabiilsed on üksikud talunditüübid praegusis majandustingimuses, seda näitavad maaomandite üleminekud ostu-müügi ja sundmüügi teel nii tervelt kui tükeldatult. Võttes kokku 1) vabal kokkuleppel ja oksjonitel tervelt müüdüd maakohad, 2) ematalud, milledest tükeldamise teel uued üksused müüdüd, ning 3) maaomandid, milledest osad teistele üksustele liitmiseks müüdüd, saame kokku 2 544 üksust, s. o. 341 üksust ehk 15,5% rohkem kui 1936. a. Võrreldes müüdüd üksuste arvu maaomandite üldarvuga leiame järgmised suhtarvud:

Müüdüd üksuste % vastava suurusrühma üldarvust 1937. a. (1929. a. koosseisus) — % des propriétés vendues (au total de groupe corres-pondant en 1929).

2.	Kuni 5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	Üle 50 ha	Kokku Total
Viru . . .	1,0	2,2	2,4	2,5	1,9	2,6	2,2
Järva . . .	2,3	1,0	2,9	2,3	2,4	2,0	2,3
Harju . . .	6,1	2,5	2,5	2,0	1,6	2,4	2,8
Lääne . . .	1,0	0,9	1,8	1,3	1,1	1,4	1,3
Pärnu . . .	1,7	1,6	1,4	1,2	1,3	2,1	1,6
Viljandi . . .	1,2	2,2	1,7	1,4	1,7	3,0	1,8
Tartu . . .	1,4	1,9	1,3	1,1	1,8	2,3	1,8
Valga . . .	1,8	2,8	2,0	2,0	2,4	2,3	2,2
Võru . . .	2,0	1,7	2,0	1,3	1,3	1,2	1,6
Petseri . . .	4,8	1,9	1,6	2,1	2,4	1,9	2,9
1937	2,5	1,9	2,6	1,7	1,6	2,2	2,0
1936	2,0	1,6	1,7	1,6	1,6	2,1	1,7
1935	1,4	0,9	1,1	1,2	1,3	1,7	1,3
1934	1,1	1,0	1,0	1,1	1,3	2,2	1,2
1933	0,9	0,8	1,0	1,2	1,3	2,0	1,1
1933—37 a. keskm. . .	1,6	1,2	1,4	1,4	1,4	2,0	1,5

Müüdüd maaomandite arv on kasvanud ka 1937. a., kuigi võrreldes maaomandite üldarvuga on müüdüd üksusi vaid 2,0%. Alates 1933. a. on see % järjekindlalt tõusnud nii üleriiklikus ulatuses kui üksikutes maades; viimasel aastal on müüdüd üksuste % vähenenud ainult Pärnumaal — 0,03%, Viljandimaal — 0,26% ja Tartumaal — 0,06%, kuid ka neis mais ületab müüdüd üksuste arv 1933. a. oma. Maade järgi kõigub müüdüd maaomandite % 1,3—2,9 vahel.

Stabiilsemaiks osutusid 1937. a. 30—50 ha rühma kuuluvad maaomandid, neile järgnevad 20—30 ha, 5—10 ha ja 10—20 ha rühmad, kuna üle 50 ha ja eriti kuni 5 ha maaomandeid müüdüd rohkem. Võrreldes eelmise aastaga on kuni 20 ha rühmades müüdüd üksuste arv tõusnud suhteliselt enam kui suuremail üksusil. Väikseid — alla 5 ha — maaomandeid on eriti rohkesti müüdüd Harju-, Petseri-, Järva- ja Võrumaal ning nende arv on võrreldes 1937. a. vähenenud Järva-, Pärnu-, Viljandi- ja Tartumaal.

Kui aga vaadelda 5 a. keskmisi andmeid, siis osutuvad kõige stabiilsemaiks 5—10 ha maaomandid, neile järgnevad võrdse protsendiga 10—50 ha üksused ning suurema müüdüd üksuste protsendiga esinevad kuni 5 ha ja üle 50 ha rühmad. Maade kaupa on siin teatud erinevusi: Järvamaal on kõige enam müüdüd kuni 5 ha ja 10—20 ha üksusi, Harjumaal kuni 5 ha ja üle 50 ha üksusi, Võrumaal 10—20 ha ja 30—50 ha üksusi, kuna Petserimaal on müüdüd üksuste arvu poolest esikohal üle 50 ha ja kuni 5 ha üksused.

Omanikke vahetanud maaomandite poolest on 1937. a. esikohal Petserimaa, järgnevad Harju-, Järva-, Viru- ja Valga-, Viljandi-, Pärnu-, Tartu- ja Võru- ning viimasel kohal Läänemaa.

2. Tervete kinnis- tute üleminek. Transmissions intégrales.

Tervete maaomanditena uutele omanikele läinud 3 895 üksusest on suurem osa — 1 685 üksust (43,3%) — keskmised ja suuremad talud üle 20 ha, kuna alla 10 ha maaomandeid on 1 421 (36,5%) ja 10—20 ha üksusi 789 (20,3%). Suurimaks rühmaks on 10—20 ha üksuste rühm 20,3% (1936. a. 20,4%), millele järgnevad 30—50 ha 18,2% (18,7%), 20—30 ha 15,4%

(16,5%), 5—10 ha 13,7% (12,9%), 1—5 ha 12,1% (11,3%); kuni 1 ha 10,7% (9,4%), 50—100 ha 8,8% (10,0%) ja lõpuks maaomandid üle 100 ha 0,8% (0,8%). Enamuses maadest kuuluvad tervelt üleläänud maaomandid peamiselt kuni 20 ha suurusrühmadesse (52,2—93,1%) ja ainult Järva-, Lääne- ja Viljandimaal on enamuses üle 20 ha suurused maaomandid (51,2; 53,6 ja 51,4%); Petserimaal peagu kõik tervelt üleläänud maaomandid — 393 üks. 97,3% — kuuluvad kuni 30 ha suurusrühmadesse. Väikeste üksuste arvu poolest paistavad silma endiselt Harju-, Petseri- ja Pärnumaa, kus kuni 1 ha suurusi ehitus-suvituskrunte on läinud üle esimeses 129 (20,9%), teises 84 (20,8%) ja viimasel 36 (12,9%); Harjumaal on kuni 1 ha üksused isegi suurimaks rühmaks.

Kuni 20 ha suurusrühmades on üleläänud maaomandite arv kasvanud järjekindlalt aastast-aastasse; suuremate üksuste arv ei ole kasvanud nii järjekindlalt, aga siiski ületab 1937. a. üleläänud üksuste arv 1933. a. oma ka 20—30 ha ja 30—50 ha rühmades, kuna 50—100 ha ja üle 100 ha rühmades on maaomandite arv 1937. a. väiksem kui 1933. a. Suhteliselt vastaval aastal üleläänud tervete üksuste üldarvule on tervelt üleläänud maaomandite protsent vähenenud 1933—37. a. üle 20 ha suurusrühmades, seevastu aga on tõusnud alla 20 ha rühmadesse kuuluvate maaomandite osatähtsus, nii et 1933, 1934 ja 1935. a. esikohal olnud 30—50 ha rühma kuuluvate maaomandite asemele on 1936. ja 1937. a. kujunenud suurimaks tervelt üleläänud maaomandite rühmaks 10—20 ha

Uutele omanikele läinud maaomandite arv — *Nombre des propriétés passées aux nouveaux propriétaires.*

3.	Viru	Järva	Harju	Lääne	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseri	Kokku Total	1936	1935	1934	1933
Ost-müük — <i>Achat, vente</i>	313	137	290	127	111	110	211	71	112	198	1 680	1 506	1 027	900	895
Enampakkumine — <i>Enchère publique</i>	23	14	22	10	10	15	24	2	19	10	149	168	168	220	185
Pärimine ja kinkimine — <i>SucceSSION et donation</i>	223	139	202	227	149	159	257	69	189	190	1 864	1 441	1 073	940	975
Ühisvara jagamine — <i>Partage du bien commun</i>	5	4	34	36	5	13	22	5	7	2	133	95	95	81	67
Muud põhjused — <i>Autres causes</i>	7	5	9	3	3	18	10	4	6	4	69	35	33	35	30
Kokku — Total	571	299	617	403	278	315	524	151	333	404	3 895	—	—	—	—
1936	439	310	510	342	302	297	547	120	206	175	3 248	—	—	—	—
1935	314	186	404	301	244	247	401	80	165	54	2 306	—	—	—	—
1934	283	185	306	256	221	242	363	62	123	75	2 176	—	—	—	—
1933	261	165	383	232	248	229	365	70	137	53	2 152	—	—	—	—

suurused maaomandid ja 30—50 ha suurused üksused on nihkunud teisele kohale.

Tervete maaomandite uutele omanikele ülemineku põhjuseks oli 1 829 juhul ehk 47,0% ost-müük ja avalik enampakkumine. Kuid esmakordselt 5 a. jooksul on arviliselt esikohal ülemineku pärimine ja kinkimise teel — 1 864 üksust 47,0%. Ühisvara jagamisel on terveid maaomandeid läinud üle 133 üks. 3,4% ja muil põhjustel 69 üks. 1,7% terveina üleläänud maaomandite üldarvust.

Ost-müük ja enampakkumine on peamisteks ülemineku põhjusteks Valga-, Järva-, Harju-, Petseri- ja Virumaal (48,3—58,8%); Tartu-, Viljandi-, Pärnu-, Lääne- ja Võrumaal on esikohal üleminekid pärimise ja kinkimise teel (49,0—56,8%). Kuigi üldiselt ost-müügi ja enampakkumise teel üleläänud maakohtade arv on kasvanud järjekindlalt aastast-aastasse, siiski võib 1937. a. märgata nende suhtelist tagasiminekut, mis tähistab majanduslikult stabiilsemat olukorda võrreldes eelmiste aastatega. Ost-müügi teel üleläänud tervete maaomandite protsent langes 1937. a. 43,1 peale ja kõigub maade kaupa 31,5—54,8; kõige enam ost-müüke üleläänud üksuste üldarvus on Virumaal (54,8%) ja Petserimaal (49,0%), kõige vähem Läänemaal (31,5%) ja Võrumaal (33,6%). Avalikul enampakkumisel on müüdnud 149 maaomandit (1936. a. 168, 1935. a. 168, 1934. a. 220, 1933. a. 185), s. o. 3,8% kõigist üleläänud üksustest, kusjuures oksjonitel müüdnud maakohtade protsent on suurem üleriiklikust

keskmisest Viru- (4,0%), Tartu- (4,6%), Järva- (4,7%), Viljandi- (4,8%) ja Võrumaal (5,7%). Üleriiklikust keskmisest väiksem oksjonitel müüdnud maaomandite protsent on Valga- (1,8%), Lääne- ja Petseri- (2,5%), Harju- ja Pärnumaal (3,6%). Enampakkumisel müüdnud maaomandite absoluutarv on vähenenud võrreldes eelmiste aastatega ning nende üksuste protsent on vähenenud alates 1934. a. järjekindlalt (1933. a. 8,6%, 1934. a. 10,1%, 1935. a. 7,0%, 1936. a. 5,2% ja 1937. a. 3,8%), mida põhjustas ühelt poolt ümberlaenustamise aktsioon ning teiselt poolt paremate tasuvusolude kujunemine põllumajanduses ja üldine majandusolude paranemine peale kriisi.

Pärimise ja kinkimise teel üle läinud 1864 maaomandit on kinnise pärandusviisi järgi (ühele pärijale) läinud üle 1 344 maaomandit ehk 72,1%, kuna ülejäänud 520 juhul ehk 27,9% on tegemist talude reaalkujamisega, s. o. pärandamisega mitmele pärijale.

Siit näeme, et kõigis mais on tarvilusel ülekaalukalt kinnine pärandusviisi, mille järgi on läinud üle 50,5—82,6% pärandatud ja kingitud maaomandite. Aastate ja maade kaupa on siin suured kõikumised, mille põhjal ei saa märkida mingit kindlat tendentsi. Võiks vast öelda niipalju, et viimasel kahel aastal on üleriiklikult ainuomandusse läinud maaomandite arv suhteliselt vähesel määral vähenenud. 1937. a. on vähenenud võrreldes eelmise aastaga ainuomandusse läinud maaomandite % Viru-, Järva-, Lääne-, Pärnu- ja Petserimaal, teistes maades suurenenud. Eriti

Pärimise ja kinkimise teel üle läinud terved maaomandid.
Exploitations transmises en succession et donation.

4.	Pärimise teel <i>Succession</i>		Kinkimise teel <i>Donation</i>		Kokku % <i>Total %</i>	
	ainu- oman- dusse	ühis- oman- dusse mõttel. osades	en pos- session person- nelle	en pos- session com- mune	ainu- oman- dusse	ühis- oman- dusse mõttel. osades
Viru . . .	82	50	85	6	77,9	22,1
Järva . . .	49	34	54	2	74,1	25,9
Harju . . .	105	58	94	5	75,9	24,1
Lääne . . .	95	64	62	6	69,2	30,8
Pärnu . . .	73	31	44	1	78,5	21,5
Viljandi . . .	71	33	53	2	78,0	22,0
Tartu . . .	129	65	59	4	73,2	26,8
Valga . . .	37	10	20	2	82,6	17,4
Võru . . .	86	51	50	2	72,0	28,0
Petseri . . .	43	71	53	23	50,5	49,5
Kokku —						
<i>Total . . .</i>	770	467	574	53	72,1	27,9

suurel määral on see % langenud Petserimaal (1937. a. 50,5%, 1936. a. 68,1%), kus seega on maaomandite reaalgajamine muutunud sagedamaks, mis nähtavasti põhjendab veel hingemaade süsteemist pärit taval.

Varemalt mõttelistes osades päritud maaomanditeid tükeldatakse 1937. a. ühisvara jagamise korras 154 maa-kohta, kuna tervelt ühele kaaspärijaist läks üle ühisvara jagamisel 133 maaomandit. Nagu näeme, on võrreldes eelmiste aastatega reaalgajamise juhtude arv kasvanud suuremal määral kui ühisvara jagamisel maaomandite loovutamised ühele kaaspärijaist, ja seega on suurenenud ka maaomandite arv, mis peavad teatavaks ajaks jääma mitme kaaspärija omandusse ja mille otstarbekas majandamine selle tõttu on raskendatud.

3. Maaomandite mõtteliste mürdosade üleminekud.

Transmission des parts idéaux.

Ülelaiditud mõttelisi mürdosi oli 1 385, nende ülemineku mooduseks oli 601 juhul ost-müük, 399 juhul pärimine, 337 juhul kinkimine ja 48 juhul muud põhjused. Üleriiklikult olid neist üleminekuist 358 (25,9%) niisugused, kus senine maaomandi kaasomanike arv suurenes, 754 juhtu (54,4%), kus kaasomanike arv jäi endiseks, ja 273 üleminekut (19,7%), kus maaomandite kaasomanike arv vähenes ja toimus mõtteliste osade koondumine. Kõige vähem on kaasomanike arv suurenenud mõtteliste osade üleminekul kinkimise teel — 62 juhul (18,4%), 207 juhul (61,4%) mõtteliste osade üleminekuist kinkimise teel jäi kaasomanike arv muutmatus ning 68 juhul (20,2%) toimus mõtteliste osade koondamine. Ost-müügi teel ülelaiditud mõtteliste osadest suurenes kaasomanike arv 112 juhul (18,7%), 320 juhul (53,2%) jäi kaasomanike arv endiseks ning 169 juhul (28,1%) mõtteliste osade müükidest on kaasomanike arv vähenenud. Pärimise teel ülelaiditud mõtteliste osadest on 177 juhul (44,4%) kaasomanike arv suurenenud.

Maaomandite üleandmised mõttelistes osades on suurenenud aastast-aastasse, nii et ülelaiditud mõtteliste

osade arv 1937. a. ületas 1936. a. arvu 507 (55,7%) võrra ja 1933. a. arvu enam kui neli korda. Eriti on suurenenud mõtteliste osade üleandmine 1933—37. a. kinkimise teel — üle 7 korra ja ost-müügi teel — üle 4 korra. Maadest paistab selle poolest silma Petserimaa, kus 1933. a. ülelaiditud mõtteliste osade arvu võrreldes 100-le on 1937. a. ülelaiditud mõtteliste osade üldarv tõusnud 3 544 peale ja ost-müügi teel ülelaiditud osade arv vastavalt 2 588 peale. 1937. a. ost-müügi teel ülelaiditud 601 mõttelisest osast langeb Petserimaale 361 osa ehk 60,1% ja kinkimise teel ülelaiditud 337 mõttelisest osast 183 osa ehk 54,3%. Petserimaal püsib järjekindlalt edasi kolme maaomanditeid müüa, kinkida ja pärandada mõtteliste osades, nagu seda juba tervete maaomandite pärandusviiside vaatlusel võisime panna tähele.

4. Maaomandite tükeldamine.

Parcellament des exploitations.

Üle riigi tükeldati 1937. a. 1 620 maaomandit, eraldades 2 208 uut kinnistut, mis ühes tükeldatud üksustest endiste omanikkude kätte jäänud emakohtade jääkidega kokku annavad 3 828 kinnisvara (1936. a. 1 993, 1935. a. 1 346, 1934. a. 1 194, 1933. a. 1 040 üksust).

Tükeldatud maaomanditest on kuni 10 ha suurusi 186 üksust, 10—20 ha 155, 20—30 ha 243, 30—50 ha 501 ja üle 50 ha 535 talu. Kõige rohkem tükeldati maaomandeid võrreldes nende üldarvuga Võru- (2,4%) ja Pärnumaal (1,8%), järgnevad Harju- ja Tartu- (1,5%) Viljandi- (1,2%), Valga- (1,1%), Lääne- (1,0%), Petseri- (0,9%), Järva- (0,8%) ja Virumaa (0,6%).

Väikesi alla 20 ha talusid tükeldati 341, s. o. 21,0% tükeldatud üksuste üldarvust, milline arv on 180 üksuse ja 2,5% võrra suurem kui eelmisel aastal. Nende üksuste tükeldamise poolest seisavad esikohal Harjumaa (1,1% kuni 20 ha talude üldarvust) ja Petserimaa (0,9%), Pärnu- ja Võrumaal võrdub see arv üleriikliku keskmisega (0,5%), olles viimasest väiksem Viru- ja Järvamaal (0,3%), Lääne-, Tartu- ja Valgamaal (0,2%) ning Viljandimaal (0,1%).

Tükeldamise põhjuseks enamikul tükeldatud maaomanditeid oli eraldamine „popsiseaduse“ alusel, nimelt 798 juhul, s. o. 49,3% tükeldatud talude üldarvust (1936. a. 28,3%, 1935. a. 25,6%, 1934. a. 12,1%, 1933. a. 13,0%); ost-müügi teel tükeldati 523 maaomandit — 32,3% (1936. a. 42,7%, 1935. a. 47,3%, 1934. a. 56,6%, 1933. a. 51,1%); ühisvara jagamise korras on tükeldatud 154 üksust 9,5% (1936. a. 15,2%, 1935. a. 16,2%, 1934. a. 19,8%, 1933. a. 25,0%); pärimise ja kinkimise teel eraldati uusi maaomandeid 116 emakohast 7,2% (1936. a. 10,0%, 1935. a. 8,8%, 1934. a. 7,2%, 1933. a. 5,6%) ning muil põhjusil 29 üksust 1,7% (1936. a. 3,3%, 1935. a. 2,0%, 1934. a. ja 1933. a. 4,3%).

Maaomandite tükeldamise teel loodud uued üksused on valdavas enamuses väikesed käabuskohad: 1 799 kinnistut ehk 81,5% uute üksuste arvust on alla 10 ha. Viru-, Pärnu-, Lääne-, Viljandi- ja Järva-

Maaomandite tükeldamisel loodud uute üksuste arv — *Nombre des propriétés formées par parcellement.*

5.	Kuni 1 ha	1—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	Üle 50 ha	Kokku Total
Viru	44	20	17	83	12	10	1	137
Järva	47	14	7	14	1	1	—	84
Harju	238	103	31	16	10	8	1	407
Lääne	61	37	38	36	9	3	—	183
Pärnu	142	73	25	23	43	32	1	339
Viljandi	50	39	30	14	12	4	2	151
Tartu	172	111	38	33	10	8	1	373
Valga	45	17	4	2	3	5	—	76
Võru	117	123	32	27	24	6	1	330
Petseri	54	62	8	3	—	1	—	128
Kokku — Total	970	599	230	200	124	78	7	2 208
1936	416	264	135	177	85	42	8	1 124
1935	251	178	74	116	59	33	11	722
1934	192	144	84	137	86	32	5	680
1933	205	92	75	88	79	30	11	580

maal on neid üksusi alla üleriigilise keskmise (59,1—81,0%), teistes maades 82,4% (Võrumaal) kuni 96,8% (Petserimaal). Neist 970 üksust — 43,9% — on alla 1 ha ehituskruunid, millede protsent uute maaomandite üldarvust ulatub Valgamaal 59,2%, Harju-58,5%, Järva-55,9%, Tartu-46,1%, Petseri-42,2%, Pärnu-41,0%, Võru-35,6%, Lääne-33,3%, Viljandi-31,1% ja Virumaal 32,1%, olles vähem kui 1936. a. ainult Lääne- ja Virumaal.

Kõrvaltöökohtade liiki (1—10 ha) kuulub tükeldamise teel loodud uutest maaomandest 829 üksust ehk 37,5%. Kõige enam on neid üksusi kujundatud Petseri- (54,7%), Võru- (47,0%), Viljandi- (45,7%), Lääne- (41,0%) ja Tartumaal 39,9%), järgnevad Harju- (32,9%), Pärnu- (28,9%), Valga- (27,6%) ning viimastel kohtadel Viru- (27,0%) ja Järvamaa (25,0%).

Ülejäänud 409 tükeldamisel loodud üksust, s. o. 18,5% on üle 10 ha suured. Neid on kõige enam uute üksuste arvust Viru- (40,9%) ja Pärnumaal (29,2%), teistes maades kõigub nende protsent 25,7 (Läänemaa) ja 8,6 (Harjumaal) vahel, olles väiksem Petserimaal (3,1%).

Võrreldes eelmise aastaga on absoluutselt suurenenud nii eluasemekohtade (1—10 ha) ja ehituskruuntide (alla 1 ha) kui ka uute elujõuliste talude (üle 10 ha) arv, kuid suhteliselt on uute talude arv lüüdnud tagasi, kuna seevastu suurenes eluasemekohtade ja eriti ehituskruuntide arv.

Maaomandite eraviisiline tükeldamine — *Parcellement privé des exploitations.*

6.	Kuni 1 ha	1—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	Üle 100 ha	Kokku Total	
arvud — nombres										
1. Tükeldatud peakohtad — <i>Unités parcelées avant le parcellement</i>	1937	26	64	74	107	133	173	197	26	800
	1936	12	36	30	68	67	182	180	14	569
	1935	6	30	35	44	51	120	110	10	421
	1934	3	22	16	26	58	131	121	26	403
	1933	6	10	28	33	57	117	114	12	383
2. Eraldatud uued üksused — <i>Propriétés nouvelles</i>	1937	393	206	102	166	83	46	5	2	1 153
	1936	227	167	108	142	63	33	6	2	748
	1935	138	132	53	88	52	28	11	—	502
	1934	138	113	74	103	59	26	4	1	518
	1933	142	83	71	78	65	26	10	1	476
3. Tükeldamise tagajärjel kujunenud maaomandid — <i>Propriétés formées par parcellement — total</i>	1937	443	380	251	343	220	205	86	15	1 952
	1936	256	210	158	247	160	196	71	10	1 317
	1935	156	165	100	152	138	148	60	4	923
	1934	145	148	94	172	158	124	66	10	921
	1933	152	114	95	146	150	135	56	5	859

Partsellitud maaomandid ühes neist eraldatud kinnistutega (kokku 3 828 üksust) kuuluvad suurelt osalt alla 10 ha suurusliiki, nimelt 2 047 üksust ehk 53,5%. Maaomandite üldarvuga võrreldes oli nimetatud — kuni 10 ha suurus — üksusi 1,8%. Talude kääbuskohtadeks partsellimine toimus 1937. a. suurema hooga kui ühelgi eelmisel aastal.

Kuid osa maaomandite tükeldamise tulemusi on tingitud seadusandlikest korraldusist, nagu väikekohtade eraldamine „popsiseaduse“ alusel ja asundamine maakapitali abil.

„Popsiseaduse“ alusel eraldati 1937. a. 798 talust 1 015 popsikohta. Talud, milledest popsikohad eraldati, olid enamuses üle 20 ha suured — 91,2%, 10—20 ha suuri oli 6,0% ja kuni 10 ha 2,8%; peale popsikohtade eraldamist jäi emataludest üle 20 ha suuruseiks 89,9%, 10—20 ha 7,3% ja kuni 10 ha 2,8%. Eraldatud väikekohad on aga enamuses, arvestatud ilma riigimaa juurdeldigeteta, kuni 1 ha suurused — 575 üks. 56,6%, 1—5 ha 294 üks. 29,0%, 5—10 ha 59 üks. 5,8%, 10—20 ha 22 üks. 2,2% ja 20—50 ha 65 üks. 6,4%.

Tükeldatud maaomandest on 1937. a. Asundusameti poolt maakapitali abil omandatud 8 ematalust riigi ettevõttel loodud 26 uut asunduskohta, neist 17 uut talu (üle 5 ha), 7 eluasemekohta (1—5 ha) ja 2 ehituskruunti (kuni 1 ha).

Peale selle on 1937. a. kinnistatud maakapitalist saadud laenu kaasabil createel 14 emakohast eraldatud

14 uut maaomandit, milledest 2 eluasemekohta 1—5 ha ja 12 talu üle 5 ha. Kõik need üksused on läinud üle ostu-müügi teel.

„Popsiseaduse“ alusel ja maakapitali abil loodud kohti vaatlusest välja jättes näeme juba puhtal kujul eraviisilist maaomandite tükeldamist, mida iseloomustab tab. 6.

Siit näeme, et 1937. a. on tükeldatud erateel 800 maaomandit, milledest eraldatud 1 153 uut kinnisvara, ning viimased koos ematalude jääkidega kokku annavad 1 952 üksust (1 ematalu jääk on juba varemalt arvestatud „popsikohtade“ eraldamise puhul). Nii tükeldatud maaomandite, kui ka eraldatud kohtade ja tükeldamise tagajärjel kujunenud maakohtade üldarv on aastast-aastasse kasvanud ja ületas 1933. a. vastavaid arve enam kui kahekordselt, kusjuures tõusu võib märgata kõigis suurusliikides. Võrreldes vastaval aastal tükeldatud maaomandite üldarvuga oli 1937. a. tükeldatud kohti kuni 10 ha suurusrühmades 20,5%; tükeldamisel eraldatud uutest kohtadest aga kuulus samasse suurusrühma 73,8% ning tükeldamise tagajärjel tekkinud üksustest 55,1%.

Võib veel panna tähele, et 1937. a., võrreldes 1933. a., tükeldatud üksuste seas on tõusnud kõigisse suurusrühmadesse kuni 30 ha kuuluvate üksuste osatähtsus, niisama ka vähesel määral üle 100 ha üksustel, kuna selle vastu on suhteliselt langenud 30—100 ha üksuste arv. Eraldatud uute üksuste seas torkab silma suhteliselt suur kuni 1 ha ja 1—5 ha üksuste tõus, kuna suuremate — üle 5 ha — üksuste arv on kõigis suurusrühmades protsendilisel langenud. Sellest tingitult on ka tükeldamise tagajärjel kujunenud üksuste seast suurenenud 1937. a. kuni 20 ha suurusrühmadesse ja vähesel määral ka üle 100 ha suurusrühma kuuluvate üksuste osatähtsus, mis 20—100 ha rühmades

on väiksem kui 1933. a. Seega taotles ka eraviisiline maaomandite tükeldamine väikeste kääbuskohtade loomist 1937. a. suuremal määral kui ühelgi eelmisel aastal.

Eraviisilisel tükeldamisel loodud 1 153 uuest üksusest on ostu-müügi ja kinkimise teel läinud üle 794 üksust ehk 68,9% üldarvust. Eraviisiline asundustegevus on tõusnud hoogsalt võrreldes 1936. ja eelmiste aastatega. Eraviisil asundatud maaomanditeist on 212 uut talu üle 5 ha, 214 eluasemekohta 1—5 ha ning 368 ehituskrunti alla 1 ha.

5. Maaomandite liitmine.

Fusionnement des propriétés agricoles.

Maaomandeid, milledest osad teiste külge liidetud, oli 1937. a. 235 ning nende arvel suurenes 200 kinnistut. Seejuures liitus tervelt teiste külge 16 maaomandit Järva-, Harju-, Lääne-, Pärnu-, Võru- ja Põlva maakondades. Seega võttis osa liitmise protsessist 435 maaomandit, s. o. 0,3% maaomandite üldarvust.

Liitmisest osavõtnud maaomandite ülemineku mooduseks oli 368 üksusel ost-müük, 12 üksusel ühisvara jagamine, 12 üksusel kinkimine, 22 üksusel maa vahetus ja 21 üksusel muud põhjused.

Asundusameti poolt maakapitali arvel omandatud maadest on riigi ettevõtte 7 maaomandist (neist 2 tervelt) 10 maatükki liidetud 10 kinnistu külge ja peale selle erateel maakapitalist saadud laenuga 6 maaomandist 6 maatükki liidetud 4 teise maakoha külge.

Liitmisel juures on maaomandite suurused muutunud ja nimelt on suurenenud 5—10 ha, 20—30 ha, 30—50 ha, 50—100 ha suurusrühmadesse kuuluvate maaomandite arv teiste üksuste arvel, mis kuuluvad kuni 1 ha, 1—5 ha ja 10—20 ha suurusrühmadesse.

Maaomandite suuruse muutumise liitmise juures — *Changement de la grandeur des propriétés fusionnées.*

7.	Kuni 1 ha	1—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	Üle 100 ha	Teadmata) Incognita	Kokku Total
Maaomandite arv — <i>Nombre des propriétés:</i>										
enne liitmist — <i>avant fusionnement</i> . . .	31	54	40	77	73	87	45	15	4	435
. . . %	7,1	12,4	11,3	17,7	16,8	20,0	10,3	3,6	0,0	100
pärast liitmist — <i>après fusionnement</i> . . .	24	48	54	68	74	93	45	14	4	419
. . . %	5,7	11,5	12,9	15,0	17,7	22,2	10,7	3,3	1,0	100

Üldse on liitmisel 1937. a. suurenenud 214 ja vähenenud 205 maaomandit, kusjuures 16 üksust on liidetud tervelt teiste külge ja kadunud hoopis ära.

Liitmisel läks üle 265 maatükki, neist ostu-müügi teel 218, ühisvara jagamisel 8, kinkimise teel 6, maadevahetamise teel 22 ja muul põhjusel 11 maatükki. Need üksused on enamuses väikesed: kuni 1 ha 68,

1—5 ha 119, 5—10 ha 50, 10—20 ha 21, 20—30 ha 2, 30—50 ha 3 ja 50—100 ha 2 maatükki.

Võrreldes eelmiste aastatega on 1937. a. liitumiste arv suurenenud, kusjuures väikeses ülekaalus on, nagu 1936. a. ja 1935. a., liitumise teel suurenenud üksused, kuna 1934. ja 1933. a. olid ülekaalus liitumise tagajärjel vähenenud üksused.

1) Raudtee ja muude riigiasutuste maad, mis maksustamisele ei kuulu ja mille kohta katastris seni täpsed andmed puuduvad.

II. MAAOMANDITE HINNAD — PRIX DES PROPRIÉTÉS AGRICOLES.

6. Tervete maaomandite hinnad. Prix des propriétés intégrales.

Nagu varemil aastail, nii ka 1937. a. maaomandite hindu käsitavad andmed haaravad neid maaomandite üleminekuks, mis on kinnistusjaoskondades registreeritud 1937. kalendriaastal. Seega need andmed ei sisalda kõiki tegelikke vastava kalendriaasta üleminekuks, kuna osa viimaseist võis tegelikult toimuda varem kui nad kinnistati, s. o. eelmisel aastal.

Tervetena üle läinud maaomandite hinna arvestusel on käsitatud 2 555 (3 895) maaomandit, s. o. 65,9% koguarvust, millest ostu-müügi teel läinud üle 1 870 (1 679), avalikult enampakkumisel müüdnud 147 (149), kingitud 617 (625) ja ühisvara jagamise teel läinud üle 121 (133) üksust (sulgudes üleläänud maaomandite koguarvud).

Avalikult enampakkumisel müüdnud maaomandite keskmine hind *ha* kohta on väiksem ja puhtakasurubla

Maaomandite keskmised hinnad ülemineku mooduste järgi 1937. a.
Prix moyens des propriétés d'après les causes de transmission en 1937.

8.	Kr pro <i>ha</i> — Kr par <i>ha</i>					Kr pro puhtakasurubla Kr par „un rouble“ de revenu net				
	Ost-müük	Avalik enampakkumine	Keskmine	Kinkimine	Ühisvara jagamine	Achat, vente	Enchère publique	Moyenne	Donation	Partage du bien commun
Viru	151	106	152	112	106	51	51	51	43	48
Järva	155	175	157	127	93	53	55	54	43	39
Harju	151	166	152	90	80	73	85	74	48	35
Lääne	76	92	77	80	65	62	62	62	40	32
Pärnu	151	171	153	91	65	76	96	78	40	41
Viljandi	173	181	174	117	101	61	76	63	48	44
Tartu	216	191	212	179	120	81	64	79	63	46
Valga	208	141	205	184	145	82	37	79	65	59
Võru	203	172	196	133	62	100	97	99	67	37
Petseri	285	113	264	99	57	135	108	134	62	39
P.-Eestis	139	135	138	100	77	56	62	57	44	35
L.-Eestis	200	175	197	129	105	81	75	80	57	45
Keskmine — Moyenne	166	159	166	113	88	68	70	68	50	39
1936	184	152	186	107	96	62	65	62	48	41
1935	133	126	132	70	80	52	56	53	31	37
1934	112	130	117	69	76	45	55	48	26	34
1933	113	114	113	64	67	45	50	46	30	30

kohta suurem hariliku ostu-müügi teel üleläänud maaomandite hinnast: viimane on 166 *kr* hektaarile ja 68 *kr* puhtakasurublale, kuna enampakkumisel müüdnud üksuste hind võrdub 159 *kr ha* ja 70 *kr* puhtakasurublale. Nende kahe liigi keskmine hind on 166 *kr pro ha* ja 68 *kr pro pk.-rubla*. Maade järgi maaomandite keskmine hind kõigub hektaarilt 77 *kr* (Läänemaal) kuni 264 *kr* (Petserimaal) ning hind puhtakasurubla kohta 51 *kr* (Virumaal) kuni 134 *kr* (Petserimaal). Ostu-müügi teel üleläänud maaomandite hind on Lõuna-Eestis 61 *kr* võrra hektaarilt ja 25 *kr* võrra *pk.-rubla*lt kõrgem kui Põhja-Eestis, niisama on L.-Eestis ka oksjonitel müüdnud kinnisvarade hind 40 *kr* võrra *pro ha* ja 13 *kr* *pro pk.-rubla* kõrgem kui P.-Eestis. Mõlema liigi keskmine hind on kõrgem L.-Eestis — 59 *kr pro ha* ja 23 *kr pro pk.-rubla*.

Võrreldes eelmise aastaga on maaomandite hinnad tõusnud üleriigiliselt võttes kõigis ülemineku liikides, arvatud välja ülemineku ühisvara jagamise teel, mille hind langes 1936. a. võrreldes 8 *kr* võrra hektaarilt ja 2 *kr* võrra *pk.-rubla*lt. Ostu-müügi teel ja oksjonitel müüdnud maaomandite keskmine hind on tõusnud võrreldes 1936. a. hindadega 30 *kr* (22,1%) võrra hektaarilt ja 6 *kr* (9,7%) võrra *pk.-rubla*lt. Vaadeldud viie aasta jooksul on maaomandite hinnad aastast aastalt tõusnud: arvates 1933. a. hinnad võrduvaiks 100 leiame, et 1937. a. ostu-müügi teel üleläänud maaomandite hind *pro ha* oli tõusnud 147, *pro pk.-rubla* 151 peale; oksjonitel müüdnud maaomanditel *pro ha* 139-le ja *pro pk.-rubla* 140-le; nende kahe liigi keskmine hind *pro ha* 147-le ja *pro pk.-rubla* 148-le; kinkimise teel üleläänud üksuste hind tõusis hektaarilt 177-le

Ostu-müügi ja avaliku enampakkumise teel üle läinud maaomandite keskmine hind sturuse järgi.
Prix moyens des propriétés passées par achat, vente et enchère publique d'après la grandeur.

9.	Ha kohta <i>kr</i> — Kr par <i>ha</i>				Puhtakasurubla kohta <i>kr</i> Kr par „un rouble“ de revenu net				Pro <i>ha</i> ja pro <i>pk.-rubla</i> keskmine %
	P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine — Moyenne		P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine — Moyenne		
			Kr	% (30—50 <i>ha</i> hind = 100)			Kr	% (30—50 <i>ha</i> hind = 100)	
Kuni 1 <i>ha</i>	2 688	2 213	2 457	1 071	918	622	757	1 262	1 466
1— 5 „	327	343	338	230	130	133	134	223	226
5— 10 „	221	271	249	169	75	107	91	152	160
10— 20 „	151	220	179	122	50	83	62	103	112
20— 30 „	129	175	143	97	45	78	54	90	93
30— 50 „	113	185	147	100	48	72	60	100	100
50—100 „	112	143	131	89	62	63	62	103	96
Üle 100 „	28	129	70	48	71	58	60	100	74

ja pk.-rublalt 167-le ning ühisvara jagamise teel ülelaidnud üksusil pro ha 131-le ja pro pk.-rubla 130-le.

Maaomandi hind on seda kõrgem, mida väiksem on müüdnud kinnisvara. Maahind ha-lt kõigub suurusrühmade järgi 28—2 688 kr P.-Eestis ja 129—2 213 kr L.-Eestis ning üleriiklikult 70—2 457 kr. Puhtakasu-rubla kohta arvestatud hind oli P.-Eestis 45—918 kr, L.-Eestis 58—622 kr ning üleriiklik keskmine hind 54—757 kr.

Võrreldes eelmise aastaga on üleriiklikud keskmised maaomandite hinnad suurenenud peagu kõigis suurusrühmades, arvatud välja kuni 1 ha ja 20—30 ha suurused üksused: kuni 1 ha üksusil langes hind pro ha 733 kr ja pro pk.-rubla 130 kr võrra, 20—30 ha üksusil langes hind pro ha 4 kr. Teistes suurusrühmades on hinnad pro ha tõusnud 1—42 kr ja pro pk.-rubla 1—13 kr võrra. Vaadeldes hindade liikumist üksikuis suurusrühmades viimase 5 aasta jooksul võime üldiselt ka siin näha hindade tõusu, kuigi viimane kõigis suurusrühmades ei ole pidev. Arvates 1933. a. hinnad võrduvaiks 100-le, saame 1937. a. hindadele järgmised koefitsiendid:

	Kuni 1—5	5—10	10—20	20—30	30—50	50—	Üle
pro ha	1 ha	ha	ha	ha	ha	100 ha	100 ha
pro ha	98	105	153	133	126	134	138
pro pk.-rubla	129	124	154	114	132	133	144
						144	130

Siit näeme, et tervete maaomandite hind on jõudsasti tõusnud kõigis suurusrühmades ja ainult kuni 1 ha ja üle 100 ha rühmades on hind 1937. a. veidi madalam 1933. a. omast.

Kui lugeda 30—50 ha suuruste maaomandite keskmine hind võrduvaks 100, siis näeme, et ha kohta hinna protsent suureneb üksuste vähenedes, ulatudes kuni 1 ha maaomandil 1 671, ning väheneb maaomandite suurenedes kuni 48 üle 100 ha üksusil, olles ka 20—30 ha suuruseil maaomandil 97. Hinna protsent puhtakasu-rubla kohta tõuseb üksuste vähenedes kuni 1 ha üksusil 1 262 peale, kuid ka 50—100 ha üksusil tõuseb ta 103-le ja üle 100 ha üksusil võrdub 100-le.

7. Tükeldamise teel kujundatud maaomandite hinnad.

Prix des propriétés nouvelles formées par parcellement.

Maaomandite tükeldamisel tekkinud uued asundustalud, eluasemekohad ja ehituskruunid on uutele omanikele läinud peamiselt ostu-müügi, ühisvara jagamise teel ning

„popsiseaduse alusel“ (v. tabel 1). Nende üleminekumooduste kohta omame ka hindade andmeid: nimelt ostu-müügi teel üle läinud 751 (754), kingitud 79 (80), ühisvara jagamisel eraldatud 200 (209) ja „popsiseaduse“ alusel üle läinud 924 (1 015) maaomandi kohta (sulgudes vastava liigi üleminekute üldarv).

Tükeldamise teel kujundatud maaomandite hinnad kr — *Prix moyens de propriétés formées par parcellement (en kr).*

10.	Ha kohta — Par ha				Puhtakasu-rubla kohta Par „un rouble“ re devenu net			
	Ost-müük	Kinkimine	Ühisvara jagamine	Popsiseadus ¹⁾	Achat, vente	Donation	Partage du bien commun	Popsiseadus ¹⁾
Viru	99	83	77	34	47	40	43	22
Järva	230	107	84	38	67	76	23	20
Harju	390	78	99	97	230	40	55	39
Lääne	89	50	79	60	40	26	50	29
Pärnu	131	56	45	39	55	33	37	15
Viljandi	107	83	125	33	88	40	53	24
Tartu	153	170	120	55	74	56	48	28
Valga	113	67	123	73	41	49	43	48
Võru	166	66	95	33	103	45	57	21
Petseri	276	144	191	—	125	47	61	—
P.-Eestis	211	76	83	61	97	39	46	29
L.-Eestis	137	100	99	41	80	47	51	18
Keskmine — Moyenne	161	89	90	41	87	43	48	18
1936	134	66	96	51	74	34	46	32
1935	109	46	64	54	55	22	29	25
1934	136	31	32	35	59	17	40	39
1933	98	39	61	22	40	16	28	39

Lähemalt vaatleme siinkohal ostu-müügi teel ülelaidnud maaomandite hindu, mis olid keskmiselt ha kohta 161 kr ja pk.-rubla kohta 87 kr, kõikudes maade järgi pro ha 390 kr (Harjumaal) kuni 89 kr (Lääne-maal). Seejuures on hinnad L.-Eestis madalamad, nimelt pro ha 137 kr P.-Eesti 211 kr vastu ja pro pk.-rubla 80:97.

Maaomandite suuruse järgi kõigub tükeldamisel loodud üksuste hind 1 263—52 kr pro ha ja 533—27 kr pro pk.-rubla, kusjuures kõrgemad hinnad on väiksematel — kuni 1 ha — üksustel ja madalamad 50—100 ha suurustel. P.-Eestis on hindade kõikumise amplituud

märksa suurem (1 433—38 kr pro ha, 852—30 kr pro pk.-rubla) kui L.-Eestis (1 015—67 kr pro ha, 302—25 kr pro pk.-rubla).

Tervetena müüdnud maaomandite hinnaga võrreldes on tükeldamisel loodud kinnistute hind ha kohta keskmiselt 5 kr võrra väiksem, kuid pk.-rubla kohta 19 kr võrra suurem tervete üksuste hinnast, kusjuures P.-Eestis ületab hind pro ha 73 kr võrra ja hind pro pk.-rubla 40 kr võrra tervete üksuste hinna, L.-Eestis aga on hind pro ha 60 kr võrra madalam tervete üksuste hinnast ja hind pro pk.-rubla võrdne tervete üksuste hinnale.

¹⁾ Loi pour conservation des petites exploitations fondées sur les terres arrentées des propriétés.

Vaadeldes hindu üksikuis suurusrühmades leiame, et tervete maaomandite hinnad peagu kõigis suurusrühmades on kõrgemad kui tükeldamisel tekkinud uutel üksustel, kusjuures suurim hinnavahe tervete maaomandite kasuks on väikseil — alla 1 ha — üksusel (1 194 kr pro ha, 224 kr pro pk.-rubla). P.-Eestis on see vahe enamikus suurusrühmades väiksem kui L.-Eestis, arvatud välja kuni 1 ha suurused üksused, millel tervete ja tükeldamisel loodud maaomandite hinnavahe pro ha P.-Eestis ületab L.-Eesti oma. Terveist maaomandest kõrgemad hinnad pro ha on P.-Eestis 30—50 ha suurusrühma kuuluvail üksusel ja üleriigiliselt üle 100 ha suurusrühma kuuluvail üksusel; pro pk.-rubla on tükeldamisel loodud üksusel P.-Eestis 1—5 ja 5—10 ha, L.-Eestis üle 100 ha ja üleriigiliselt üle 100 ha suurusrühmades kõrgemad hinnad kui terveil maaomandeil.

Võrreldes eelmise aasta hindadega on keskmine tükeldamisel müüdud maaomandite hind 1937. a. kõrgem 27 kr (20,1%) võrra pro ha ja 13 kr (17,0%) võrra pro pk.-rubl.; P.-Eestis tõusis hind pro ha 75 kr (55,1%) ja pro pk.-rubl. 12 kr (14,1%), L.-Eestis on tõus väiksem — pro ha 4 kr (3,0%) ja pro pk.-rubl. 11 kr (15,9%). 1933. a. võrreldes on hinnatõus pro ha P.-Eestis 87 kr (70,2%), L.-Eestis 51 kr (59,3%) ja keskmiselt 63 kr (64,3%); pro pk.-rubl. P.-Eestis 50 kr (106,4%), L.-Eestis 30 kr (60,0%) ja keskmiselt

38 kr (77,5%). Ka üksikutes suurusrühmades on hinnad 5 aastaga tõusnud märgatavalt: kui arvata 1933. a. hinnad võrdvõrdsiks 100-le, siis saame 1937. a. jaoks järgmised koefitsiendid:

	Kuni 1 ha	1—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	üle 100 ha	Keskmine
pro ha . . .	99	113	184	140	111	236	113	173	104
pro pk.-rubla	185	140	214	136	102	102	84	352	177

Nagu näeme, on hinnad tõusnud kõigis suurusrühmades, eriti aga ha kohta arvestatud hind 30—50 ha ja 5—10 ha rühmadel, pro pk.-rubl. üle 100 ha ja 5—10 ha rühmadel, kuna ainult kuni 1 ha suurustel üksustel oli hind pro ha 1937. a. veidi väiksem kui 1933. a.

8. Maaomandite liitmisel ületäinud üksuste hinnad.

Prix des propriétés fusionnées.

Tervelt ja osaliselt teiste maaomandite külge liitunud kinnisvarade hinna suhtes on andmed 218 (218) ostu-müügi teel ületäinud, 6 (6) kinkimise, 6 (8) ühisvara jagamise ja 22 (22) maade vahetuse teel ületäinud üksuse kohta (sulgudes vastava liigi üksuste üldarv). 1937. a. ei olnud liitmisel sundvõõrandamise teel, või siis on viimased kinnistusametitest saadud teadetes näidatud ost-müükide all, ja seetõttu puuduvad ka andmed sundvõõrandatud üksuste hindade kohta.

Maaomandite liitmisel ületäinud maatükkude hinnad kr — *Prix de propriétés fusionnées.*

11.	Ha kohta — Par ha				Puhtakasurubla kohta Par „un rouble“ de revenu net					
	Ost-müük	Sundvõõrandamine	Kinkimine	Ühisvara jagamine	Maa-vahetus	Achat, vente	Acquisition par expropriation	Donation	Partage des biens communs	Echange de terre
Viru	120	—	—	276	194	58	—	—	78	22
Järva	184	—	—	—	33	68	—	—	—	20
Harju	205	—	70	—	104	180	—	20	—	85
Lääne	54	—	—	140	18	44	—	—	41	12
Pärnu	107	—	80	—	49	61	—	55	—	53
Viljandi	92	—	25	—	42	43	—	10	—	22
Tartu	57	—	—	—	—	92	—	—	—	—
Valga	—	—	79	—	—	—	—	50	—	—
Võru	218	—	59	—	—	111	—	28	—	—
Petsari	328	—	—	83	—	113	—	—	127	—
P.-Eestis	135	—	70	163	100	91	—	20	47	78
L.-Eestis	153	—	67	83	49	75	—	36	127	50
Keskmine — Moyenne	141	—	67	149	96	85	—	36	50	76
1936	127	168	50	30	55	61	257	42	70	39
1935	97	225	—	37	46	56	34	—	10	25
1934	90	243	24	28	37	38	102	20	7	13
1933	173	171	176	170	106	88	86	107	82	58

Teiste kinnistute külge liitunud maatükkide väikese pindala ja vähese arvu tõttu vaatleme lähemalt ainult ostu-müügi teel ületäinud üksuste hindu. Nende eest maksti 1937. a. keskmiselt 141 kr ha ja 85 kr puhtakasurublalt. Maade järgi kõikus liidetud maatükkide hind ha kohta 328 kr (Petserimaal) kuni 54 kr (Läänemaal) ja puhtakasurubla kohta 180 kr (Harjumaal) kuni 43 kr (Viljandimaal). Keskmine hind oli L.-Eestis 18 kr võrra ha-lt kõrgem kui P.-Eestis, kus

seevastu oli hind pk.-rublalt 16 kr võrra kõrgem kui L.-Eestis. Võrreldes eelmise aastaga oli nende üksuste hind kõrgem 14 kr (11,0%) võrra pro ha ja 24 kr (39,3%) võrra pro pk.-rubl., kusjuures hinnad P.-Eestis tõusid suuremal määral kui L.-Eestis. Alates 1934. a. on liitunud üksuste hinnad järjekindlalt tõusnud, aga ei küüni siiski 1933. a. hindade tasemeni, olles viimast madalamad ha kohta 32 kr (18,5%) ja pk.-rubl. kohta 3 kr (3,4%).

Ülelainud maatükkide suuruse järele oli liidetud üksuste hind järgmine:

	Pro ha	Pro pk.-rbl.
Kuni 1 ha	562 kr	178 kr
1—5 „	171 „	75 „
5—10 „	137 „	67 „
10—20 „	118 „	117 „
20—30 „	20 „	242 „
30—50 „	53 „	100 „

Siit näeme, et ka liitmise teel ülelainud maaomandite on hind kõrgem väiksemal üksusel, mis eriti selgeks paistab silma ha-hindadest. Üldiselt on hinnad üksikute suurusrühmades madalamad tervelt ja tükeldamise teel ülelainud maaomandite hindadest. Võrreldes 1936. a. hindadega on 1937. a. hind pro ha madalam kuni 1 ha suurustel üksustel 1 kr võrra, 10—20 ha üksustel 11 kr ja 20—30 ha üksustel 4 kr võrra, hind pro pk.-rbl. on madalam 1936. a. hinnast ainult 5—10 ha üksustel 7 kr võrra. Kõrgem hind kui eelmisel aastal on pro ha 1—5 ha üksusel — 23 kr võrra ja 5—10 ha üksusel — 19 kr võrra; pro pk.-rbl. kuni 1 ha üksusel — 41 kr võrra, 1—5 ha üks. 14 kr, 10—20 ha üks. 71 kr ja 20—30 ha üksusel 211 kr võrra. Võrreldes 1933. a. on hinnad tõusnud kõigis kuni 10 ha suurusrühmades 290—15 kr võrra ha-lt ja 85—14 kr võrra pk.-rublalt, kuna 10—20 ha rühmas on hind langenud 114 kr võrra ha-lt ja 42 kr võrra pk.-rublalt.

9. 1937. a. maaomandite hindade võrdlus eelmiste aastate hindadega.

Comparaison des prix des propriétés en 1937 et pour les années précédentes.

Vabamüügil terveina ostetud maaomandite keskmine hind oli 1937. a. kõrgem eelmise aasta hinnast 32 kr võrra hektaarilt ehk 23,9%, P.-Eestis 25 kr (21,9%) ja L.-Eestis 36 kr (21,9%) võrra. Enampakkumisel müüdüd terveil maaomanditel oli üleriiklik keskmine hind kõrgem eelmise aasta omast 7 kr (4,6%), P.-Eestis 5 kr (3,9%) ja L.-Eestis 3 kr (1,7%) võrra. Uute asunduskruntide hind on tõusnud P.-Eestis 75 kr (55,1%), L.-Eestis 4 kr (3,0%) ja üleriiklikult 27 kr (20,1%). Juurelõigeteks, s. o. teiste üksuste külge liitmiseks müüdüd maaomanditel oli 1937. a. hind pro ha kõrgem 1936. a. hinnast: P.-Eestis 28 kr (26,2%), L.-Eestis 4 kr (2,7%) ja üleriiklikult 14 kr (11,0%).

Üldiselt on hinna kõrguse poolest 1937. a. esikohal vabalt müüdüd terved maaomandid (166 kr), mis eelmisel aastal koos uute asunduskohtadega olid teisel ja kolmandal kohal; teisele kohale jäid uued asunduskohad (161 kr), kolmandale kohale avalikul enampakkumisel müüdüd terved maaomandid (159 kr), kuna viimasel kohal püsivad endiselt juurelõigeteks müüdüd üksused. 1933—1937. a. keskmisel järjekorras maaomandid hinna kõrguse poolest niisama kui 1937. a.: esikohal vabalt müüdüd terved maaomandid, teisel ja kolmandal kohal uued asunduskohad ja oksjonitel müüdüd maaomandid ning järjekorras viimastena juurelõiked.

Maaomandite hinnad kr pro ha ülemineku viiside ja suuruse järgi.

Prix des propriétés agricoles par les catégories de grandeur et par les modes de transmission.

12.	Tervete maaomandite müügil — Achat, vente des propriétés intégrales				Tervete maaomandite müügil oksjonitelt — Enchère publique des propriétés intégrales				Asunduskohtade ost-müügil — Achat, vente de propriétés nouvellement fondées				Esimese kolme liigi keskmine				Juurelõigete (liidetud üksuste) ost-müügil — Achat, vente des propriétés fusionnées			
	1937		1933—1937		1937		1933—1937		1937		1933—1937		1937		1933—1937		1937		1933—1937	
	P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine	Keskmine	P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine	Keskmine	P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine	Keskmine	P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine	Keskmine	P.-Eestis	L.-Eestis	Keskmine	Keskmine
Kuni 1 ha	2 026	2 183	2 408	2 534	3 409	3 274	3 434	3 935	1 433	1 015	1 263	1 072	2 039	1 691	1 834	1 926	652	392	552	488
1—5 „	323	344	338	314	330	322	351	551	244	194	212	200	287	233	284	278	165	177	171	136
5—10 „	226	270	250	206	148	281	237	310	170	148	100	120	210	238	225	192	121	159	137	116
10—20 „	152	200	178	150	145	221	181	182	96	125	111	112	144	202	100	151	138	34	118	123
20—30 „	123	177	144	134	134	154	140	139	66	98	90	95	128	104	140	131	26	—	26	31
30—50 „	116	191	150	120	78	157	131	124	166	98	130	86	114	182	147	119	53	—	53	49
50—100 „	111	142	129	102	120	140	142	112	—	38	67	62	50	103	140	128	104	—	—	—
Üle 100 „	28	129	70	52	—	—	—	89	—	96	95	51	28	111	78	61	—	—	—	—
Keskmine — Moyenne	139	200	166	134	135	175	159	132	211	137	161	132	144	187	165	133	135	153	141	127
1936	114	164	134	—	130	172	152	—	136	133	134	—	116	162	136	—	107	149	127	—
1935	109	101	133	—	110	133	126	—	100	113	109	—	109	143	130	—	84	116	97	—
1934	87	127	112	—	106	141	120	—	111	149	136	—	100	134	119	—	73	118	90	—
1933	92	131	113	—	94	119	114	—	124	86	98	—	94	123	111	—	241	97	173	—

Kui võrrelda keskmisi üleriiklikke hindu üksikute suurusrühmade kaupa, siis näeme, et nii 1937. a. kui ka 5 aasta keskmiselt on kallimad hinnad (väheste eranditega) avalikul enampakkumisel müüdüd maaomandid, neile järgnevad vabamüügil ostetud terved maaomandid, kolmandal kohal on uued asunduskrundid ning viimasele kohale jäävad juurelõigeteks müüdüd üksused.

Võrreldes 1936. a. hindadega on enampakkumisel müüdüd tervete maaomandite keskmine üleriiklik hind 1937. a. kõigis suurusrühmades langenud 476—9 kr võrra ha-lt, arvatud välja 50—100 ha rühm, kus hind tõusis 37 kr võrra. Vabamüügil tervelt müüdüd maaomandite hind on aga enamikus suurusrühmadest suurem kui 1936. a. 46—2 kr võrra, arvatud välja 20—30 ha rühm, kus hind on võrdne eelmise aasta

omaga, ja kuni 1 ha rühm, kus hind on langenud 748 kr võrra. Uute asunduskohtade hind tõusis suurusrühmade järgi 305—5 kr võrra, arvatud välja 1—5 ja 20—30 ha rühmad, kus hind on 1936. a. omast väiksem 9 ja 8 kr võrra. Juurdelõigeteks müüdnud üksusist on 1—5 ja 5—10 ha üksusel hind tõusnud 23 ja 19 kr, kuna kuni 1, 10—20 ja 20—30 ha rühmades on hinnad langenud 1936. a. võrreldes 1 kr, 9 kr ja 4 kr võrra ha-lt.

Nagu eelmisel aastal, nii ka 1937. a. on kõiges neljas ülemineku liigis hinnad seda kõrgemad, mida väiksemad on ülelänud üksused, kuid hindade kõikumise amplituud on 1937. a. vähenenud vabamüügil ja oksjonitel müüdnud terveil maaomandil, mis tingitud hinna langusest väikesel maaomandil. Selle vastu aga on uutel asunduskohtadel ja juurdelõigeteks müüdnud maatükkidel hindade kõikumine nende üksuste suurusrühmade järgi suurem kui eelmisel aastal, mis seletatav suurema hinnatõusuga väiksemal maaomandil neis kahes ülemineku rühmas.

Jättes kõrvale liitmise teel ülelänud maatükkide hindu ning vaadeldes koos tervelt vabamüügil ja oksjonitel ülelänud ning tükeldamisel müüdnud uute üksuste hindu, saame suurusrühmade järgi järgmised hinnad:

	Kr		% 1933 = 100		
	1793	1933	1933—1937	1937	1933—1937
Kuni 1 ha	1884	1912	1926	98	101
1—5 „	284	275	278	103	101
5—10 „	225	144	192	166	133
10—20 „	169	127	151	133	119
20—30 „	140	109	131	128	120
30—50 „	147	107	119	137	111
50—100 „	128	98	104	138	112
Üle 100 „	78	73	61	107	84

Maaomandite hinnad aastate kaupa maade järgi.

13.	Kõigi üksuste keskmine hind kroonides ha-lt						Üle 1 ha suuruste üksuste keskmine hind kroonides ha-lt					
	1937	1936	1935	1934	1933	1933—1937	1937	1936	1935	1934	1933	1933—1937
	Viru	148	155	108	99	95	128	141	131	101	97	91
Järva	162	139	130	105	89	131	148	133	122	96	82	122
Harju	173	140	121	110	100	132	136	125	109	94	93	112
Lääne	78	47	77	79	67	66	73	42	73	77	64	61
Pärnu	150	126	119	125	107	123	134	112	103	122	102	113
Viljandi	152	145	133	131	126	137	149	140	127	128	125	134
Tartu	207	210	179	151	145	179	200	201	175	149	141	173
Valga	200	146	109	113	117	147	194	143	157	111	115	142
Võru	193	161	146	132	108	154	181	156	145	129	107	149
Petseri	266	158	109	115	109	180	221	142	99	108	72	150
Keskmine %	165	136	130	119	112	134	152	125	121	114	106	125
	147	121	116	106	100	120	143	118	114	107	100	118

ha-lt, kuna teistes maades on hinnad tõusnud: Petserimaal 79 kr 55,0%, Valga- 51 kr 35,7%, Lääne- 31 kr 73,8%, Võru- 25 kr 16,0%, Pärnu- 22 kr 19,0%, Järva- 15 kr 11,3%, Harju- 11 kr 8,8%, Viru- 10 kr 7,0% ja Viljandimaal 9 kr 6,4%.

Võrreldes 1933. a. on põllumajanduslike üksuste hinnad ha-lt tõusnud kõigis maades järgmisel määral: Petserimaal 149 kr 206,0%, Valga- 79 kr 68,7%, Võru- 74 kr 69,2%, Järva- 66 kr 80,5%, Tartu- 59 kr 41,8%, Viru- 50 kr 54,9%, Harju- 43 kr

Nagu näeme, on 1937. a. kõigis suurusrühmade hinnad kõrgemad 1933. a. omadest, arvatud välja kuni 1 ha suurused üksused, millele hind oli 1937. a. veidi madalam kui 1933. a. Viie aasta keskmised hinnad on ainult üle 100 ha rühmas madalamad kui 1933. a., mis tingitud mõnel aastal müüdnud suurematest madala väärtusega maa-aladest. Suhteliselt kõige suurem hinnatõus on 5—10 ha ja 50—100 ha rühmades. Kõigi müüdnud maaomandite üleriiklik keskmine hind pro ha on tõusnud järjekindlalt aastast aastasse ja ületas 1937. a. 1936. a. hinna 29 kr ehk 21,3% ning 1933. a. hinna 53 kr võrra ehk 47,3%.

Võrreldes 1936. a. on kõigi müüdnud üksuste keskmine hind 1937. a. tõusnud Järva- 23, Harju- 33, Lääne- 31, Pärnu- 24, Viljandi- 7, Valga- 54, Võru- 32 ja Petserimaal 108 kr ha-lt ning langenud Virumaal 7 kr (4,5%) ja Tartumaal 3 kr (1,4%) võrra; suhteliselt oli kõige suurem hinnatõus Petserimaal — 68,8% ja Läänemaal — 65,9% ning kõige madalam Viljandimaal — 4,8%. Võrreldes 1933. a. on hinnad tõusnud kõigis maades: Petserimaal 157 kr 144%, Võru- 85 kr 78,7%, Valga- 83 kr 70,0%, Järva- 73 kr 82,0%, Harju- 64 kr 58,7%, Tartu- 62 kr 42,7%, Viru- 53 kr 55,8%, Pärnu- 43 kr 40,2%, Viljandi- 26 kr 20,6% ja Läänemaal 11 kr võrra 16,4%.

Üle 1 ha suuruste põllumajanduslike üksuste üleriiklik keskmine hind oli 1937. a. 27 kr (21,6%) kõrgem kui 1936. a., 31 kr (25,6%) kõrgem kui 1935. a., 38 kr (33,3%) kõrgem kui 1934. a. ja 46 kr (43,4%) kõrgem kui 1933. a. Võrreldes eelmise aastaga on nende üksuste hind langenud ainult Tartumaal 1 kr (0,5%) võrra

46,2%, Pärnu- 32 kr 31,4%, Viljandi- 24 kr 19,2% ja Läänemaal 9 kr 14,1%.

Siit näeme, et maaomandite hindade tõus on kujunenud üleriiklikuks ja püsivaks nähtuseks, mis areneb paralleelselt ost-müükide arvu suurenemisele, kusjuures kõrgemad hinnad ja suurim hinnatõus on Petserimaal, kus esinevad ülekaalukalt väikesed alla 10 ha suurused maaomandid, kuna väiksemad hinnad ja väiksem hinnatõus on Viljandimaal ja Läänemaal, kus on ülekaalus üle 10 ha maaomandid.

SISEVEETEEDE 1938. a. VOIES NAVIGABLES INTÉRIEURES en 1938.

Sisu: 1. Üldiseloom, lk. 246. 2. Sadamate tegevus, lk. 246. 3. Linnalaevade tegevus, lk. 249. 4. Parvetus, lk. 250.

1. Üldiseloom. 1938. a. algas laevasõit siseveeteedel harukordselt vara, nimelt juba 19. III, ja lõppes 18. XII. Seega kestis navigatsioon 9 kuud. Eelmisel aastal oli navigatsiooni algus 3. IV ja lõpp 5. XII.

Elavam liiklemine siseveeteedel algas aprillis.

Põuase suve tõttu oli veeseis järvedes ja jõgedes alanenud, milline olukord tekitas laevade liiklemises raskusi.

Soodustuseks laevasõidule lõpetati Emajõesel 1938. a. kahe raudbetoonisilla ehitustööd: Luunjas ja Käreveres. Mõlemad sillad ehitati kuival maal; nende alt kaevati uued jõesängid läbi, mis on sirgemad ja lühemad vanadest. Sellega välditi kaks laevasõiduks häda-

ohtlikku käändu ning Kärevere nahksild ja Luunja parv. Uute kanalite laius ja sügavus on samad, mis vanalgi jõel. Uute sildade ehitamise tõttu tuli mõnelgi aurikul ja lodjal karpida maste, kuid see ei tekitanud suuri raskusi.

Reisijate vedu sisevetel näitab aasta-aastalt väikest tagasiminekut, mille põhjuseks on autobuse-liinide avamine ja mootorrongide käikupanek.

1938. a. kaubavedu sisevetel, kus peartikliks on metsamaterjal, läks eelmise aasta tasemelt tagasi metsamaterjalide veo vähenemise tõttu.

Elavamaiks sisevetesadamaiks on, nagu varemgi, Tartu, Mustvee ja Võõpsu, milliste läbikäik laevade, kaupade ja reisijate poolest oli järgmine:

Laevasõit Tartu, Mustvee ja Võõpsu sadamas.

	Tartu				Mustvee				Võõpsu			
	Saabunud ja väljunud laevad		Veetud		Saabunud ja väljunud laevad		Veetud		Saabunud ja väljunud laevad		Veetud	
	arv	maht net. rgt.	kaup tn	reisijad arv	arv	maht net. rgt.	kaup tn	reisijad arv	arv	maht net. rgt.	kaup tn	reisijad arv
1938	3 356	90 008	45 792	52 816	380	8 832	1 396	904	390	21 494	373	1 818
1937	3 063	96 507	54 823	55 809	322	7 088	1 389	1 162	340	18 914	317	1 028
1936	3 776	96 264	45 009	60 901	422	10 976	4 446	876	390	19 708	692	1 222
1935	3 985	106 953	42 511	70 841	388	17 336	4 373	2 256	420	19 076	1 224	1 600
1934	4 776	127 000	57 592	71 789	552	18 584	6 485	2 045	394	14 800	1 415	1 114

2. Sadamate tegevus. Sisevete sadamate keskkohaks *Activité des ports.* on Tartu sadam, mille tegevus iseloomustab liiklust kogu siseveeteedel. 1938. a. käis Tartu sadamast läbi 3 356 laeva, mahuga 90 008 neto rgt. Võrreldes eelmise aastaga on 1938. a. reisilaevade maht 5,8% tõusnud, kuna ühenduses metsamaterjalide veo vähenemisega on vähenenud prahilaevade maht 18%. Laevade sisse- ja väljasõit Tartu sadamas oli ligikaudu tasakaalus — sisse tuli 1 676 laeva, mahuga 44 900 neto rgt. ja väljus 1 680 laeva, mahuga 45 108 neto rgt.

Kaubade läbikäik Tartu sadamas 1938. a. oli 45 792 tn, kusjuures sissevedu oli 44 515 tn või ümaruselt 35 korda väljaveost suurem. Pea sisseveoartikli moodustavad eelmiste aastate eeskujul mitmesugused metsamaterjalid, nagu küttepuit, palgid, paberipuit, propsid, sulfaatpuit, pakud jne., kokku 93,8% kogu sisseveost. Muud sisseveokaubad, nagu põllukivid, liiv, aia-, põllu- ja karjasaadused, eksportsead, värsked kalad, marjad jne. omavad ainult 6,2% osatähtsust. Välja veeti küttepuitu, ehitusmaterjali, väetisi, põllutööriistu, lupja, tsementi, jahu, suhkrut ja muud kaupa kokku 1 277 tn.

Laevade, kaupade ja reisijate läbikäik Tartu, Mustvee ja Võõpsu sadamas 1938. aastal (järg).
Navigation des ports de Tartu, Mustvee et Võõpsu en 1938 (suite).

I.	Tartu sadam				Mustvee sadam				Võõpsu sadam						
	Laevade arv	Maht reg. tn		Veetud kaup tonnides	Reisijate arv	Nombre des navires	Ton.		Marchandises transp. tn	Nombre des voyageurs	Laevade arv	Maht reg. tn		Veetud kaup tonnides	Reisijate arv
		bruto	neto				brut.	net.				bruto	neto		
Mais — Mai	190	8 058	5 070	146	2 285	28	1 020	626	223	46	24	2 839	1 372	9	40
Sellest: Reisijate laevad	96	5 035	2 775	137	2 285	18	648	378	2	46	23	2 818	1 350	9	40
Vedurlaevad	20	535	105	—	—	6	90	12	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	3	167	120	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	65	2 321	2 001	—	—	4	276	236	221	—	1	21	16	—	—
Juunis — Juun	243	9 934	6 194	166	5 039	22	728	332	1	35	25	3 063	1 474	12	45
Dont: Navires de voyageurs	148	6 572	3 607	140	5 039	17	612	357	1	35	25	3 063	1 474	12	45
Navires remorqueurs	26	554	220	—	—	5	116	25	—	—	—	—	—	—	—
Navires à moteur et voiles	3	90	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bateaux et chalands	66	2 718	2 296	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juulis — Juulit	282	11 261	7 102	195	5 060	26	1 064	686	211	61	28	3 347	1 606	64	89
Sellest: Reisijate laevad	141	6 354	3 415	147	5 060	19	648	378	2	61	27	3 308	1 592	10	89
Vedurlaevad	30	743	213	—	—	3	73	17	—	—	1	39	14	54	—
Mootorpurjekad	10	391	298	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	92	3 773	3 176	48	—	5	343	291	209	—	—	—	—	—	—
Augustis — Aoit	251	11 618	7 510	191	3 956	25	965	564	98	72	26	3 185	1 533	15	112
Sellest: Reisijate laevad	131	6 246	3 357	169	3 956	18	651	371	1	72	20	3 185	1 533	15	112
Vedurlaevad	28	566	174	—	—	4	120	38	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	10	384	298	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	92	4 422	3 681	21	—	3	185	155	97	—	—	—	—	—	—
Septembris — Septembre	183	8 611	5 397	139	2 168	26	884	500	63	56	25	2 895	1 408	37	101
Sellest: Reisijate laevad	98	5 148	2 832	108	2 168	17	612	357	2	56	23	2 818	1 356	10	101
Vedurlaevad	22	490	137	—	—	6	138	28	—	—	1	22	4	—	—
Mootorpurjekad	8	324	204	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	55	2 649	2 184	31	—	3	134	115	61	—	1	65	48	27	—
Oktoobris — Octobre	159	6 851	4 205	127	2 214	28	1 275	819	337	77	23	2 527	1 227	18	121
Sellest: Reisijate laevad	85	4 497	2 437	123	2 214	18	650	350	2	77	21	2 502	1 207	16	121
Vedurlaevad	18	390	131	—	—	3	87	18	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	5	164	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	51	1 800	1 522	4	—	7	532	451	335	—	2	25	20	2	—
Novembris — Novembre	129	5 495	3 400	132	1 875	25	979	530	2	34	26	1 959	961	15	75
Sellest: Reisijate laevad	60	3 610	1 981	132	1 875	18	654	357	2	34	20	1 959	961	15	75
Vedurlaevad	18	329	100	—	—	3	73	14	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	4	120	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	41	1 436	1 227	—	—	4	252	209	—	—	—	—	—	—	—
Detsembris — Décembre	34	1 581	952	54	959	8	294	154	1	25	8	419	223	3	56
Sellest: Reisijate laevad	30	1 306	772	54	959	8	294	154	1	25	8	419	223	3	56
Lodjad ja praamid	4	215	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	1 680	71 802	45 108	1 277	26 606	193	7 389	4 416	937	476	195	22 194	10 747	181	681
Sellest: Reisijate laevad	906	44 373	24 205	1 143	26 000	137	4 955	2 807	14	476	189	22 082	10 645	98	681
Vedurlaevad	191	3 017	1 138	—	—	30	712	152	—	—	2	61	18	54	—
Mootorpurjekad	44	1 683	1 288	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	539	21 349	18 349	133	—	26	1 722	1 457	923	—	4	101	84	29	—
Ütise kokku — Gr. total	1 680	71 802	45 108	1 277	26 606	193	7 389	4 416	937	476	195	22 194	10 747	181	681

Kaupade sisse- ja väljavedu tonnides Tartu sadamas viimase nelja aasta jooksul iseloomustavad järgmised arvud:

	1938	1937	1936	1935
Saabunud.				
Küttepuit	19 107	22 703	21 861	17 903
Palgid	13 291	18 459	6 809	5 377
Propaid ja paberipuit	5 857	5 170	4 680	4 760
Sulfaatpuit	2 645	1 388	—	—
Pakud	801	3 312	1 745	5 130
Lauad ja plangud	67	218	4 117	3 053
Latid	6	11	30	50
Lüürid	64	—	—	—
Segakaup	2 787	2 548	4 970	4 641
Kokku 44 515	53 815	44 192	41 504	—
Väljunud.				
Küttepuit	42	—	—	—
Lauad ja plangud	66	54	11	—
Segakaup	1 189	964	1 406	1 007
Kokku 1 277	1 008	1 417	1 007	—

Need võrdlusandmed näitavad, et kahel viimasel aastal on tunduvalt tõusnud palkide sissevedu Tartu. Seevastu on langenud laundade ja plankude sissevedu. Seda põhjustab A/S Eesti Metsatööstuse lauatahaste ületoomine Kastrest Tartu. Tagasimineku pakkude sisseveos on jälle tingitud sellest, et suuremat osa vineeripakke ei veetud 1938. a. Tartu, vaid need paigutati leotamisbasseini väljaspool Tartut, kust nad järgmisel aastal veetakse Tartu, et raudteel edasi Tallinna transportida.

Mustvee sadama osatähtsus on Tartu kõrval nii 1938. a. kui varem aastail kaubaveo poolest ligi 30 korda ja reisijate läbikäigu poolest 50 korda väiksem. Kaupade läbikäigus, mis ulatub 1 396 tn, moodustab suurema osa väljavedu, nimelt $\frac{2}{3}$, kuna $\frac{1}{3}$ jääb sisseveole. Saabunud ja väljunud reisijate arvud on

Laevade, kaupade ja reisijate liikiküik Tartu, Mustvee ja Võõpsu sadamais 1938. a.
Navigation des ports de Tartu, Mustvee et Võõpsu en 1938.

2.	Laevade arv Nombre des navires		Maht reg. tn Ton		Reisijate arv Nombre des voyageurs	Veetud kaup tn Marchandises transp. tn									
	bruto	neto	bruto	neto		Küttepuit Bots de chauffage	Propäid ja paehüürit Zätsa et bota de pappere	Sulfaapuit Bots de sulfate	Paigid Foutres	Pakud Boes	Laavad ja piangud Blanches et madders	Lidprid Traverses	Lahid Lattes	Segakaup Mises	Kokku Total
Saabunud — Entrées.															
Tartu sadam	1 676	71 545	44 900	26 210	26 210	19 107	5 837	2 545	13 291	801	57	64	6	2 787	44 515
Sellest: Reisijatelaevad	905	44 321	24 237	26 210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 215	1 215
Vedurilaevad	191	3 917	1 188	—	—	—	96	149	10 157	19	—	—	—	—	10 421
Mootorpurjekad	44	1 603	1 280	—	—	907	168	164	—	131	—	—	—	57	1 517
Lodjad ja praamid	536	21 644	18 189	—	—	18 110	4 092	1 823	—	651	57	—	—	1 515	26 248
Parvetatud	—	—	—	—	—	—	1 501	409	3 134	—	—	—	6	—	5 114
Mustvee sadam	193	7 389	4 416	488	488	—	—	—	420	—	—	—	—	39	459
Sellest: Reisijatelaevad	137	4 955	2 807	488	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	89
Vedurilaevad	30	712	152	—	—	—	—	—	420	—	—	—	—	—	420
Lodjad ja praamid	26	1 722	1 457	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võõpsu sadam	195	22 194	10 747	637	637	22	—	—	—	—	—	—	—	170	192
Sellest: Reisijatelaevad	189	22 032	10 645	637	637	—	—	—	—	—	—	—	—	170	170
Vedurilaevad	2	61	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	4	101	84	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Kokku — Total	2 064	101 128	60 063	27 335	27 335	19 129	5 837	2 545	13 711	801	57	64	6	2 996	45 166
Dont: Navires de voyageurs	1 231	71 308	37 689	27 335	27 335	—	—	—	—	—	—	—	—	1 424	1 424
Navires remorqueurs	223	4 690	1 358	—	—	—	96	149	10 577	19	—	—	—	—	10 841
Navires à moteur	44	1 603	1 280	—	—	907	168	164	—	131	—	—	—	57	1 517
Bateaux et chalands	566	23 467	19 730	—	—	18 132	4 092	1 823	—	651	57	—	—	1 515	26 270
Flottes	—	—	—	—	—	—	1 501	409	3 134	—	—	64	6	—	5 114
Väljunud — Sorties.															
Tartu sadam	1 680	71 802	45 108	26 606	26 606	42	—	—	—	—	66	—	—	1 169	1 277
Sellest: Reisijatelaevad	906	44 373	24 266	26 606	26 606	—	—	—	—	—	—	—	—	1 143	1 143
Vedurilaevad	191	3 917	1 188	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mootorpurjekad	44	1 603	1 280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Lodjad ja praamid	539	21 840	18 369	—	—	42	—	—	—	—	66	—	—	25	133
Mustvee sadam	193	7 389	4 416	476	476	901	—	—	—	—	21	—	—	14	937
Sellest: Reisijatelaevad	137	4 955	2 807	476	476	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14
Vedurilaevad	30	712	152	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	26	1 722	1 457	—	—	901	—	—	—	—	21	—	—	—	923
Võõpsu sadam	195	22 194	10 747	651	651	27	—	—	54	—	—	—	—	100	181
Sellest: Reisijatelaevad	189	22 032	10 645	651	651	—	—	—	—	—	—	—	—	98	98
Vedurilaevad	2	61	18	—	—	—	—	—	54	—	—	—	—	—	54
Lodjad ja praamid	4	101	84	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	2	29
Kokku — Total	2 068	101 335	60 271	27 763	27 763	970	—	—	54	—	87	—	—	1 283	2 395
Dont: Navires de voyageurs	1 232	71 300	37 717	27 763	27 763	—	—	—	—	—	—	—	—	1 255	1 255
Navires remorqueurs	223	4 690	1 358	—	—	—	—	—	54	—	—	—	—	—	54
Navires à moteur et voi- les	44	1 603	1 280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Bateaux et chalands	569	23 672	19 010	—	—	970	—	—	—	—	87	—	—	27	1 085

peagu võrdsed — 488 ja 476 reisijat. Eelmise aastaga võrreldes on läbikäinud laevade maht 24,6% ja kaupade kaal 0,5% tõusnud. Tagasi on läinud reisijate vedu 20,5%.

Võõpsu sadama läbikäik on samuti tugevasti väiksem kui Tartu oma, kuid reisijate läbikäigu suhtes veidi suurem Mustveest, jäädes viimasest taha kauba-veo alal. Reisijate ja kaupade sisse- ja väljavedu on peagu tasakaalus. Võrreldes eelmise aastaga on 1938. a. reisijate ja kaubavedu Võõpsu sadamas suurenenud — esimene 17% ja teine 28%.

3. Liinilaevade tegevus.
Lignes de navigation.
Teedeministri poolt antud loa peeti 1938. a. navigatsioonil siseveeteedel regulaarseid laevavahendusi järgmistel liinidel:

	Suvel	Sügisel
Tartu—Vasknarva	nädalas 1 kord	1 kord
Tartu—Kolkja—Mustvee	3 korda	3 korda
Tartu—Kolkja—Piirisaare	3 „	3 „
Tartu—Võõpsu	3 „	3 „
Tartu—Kulje	1 kord	2 „
Tartu—Väraska	1 „	1 kord
Tartu—Paudavitsa	1 „	1 „
Tartu—Rannu Jõesuu	6 korda	3 korda
Tartu—Tavastu	3 „	3 „
Tartu—Suislepa	3 „	— „
Tartu—Lääniste	7 „	7 „
Tartu—Luunja	7 „	1 kord

Reisijate ja kaupade läbikäik mainitud liinidel oli järgmine:

Tartu—Kolkja—Mustvee—Vasknarva	4 517 reisijat,	308 tn	kaupa
Tartu—Kolkja—Piirisaare	7 130 „	438 „	„
Tartu—Võõpsu—Värskä—Puudavitsa	7 519 „	1 605 „	„
Tartu—Jõesuu—Tarvastu—Suislepa	6 401 „	— „	„
Tartu—Lääniste	18 562 „	7 „	„
Tartu—Luunja	6 145 „	— „	„
Mitmesugustest kohtadest suviste väljasõitude puhul	2 542 „	— „	„

Võrreldes e. aastaga on 1938. a. kaubavedu liinilaevadel ümarguselt 40% suurenenud. Tunduv kauba veo tõus on Tartu ja Peipsi lõunaranniku sadamate vahel, nimelt 1937. a. 1 604 tn-lt 1938. a. 2 043 tn-le, seega suurenemine 439 tn, kuna Peipsi põhjapoolsete sadamate vahel esineb vähenemine 75 tn võrra (383 tn asemel 308 tn). Vastandina kauba veole näeme reisijate liikumises 5,7% tagasiminekut. Vähenenud on peamiselt suviste väljasõitjate arv 1 802 inimese võrra, siis Tartu—Luunja liini reisijate arv 1 407 in., Tartu ja Peipsi põhjapoolsete sadamate vahelist liini kasustanud sõitjate arv 430 inimese ja Tartu—Võrtsjärve liinil

326 reisija võrra. Tõusnud on reisijate arv Peipsi lõunaosas 817 ja Tartu—Lääniste liinil 165 inimese võrra.

Liinilaevadel Tartu saabunud ja Tartust väljunud kaupade lähte- ja sihtsadamaks olid järgmised sadamad ja rannakohad:

	Saabunud		Väljunud		Kokku	%
	tn	tn	tn	tn		
a) Peipsi lõuna osas:						
Piirisaare	386	175	561	23,8		
Mehikoorma	109	112	221	9,4		
Võõpsu	97	170	267	11,3		
Värskä	37	107	144	6,1		
Kolpino	131	167	298	12,7		
Kulje	91	42	133	5,7		
Puudavitsa	17	71	88	3,7		
Meerapalu	104	41	145	6,1		
b) Peipsi põhja osas:						
Varnja	70	34	104	4,4		
Kasepää—Kolkja	70	83	153	6,5		
Kallaste	13	21	34	1,4		
Mustvee	14	39	53	2,2		
Vasknarva	26	52	78	3,3		
c) Emajõe sadamad						
	2	5	7	0,3		
d) Mitmesug. kohad						
	48	24	72	3,1		
Kokku	1 215	1 143	2 358	100		

Metsamaterjalide parvetamine Tartu-, Valga-, Võru-, Petseri- ja osa Virumaaal 1938. a.
Flottage des matériaux forestiers dans les confins des arrond. de Tartu, Valga, Võru, Petseri et Viru.

3.	Jõed, millede kaudu parvetatud <i>Rivières</i>	Sihtkoht <i>Destination</i>	Palgid <i>Poutres</i>	Pakud <i>Blocs</i>	Laidid <i>Lattes</i>	Liilbrid <i>Traverses</i>	Propsid ja paberipuit Lattes et bois de papiererie	Sulfaatpuit <i>Bois de sulfate</i>
Alajõgi	Tartu		350	—	—	—	—	—
Rannapungerja jõgi	Rannapungerja		1 700	45	—	—	—	—
„ „	Vasknarva		8 004	—	—	—	—	—
„ „	Mustvee		1 613	—	—	—	—	—
„ „	Tartu		3 151	125	—	—	—	—
Avijõgi	Avinurme		5 042	—	—	—	—	—
Kullavere jõgi	Mustvee		1 186	—	—	—	—	—
Peipsi kaldalt	Tartu		7 838	—	—	—	—	—
Võhandu jõgi	„		4 061	—	—	—	—	—
Kargaja „	„		300	—	—	—	—	—
Ahja „	„		751	—	—	—	—	—
„ „	„		35 401	—	—	—	240	373
S. „Emajõgi	Luunja		—	234	—	—	—	—
Laeva jõgi	Tartu		20 530	—	—	—	—	—
„ „	„		2 426	—	—	—	—	—
Paala „	Luunja		—	11 445	408	—	2 390	743
„ „	„		—	1 074	—	—	—	—
V. „Emajõgi	Tartu		8 140	—	—	—	1 363	780
Mustjõgi	„		5 686	—	—	1 288	—	—
„ „	Hargla		4 137	—	—	—	—	—
„ „	Saru		5 379	313	—	—	—	—
Peetri jõgi	„		1 989	—	—	—	—	—
Vaidva „	„		8 129	737	—	—	—	—
Päri „	„		14 261	2 045	—	—	—	—
	Kokku		140 133	16 018	408	1 288	3 993	1 896

4. Parvetus. Tartu—Võru—Petserimaa piiros ja kõigil Peipsisse suubuvail jõgedel parvetatud metsamaterjalide kohta on toodud andmed tab. 3. Esikohal on palgid 140 133 tk, milledele järgnevad pakud 16 018 tk ja propsid, paberi-

ning sulfaatpuit 5 889 m³; teisi materjale parvetati vähem. Arvuliselt on kõige rohkem metsamaterjale parvetatud Ahja- ja Emajõe ning Mustjõe vesikonnas. Sihtkohtade järgi on suurem osa, ümarguselt 90%, metsamaterjale parvetatud Tartusse.

Siseveetede kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmunud artiklid:

- Siseveeteed 1937. a., J. Taimre, Eesti Statistika nr. 197(4) 1938. a., lk. 164—169.
Siseveeteed 1936. a., J. Taimre, Eesti Statistika nr. 185(4) 1937. a., lk. 177—181.
Siseveeteed 1935. a., J. Tenson, Eesti Statistika nr. 173(4) 1936. a., lk. 208—212.
Siseveeteed 1934. a., A. Valkonklau, Eesti Statistika nr. 162(5) 1935. a., lk. 251—256.

LASTEAIAD 1937/38. a¹).
JARDINS d'ENFANTS en 1937/38.

Sis u: I. Alatise (talvise) lasteaiad. 1. Aedade arv ja asukoht, 251. 2. Aedade ülalpidajad ja õppekeel, lk. 251. 3. Laste arv, lk. 251. 4. Laste sugu ja vanus, lk. 253. 5. Laste rahvus ja õppekeel, lk. 253. 6. Lastevanemate tööala, lk. 253. 7. Kasvatatajate koostis, lk. 253. 8. Lasteaedade majandus, lk. 253. II. Suvised lasteaiad-mängumurud: Aedade ja laste arv, aedade ülalpidajad ja õppekeel, kasvatatajad, töökustus ja kulutus 1 lapsela, lk. 254.

I. ALATISED (TALVISED) LASTEAIAD — JARDINS PERMANENTS des ENFANTS.

I. Aedade arv ja asukoht.
Nombre des jardins d'enfants.
Alatiste, kooli-iseloomuga laste-
teaedade arv on viimase 5 aas-
ta jooksul kasvanud pidevalt,
tõustes 62-lt 1933/34. õ/a. 78-ni
1937/38. õ/a. (+25,8%). Lasteaiad asuvad peamiselt
linnas. Maal oli 1937/38. õ/a. ainult 6 aeda (7,7%),
neist Harju- ja Virumaal à 2 ning Lääne- ja Võrumaal
à 1. 7 maad on lasteaeadadeta:

	1937/38	%	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Linnus . . .	72	92,3	64	56	60	54
Maal	6	7,7	13	13	7	8
Kokku	78	100	77	69	67	62

Lasteaedades klasse ei ole. Neid asendavad laste
vanuse järgi koostatud töörühmad. Tavaliselt töö-
tavavad aiad 1—2 rühmaga. 1937/38. õ/a. oli 78 aias
töörühmi üldse 165, 1 aia kohta keskm. 2,1 rühma:

Aedu:	1937/38	%	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
1 rühmaga .	20	25,6	20	25	20	19
2 „ . . .	38	48,8	37	29	31	25
3 „ . . .	16	20,5	16	11	12	13
4 ja enam .	4	5,1	4	4	4	5

**2. Aedade ülalpidaja-
jad ja õppekeel.**
*Entreteneurs des jardins et
la langue d'enseignement.*

Lasteaedade ülalpidajaiks on
seltsid, omavalitsused ja cra-
isikud. Enamik aedu on selt-
side ülalpidamisel:

	Aedade üldarv	Selts		Ülalpidaja:		Eraisik	
		%	%	%	%		
1937/38	78	45	57,7	19	24,4	14	17,9
1936/37	77	44	57,1	18	23,4	15	19,5
1935/36	69	38	55,1	17	24,6	14	20,3
1934/35	67	36	53,7	16	23,9	15	22,4
1933/34	62	34	54,8	16	25,8	12	19,4
5 a. keskm. . .	71	40	56,3	17	24,0	14	19,7

78 lasteaias hulgas oli 1937/38. õ/a. eestikeelseid
aedu 80,7% (63), venekeelseid 7,7% (6), saksa —
3,8% (3) ja juudi — 2,6% (2). Eestikeelsete aedade
osatähtsus on aasta-aastalt tõusnud %, sulgudes arv:

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Eesti	80,7 (63)	79,2	76,4	76,1	75,8
Eesti-vene	2,6 (2)	2,6	2,9	4,5	4,9
„ -saksa	— (—)	—	2,9	3,0	3,2
„ -inglise	1,3 (1)	1,3	1,4	1,5	1,6
„ -prantsuse	1,3 (1)	2,6	2,9	1,5	1,6
Vene	7,7 (6)	7,8	7,3	4,5	4,0
Saksa	3,8 (3)	5,2	5,8	5,0	4,8
Heebrea-juudi . . .	2,6 (2)	1,3	1,4	3,0	3,2

3. Laste arv.
*Mouvement du nombre
des enfants.*
Laste arv suureneb viimaseil
aastail järjekindlalt: 1937/38.
õ/a. lõpul oli aedades lapsi üle
riigi 3 961, 1933/34. õ/a. — 3 073, kasv viie aastaga
29%. Eestikeelseis aedades, arvatud hulka ka sega-
keelse (eesti + võõrkeel), õpib ümarguselt 90%,
muukeelseis (vene, saksa, juudi) — 10% lastest.
1937/38. õ/a. oli lapsi 1 aia kohta keskm. 52.

Laste arv linna- ja maa-aedades õppeaasta lõpul:

	Linnus	Maal	Kokku	% eesti- keelseis ²	% muu- keelseis	Lapsi keskm. 1 aia kohta
1937/38 . . .	3 743	218	3 961	90,6	9,4	52
1936/37 . . .	3 261	494	3 745	90,4	9,6	49
1935/36 . . .	3 088	499	3 522	89,4	10,6	51
1934/35 . . .	2 845	260	3 105	91,9	8,1	47
1933/34 . . .	2 823	250	3 073	91,8	8,2	50
5 a. keskm. .	3 151	330	3 481	90,7	9,3	49

Võrreldes hariliku kooliga, on laste arv aedades
õige liikuv: ümarguselt 30% õppeaasta algul vastu
võetud lastest asendub õppetöö jooksul uutega, kus-
juures laste arv õppetöö lõpuks tavaliselt tõuseb
5—6%:

	Õ/a. jooksul tuli juurde	%	Õ/a. jooksul lahkus	%	Seis õppetöö lõpul % (arv õ/a. algul = 100)
1937/38:					
Linnus	34,1		26,7		107,4
Maal	14,4		9,6		104,8
Kokku	33,0		25,7		107,2

1936/37	33,3		29,0		104,2
1935/36	34,3		26,7		107,6
1934/35	36,1		31,3		104,8
1933/34	36,7		29,2		107,5
5 a. keskm.	34,7		28,4		106,3

¹) Varem lasteaeade kohta ilmunud andmed vt. E. Stat. nr. 186(5), 1937.

²) Siin hulgas ka lapsed, kes õpivad aedades, kus peale eesti keele tarvitatakse õppekeelena võõrkeelt.

Üldandmed lasteasjade kohta 1937/38. a. — Données générales sur les jardins d'enfants en 1937/38.

Lasteasjade üldarv Nombre des jardins	Laste arv neis Nombre des enfants			Kasvatajate arv Nombre des institutrices	Ühe kasvataja kohta lapsi Nombre des enfants par institutrice	Lasteasjade arv, mille kohta majanduseadust ei ole Nombre des jardins d'enfants ayant fournis des données sur la situation économique	Laste arv neis (õpetatöö lõpul) Nombre des enfants dans ces jardins	Lasteasjade üldalpidamisels kulutatud summa (kr) Sommes dépensées pour l'entretien des jardins d'enfants (en kr)	Ühe lapse peale kulutatud keskmine (kr) — Moyenne des dépenses par enfant (en kr)	
	Õpetatöö algul Au commencement de l'enseignement	Õpetatöö lõpul ¹⁾ A la fin de l'enseignement	Õpetatöö jooksul üldse läbitõmmud — Total des enfants passés							
a) Alalistes (talvised) lasteaiad — Jardins permanents des enfants.										
Linnad — Villes	72	3 495	3 743	4 672	128	29	69	3 565	214 639	60,91
Tallinn	24	1 410	1 480	1 045	51	20	24	1 480	123 226	83,26
Haapsalu	2	64	65	73	3	22	2	65	2 428	37,55
Keila	1	18	20	43	1	20	1	20	444	22,20
Kunda	1	42	41	56	1	41	1	41	1 787	43,60
Mustvee	1	60	66	75	2	33	—	—	—	—
Narva	4	182	196	215	6	33	3	163	10 511	64,48
Nõmme	4	132	135	212	8	17	4	135	9 178	67,99
Paide	1	54	85	89	2	43	1	85	2 472	29,08
Petseri	2	116	115	132	4	29	2	115	4 176	36,31
Põltsamaa	1	67	80	80	2	40	1	80	1 917	23,96
Pärnu	7	373	382	437	12	32	7	382	20 754	54,33
Rakvere	2	112	146	153	3	40	2	146	4 321	29,60
Sindi	1	72	63	94	2	32	1	63	3 790	60,16
Tapa	1	22	68	88	2	34	1	68	1 780	26,18
Tartu	10	283	280	353	14	20	9	201	9 788	48,60
Türi	1	64	119	119	2	59	1	119	4 750	59,92
Valga	3	124	125	135	4	31	3	125	4 160	33,28
Viljandi	3	132	121	188	5	24	3	121	2 964	24,50
Võru	3	119	156	182	4	39	3	156	6 213	39,83
Maad — Arrond.	6	208	218	238	9	24	4	202	6 750	33,42
Viru	2	133	142	148	3	47	2	142	3 274	23,06
Harju	2	58	60	71	3	20	2	60	3 476	57,93
Lääne	1	12	9	12	1	9	—	—	—	—
Võru	1	5	7	7	2	3	—	—	—	—
Üldse — Total	78	3 693	3 961	4 910	137	29	73	3 767	221 389	55,77
1936/37	77	3 593	3 745	4 789	140	27	72	3 552	185 101	52,11
1935/36	69	3 273	3 522	4 305	126	28	65	3 459	168 132	48,61
b) Suvised lasteaiad — Jardins d'été pour enfants.										
Linnad — Villes	32	—	1 495	—	74	20	—	—	—	10,47
Tallinn	7	—	555	—	38	15	—	—	—	15,25
Antsla	1	—	50	—	1	50	—	—	—	3,41
Elva	1	—	20	—	1	20	—	—	—	5,06
Jõhvi	1	—	37	—	1	37	—	—	—	7,06
Kallaste	1	—	70	—	1	70	—	—	—	2,05
Keila	1	—	13	—	1	13	—	—	—	16,13
K.-Nõmme	1	—	31	—	1	31	—	—	—	4,88
Kärbla	1	—	35	—	1	35	—	—	—	10,18
Mustvee	1	—	40	—	1	40	—	—	—	3,31
Mõisaküla	1	—	65	—	2	33	—	—	—	6,75
Narva	5	—	146	—	8	18	—	—	—	4,00
Otepää	1	—	45	—	2	23	—	—	—	4,73
Paldiski	1	—	12	—	1	12	—	—	—	7,12
Pärnu	2	—	64	—	4	16	—	—	—	8,47
Põltsamaa	1	—	76	—	4	38	—	—	—	—
Rakvere	1	—	41	—	2	20	—	—	—	28,63
Tapa	1	—	31	—	2	15	—	—	—	12,63
Tõrva	1	—	70	—	1	70	—	—	—	3,80
Viljandi	1	—	32	—	1	32	—	—	—	4,38
Võru	2	—	62	—	3	21	—	—	—	20,77
Maad — Arrond.	68	—	1 780	—	72	25	—	—	—	5,69
Viru	21	—	593	—	21	28	—	—	—	4,39
Järva	5	—	116	—	5	23	—	—	—	5,70
Harju	10	—	204	—	12	17	—	—	—	12,29
Lääne	1	—	25	—	1	25	—	—	—	4,30
Pärnu	13	—	270	—	15	18	—	—	—	7,97
Tartu	6	—	234	—	6	39	—	—	—	2,11
Valga	1	—	43	—	1	43	—	—	—	3,84
Võru	3	—	78	—	3	26	—	—	—	10,10
Petseri	8	—	217	—	8	27	—	—	—	3,04
Üldse — Total	100	—	3 275	—	146	22	—	—	—	7,30
1937	99	—	3 495	—	137	25	—	—	—	8,95
1936	99	—	3 276	—	129	25	—	—	—	6,12

1) Suvisetes lasteasjades keskmine laste arv tõi jooksul (keskmine tööpäeva kohta).

2) Ühise majanduse töttu lastekoduga on jäetud välja: Tartu lasteaiaselts (Tartu l.), Pallvere lastekodu (Läänsmaal) ja Tiisi lastekodu (Võrumaal) lasteaiad. Majandusteadete puudumise tõttu on jäetud välja: Narva kalevivabriku ja Mustvee lasteaiad.

4. Laste sugu ja vanus.

Sexe et âge des enfants.

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Poisid	48,8	48,6	45,1	48,6	48,4
Tüdrukud	51,2	51,4	51,9	51,4	51,6

Vanus. Lasteaedades kuulub enamik lastest 5—7 a. vanusrühma. Olude sunnil võetakse aedadesse ka väikelapsi vanuses alla 3 a. ja kooliealisi 8 a. ja üle.

1937/38. õ/a. oli alla 3 a. lapsi lasteaedades üle riigi üldse 169 (3,4%), neist 150 andsid Tallinna I. I ja V lasteaia sõimed; %:

	Alla 3 a.	3—4 a.	5—7 a.	8 a. ja van.
1937/38	3,4	17,3	72,6	6,7
1936/37	3,1	19,6	71,5	5,8
1935/36	3,3	19,4	71,8	5,5
1934/35	4,0	21,0	69,6	5,4
1933/34	5,6	21,5	66,1	6,8
5 a. keskm.	3,8	19,7	70,5	6,0

5. Laste rahvus ja õppekeel.

Nationalité ethnique et langue d'enseignement des enfants.

Eesti rahvusest lapsi oli lasteaedades üle riigi 1937/38. õ/a. 83,0%, vene — 13,5%, saksa-, juudi- ja muust rahvusest 2,9%. Aedades leidub ka üksikuid välismaalasi (3%/00).

Oma rahvusest laste arv moodustas eesti ja vene õppekeeleaegades 1937/38. õ/a. 94—95%, saksa — 81%; %:

	eesti aedades	veno a.	saksa a.
1937/38	94,1	95,4	80,6
1936/37	93,8	91,2	81,0
1935/36	93,4	93,3	76,5
1934/35	93,8	89,0	66,2
1933/34	93,5	84,3	74,6

Laste üldarvust õppis 1937/38. õ/a. lõpul eesti õppekeeleaegades 82,4%, eesti-vene — 7,1%, vene — 7%, saksa — 1,4%, juudi — 1,1%:

Õppekeel:	1937/38	%	1936/37	%	1935/36	%
Eesti	3 265	82,4	3 041	81,2	2 807	79,7
Eesti-vene	280	7,1	274	7,3	262	7,4
„ -saksa	—	—	—	—	24	0,7
„ -inglise	28	0,7	47	1,3	19	0,5
„ -prantsuse	11	0,3	22	0,6	37	1,1
Vene	279	7,0	284	7,6	276	7,8
Saksa	58	1,4	67	1,5	80	2,3
Heebrea-juudi	42	1,1	20	0,5	17	0,5
Kokku	3 961	100	3 745	100	3 522	100

Õppekeeleks lasteaia vanus võib olla kas lapse emakeel või riigikeel, kuigi viimane ei ole lapse emakeel. Muulaste aedades leidub siiski ka eesti lapsi.

Saksa ja vene õppekeeleaegades oli eesti rahvusest lapsi (%):

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Saksa aedades	12,3	11,3	8,2	9,1	7,5
Vene „	4,0	5,8	6,4	9,5	13,1

6. Laste vanemate tööala.

Occupation des parents des enfants.

Lasteaedu kasustavad peamiselt töölised (tööstustöölised, käsitöölised) ja riigi-omavalitsuseteenijate lapsed, moodustades laste üldarvust 1937/38. õ/a. ligi 4/5 ehk %:

Sugu. Tüdrukuid on lasteaedades üldiselt rohkem kui poisse (%):

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Poisid	48,8	48,6	45,1	48,6	48,4
Tüdrukud	51,2	51,4	51,9	51,4	51,6

Töölised (peamiselt tööstustöölised)	48,2
Käsitöölised	14,0
Riigi- ja omaval.-teenijad	16,7
Tööstus- ja kaubandusettevõtete pidajad	6,1
Kontori- ja äriteenijad	5,9
Vabakutselised haritlased	2,8
Muud	6,3

7. Kasvatajate koostis.

Personnel éducateur.

1937/38. õ/a. oli 78 alatises lasteaia üldse 137 kasvatajat ehk 1 aia kohta keskm. 1,8. Lapsi tuli 1 kasvatajale üle riigi keskm. eesti õppekeeleaegades 29, vene — 28, juudi — 21. Saksa aedades on töökoormis märksa väiksem — 11 last 1 kasvataja kohta:

Lapsi 1 kasvatajale:	1937/38	1936/37	1935/36
Eesti õppekeeleaegades	29	27	30
Vene „	28	33	31
Juudi „	21	20	17
Saksa „	11	8	9

Umbes 2/3 kasvatajaist kuulub 20—40 a. vanusrühma. 1937/38. õ/a. oli kasvatajaid vanuses (%), sulgudes 1935/36. õ/a.):

Alla 20 a.	3,0 (0,8)
20—29 „	28,1 (21,8)
30—39 „	37,1 (45,2)
40—49 „	17,0 (17,7)
50 a. ja üle	14,8 (14,5)

Kutseta kasvatajate arv on veel võrdlemisi suur — ümarguselt 2/5 ehk %:

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Kutsetega	63,5	58,2	55,6	61,9	64,5
Kutseteta	36,5	41,8	44,4	38,1	35,5

Enamik kasvatajaist on pikemaajalise teenistliku staaziga; oli %:

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Staaž alla 1 a.	6,6	8,6	3,2	6,2	2,7
„ 1—2 „	13,9	12,9	11,3	3,5	10,0
„ 3—5 „	11,7	18,6	15,3	21,2	20,0
„ 6—10 „	27,7	27,1	32,3	37,2	35,5
„ üle 10 „	40,1	32,8	37,9	31,9	31,8

8. Lasteaegade majandus.

Recettes et dépenses des jardins.

Tulud. Lasteaegade majanduse tulude osa koosneb aegade ülalpidajate juurdemaksudest, kõrvalt saadud toetustest ja õppemaksust. Nende tululiikide osatähtsus on olenevalt aia ülalpidajast suuresti erinev: omavalitsused katavad oma aegade ülalpidamiskulud peagu täies ulatuses ise, seltsid maksavad omalt poolt juurde umbes poole, kuna eraisikute aiad tasakaalustavad kõik oma väljaminekud peagu eranditult kõrvalt saadud summadega (õppemaksuga):

Ülalpidaja:	Tulud 1937/38. õ/a. %:	Ülalpidajalt	Saadud kõrvalt	Kokku
Omavalitsus	94,1	5,9	100	
Selts	55,2	44,8	100	
Eraisik	4,1	95,9	100	

Kulud. 73¹⁾ lasteaiale kulutati 1937/38. õ/a. üldse 221 389 kr. 1 aia ülalpidamine maksus oma-

¹⁾ 5 aia majanduse kohta puuduvad andmed.

valitsustele 7 228 kr, seltsile 1 928 kr, eraisikule 874 kr:

Ülalpidaja:	Kulusumma		
	1 aia peale	1 lapse peale	
	Kr	Kr	Kr
Omaavalitsus	130 097	7 228	69,87
Selts	78 060	1 928	47,88
Eraisik	12 232	874	48,54

Ühele lapsele kulutati keskm. üle riigi 1937/38. õ/a. 59 kr, linnas 60 kr, maal 33 kr:

	1937/38	1936/37	1935/36	1934/35	1933/34
Linnaaedades	60,21	54,62	51,16	56,80	55,60
Maal	33,42	31,18	27,66	35,38	32,95
Keskm.	58,77	52,11	48,61	55,15	53,90

Seltsi, samuti eraisiku poolt ülalpeetavas aias oli lapse maksumus 1937/38. õ/a. ümarguselt 48 kr, omaavalitsuse aias ligi poole rohkem — 70 kr. Aedade õppekeele järgi kulutust 1 lapsele võrreldes saame järgmised vahekorrad:

Õppekeel:	Kulu 1 lapsele kr
Vene	30,81
Eesti-prantsuse	36,45
Eesti-inglise	53,20
Eesti	57,61
Saksa	69,00
Juudi	75,10
Eesti-vene	89,06
Keskmine	58,77

II. SUVISED LASTEAIAD-MÄNGUMURUD — JARDINS d'ÉTÉ (PLACES de JEU) POUR ENFANTS.

Aedade arv. Viimasel kolmel aastal on suviste aedade üldarv muutuseti (100, 99). Ümarguselt $\frac{1}{3}$ suvistest aedadest asub linnus, $\frac{2}{3}$ — maal:

	Maal	Linnus	Kokku
1938. a. suvel	68	32	100
1937. „ „	71	28	99
1936. „ „	71	28	99
1935. „ „	62	31	93
1934. „ „	55	28	83

Laste arv. Viimase 5 a. jooksul on laste arv kõikunud 3 200—3 500 piires. 1938. a. suvel oli lapsi aedades 3 312, neist pisut üle poole maal:

	Maal	Linnus	Kokku	%	
				M.	L.
1938. a. suvel	1 780	1 532	3 312	53,7	46,3
1937. „ „	2 002	1 493	3 495	57,3	42,7
1936. „ „	2 110	1 157	3 270	64,7	35,3
1935. „ „	1 912	1 604	3 516	54,4	45,6
1934. „ „	1 740	1 476	3 216	54,1	45,9

Kasvatavad. Kasvatavaid oli 100 suvises aias 1938. a. üldse 146, ehk 1 aia-mängumuru kohta keskm. 1,5. Lapsi tuli 1 kasvataja kohta üle riigi keskm. 22, maal 25, linnus 20.

Aedade ülalpidajad ja õppekeel. Suviste lasteaedade ülalpidajaiks-korraldajaiks on peamiselt seltsid:

Ülalpidajad:	1938	%	1937	1936	1935	1934
Selts	86	86,0	83	85	77	71
Omaavalitsus	13	13,0	16	14	15	12
Eraisik	—	—	—	—	1	—
Riik	1	1,0	—	—	—	—

1938. a. suvel töötasid ainult eesti (70%) ja vene (30%) õppekeeleaga aiad. Sakslasil ja juutidel suvisel lasteaedu ei olnud:

Üksikute kululiikide osatähtsus on viimase 5 aasta jooksul muutunud üle riigi õige vähe (%):

	1937/38	5 a. keskm.
Palgad kasvatajale ja teenijale	54,7	56,4
Üür, kütte ja valgustus	17,6	17,6
Laste toitlustamine	12,9	13,1
Muud kulud	14,8	12,9

Ülalpidajate järgi muutub aga kululiikide suhteline vahekord tunduvalt (% üldkulust, sulgudes viimase 5 a. keskmised):

	1937/38. õ/a.:	Omaaval.	Selts	Eraisik
Palgad	55,7 (58,8)	53,7 (53,1)	49,3 (51,3)	
Üür, kütte, valgustus	14,0 (14,3)	10,2 (20,2)	38,7 (36,0)	
Laste toitlustamine	14,0 (13,9)	12,0 (13,9)	0,5 (0,6)	
Muud kulud	15,4 (13,0)	14,2 (12,8)	11,5 (12,1)	

Korterikulude (üür, kütte, valgustus) osatähtsus on eraisikute aedades kaugelt suurem kui omaavalitsuste ja seltside poolt ülalpeetavates aedades. Laste toitlustamine aga, mis omaval. ja seltside aedades moodustab 13—14% üldkulust, eraisikute aedades peagu ei esine.

	1938	%	1937	1936
Eesti	67	67,0	69	71
Eesti-vene	3	3,0	3	3
Vene	30	30,0	26	24
Saksa	—	—	1	1

Eesti õppekeeleaga aedadesse kuulus 1938. a. suvel 65,6% laste koostisest, eesti-vene — 5,2%, vene — 29,2%. Seltside poolt ülalpeetavates aedades oli lapsi 1938. a. suvel 73,7%, omaavalitsuste aedades — 17,9%:

Õppekeel ja ülalpidaja:	aedu	lapsi	%	
Eesti —	riik	1	274	8,4
	selts	54	1 361	42,4
	omavalitsus	12	485	14,8
Vene — selts	30	950	29,2
	{ selts	2	68	2,1
Eesti-vene —	{ omavalitsus	1	101	3,1
	Kokku	100	3 275	100

Keskmine töökestus ja kulutus 1 lapsele. Alatistes (talvistes) aedades, samuti kui kooleski, kestab õppetöö 9 kuud. Suvised lasteaia-mängumurud töötavad keskm. vaid 2—3 kuud, seetõttu maksab ka laste ülalpidamine neis märksa vähem kui alatistes aedades: 1 lapsele kulutati viimase 5 a. jooksul suvises aedades keskm. aastas 7 kr, talvistes — 54 kr ehk ümarguselt 8 korda rohkem.

Jaotades suvisel aedu kahte rühma — töökestusega kuni 8 nädalat ja üle 8 nädala selgub, et esimesse rühma kuulus 1938. a. suvel 74 aeda, mis töötasid 2 148 lapsega ümarguselt 7 nädalat ja teise rühma 26 aeda 1 127 lapsega, keskm. tööajaga 11 nädalat. Keskmiselt kestis 1938. a. suvine töö kõigis aedades umbes 8 nädalat.

TULUMAKS 1935. ja 1936. a. IMPÔT sur le REVENU.

Sisu: 1. Tulumaks riigituludes, lk. 255. 2. Andmestiku ulatus, lk. 255. 3. Maksukohuslaste arv ja maksusumma, lk. 255. 4. Maksukohuslaste töölalad, lk. 256. 5. Maksukohuslaste asukoht, lk. 256. 6. Maksukohuslaste tululiikid, lk. 257. 7. Maksukohuslaste arv ja maksusumma tululiikide järgi, lk. 257. 8. Maksuvabade summade tuludest mahaarvamine, lk. 258.

1. Tulumaks riigituludes.
Tulumaksu osatähtsus riigi korralistes tuludes kõigub *Impôt sur le revenu dans le budget d'Etat.* 3,0—4,2% vahel ja summa 1,96—3,82 milj. kr vahel. Osatähtsus oli suurim 1936/37. a. ja väikseim 1927/28. a. ning summa suurim 1936/37. a. ja väikseim 1933/34. a. Viimase aasta (1936/37) laekumine on eelmise aastaga võrreldes tunduvalt suurenenud nii osatähtsuselt (3,8%-lt 4,2%-le) kui summalt (3,0 milj. kr-lt 3,8 miljoni kr-le).

kirjutises edaspidi vaatleme ainult füüsiliste isikute tulumaksustamise andmeid.

3. Maksukohuslaste arv ja maksusumma.

Nombre des imposés et montant des impôts.

1936. a. oli tulumaksukohuslasi rohkem eelmisest aastast 3 254 isiku võrra või 7,8%. Maksusumma tõusis veelgi rohkem kui maksukohuslaste arv — suurenes 437 tuh. kr võrra või 14,9%. Kuna maksusumma suurenes tunduvalt kui maksukohuslaste arv, siis selle tagajärjel suurenes ka keskmine maksusumma ühe maksukohuslase kohta 4,73 kr võrra või 6,8%.

Tulumaks riigituludes 1927/28—1936/37.
Impôt sur le revenu dans le budget d'Etat.

1.	Laekunud <i>Encaissé</i> 1 000 kr	Osatähtsus korralistes tuludes % <i>% aux recettes ordinaires</i>	% (1927/28 = 100)
1936/37 . . .	3 821	4,2	140,0
1935/36 . . .	3 032	3,8	126,7
1934/35 . . .	2 478	3,5	116,7
1933/34 . . .	1 956	3,1	103,3
1932/33 . . .	2 460	3,0	130,0
1931/32 . . .	3 002	3,0	130,0
1930/31 . . .	2 861	3,4	113,3
1929/30 . . .	2 885	3,4	113,3
1928/29 . . .	2 690	3,1	103,3
1927/28 . . .	2 632	3,0	100,0

Maksukohuslaste arv ja maksusumma 1935 ja 1936.
Nombre des imposés et montant des impôts.

3.	Maksukohuslaste arv (ainult füüsilised isikud) <i>Nombre des personnes imposés</i>	Määratud tulumaksu summa <i>Montant des impôts fixés</i> 1 000 kr	Keskmine ühe maksukohuslase kohta <i>Moyenne par imposé kr</i>
1936 . . .	44 888	3 313	73,81
1935 . . .	41 634	2 876	69,08

2. Andmestiku ulatus.
Étendue des données. Andmete kogumisel on arvestatud kõik tulusaajad, kes maksid tulumaksu (alpool nimetame neid maksukohuslasteks).

Andmestiku ulatus — Étendue des données.

2.	Maksukohuslaste arv <i>Nombre des personnes imposés</i>	Üldine tulumaksu summa <i>Revenu général</i> 1 000 kr	Mahaarvatud maksuvaba tulu <i>Revenu exempt d'impôt</i> 1 000 kr	Maksustatud tulu <i>Revenu imposé</i> 1 000 kr
1936 . . .	44 888	90 492	47 185	43 307
1935 . . .	41 634	81 626	42 717	38 909

Tabelis toodud arvudes sisaldub vaid tulumaksu riigi osa, sest kogu laekunud tulumaksust kantakse riigituludesse ainult $\frac{2}{3}$ osa, ülejääv $\frac{1}{3}$ osa on aga läinud territoriaal-omavalitsuste tuludesse. Käesolevas

Maksukohuslased, kes maksid tulumaksu kuni 50 kr, moodustavad ligikaudu $\frac{4}{5}$ kogu maksukohuslaste arvust. Selliseid maksukohuslasi oli 1936. a. 35 454 isikut või 79,0% ja 1935. a. 33 363 isikut või 80,1%. Kogu maksusummast langeb aga neile maksukohuslastele ligikaudu ainult $\frac{1}{5}$: 1936. a. 661 tuh. kr või 20,0% ja 1935. a. 608 tuh. kr või 21,1%. Maksukohuslasi, kes maksid tulumaksu kuni 110 kr, oli 1936. a. 40 756 isikut või 90,8% ja 1935. a. 38 092 isikut või 91,2% ning maksusumma 1936. a. 1 050 tuhat kr või 31,7% ja 1935. a. 956 tuh. kr või 33,3%. Seega maksukohuslaste arvu kaaluvama osa, ümarguselt $\frac{9}{10}$ moodustavad isikud, kellele maksustatav tulu on kuni 2 000 kr, andes ümarguselt $\frac{1}{3}$ kogu maksusummast. Vastupidi aga saadakse kaaluvam osa ($\frac{2}{3}$) tulumaksust väikeselt arvult ($\frac{1}{10}$) maksukohuslastilt. Võrreldes eelmise aastaga on maksukohuslaste arv suurenenud kõigis maksuliikides, samuti on suurenenud ka maksusumma, arvatud välja liik maksusummaga üle 6 590 kr, milline on vähenenud 102 tuh. kr võrra.

Maksukohuslaste arv ja maksusumma maksu suuruse järgi.
Nombre des imposés et montant des impôts d'après la grandeur.

4. Maksusumma Impôt fixe kr	Maksukohuslased Imposés				Maksusumma Montant			
	Arv Nombre		%		1 000 kr		%	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
— 10 . . .	10907	10662	24,3	25,0	80	70	2,4	2,8
11— 20 . . .	11521	10928	25,7	26,2	169	161	5,1	5,6
21— 50 . . .	13026	11773	29,0	28,3	412	368	12,5	12,8
51— 110 . . .	5302	4729	11,8	11,3	389	348	11,7	12,2
111— 190 . . .	1742	1550	3,9	3,8	250	227	7,6	7,9
191— 290 . . .	863	727	1,9	1,7	199	171	6,0	5,9
291— 410 . . .	472	420	1,1	1,1	160	145	4,8	5,0
411— 550 . . .	258	231	0,6	0,5	122	110	3,7	3,8
551— 790 . . .	244	202	0,5	0,5	160	132	4,8	4,6
791— 1 240 . . .	240	156	0,5	0,4	237	151	7,2	5,3
1 241— 2 340 . . .	152	111	0,3	0,3	259	187	7,8	6,5
2 341— 3 590 . . .	63	49	0,1	0,1	182	139	5,5	4,8
3 591— 4 990 . . .	41	31	0,1	0,1	175	130	5,3	4,5
4 991— 6 590 . . .	26	8	0,1	—	140	47	4,2	1,0
6 590	31	27	0,1	0,1	370	481	11,4	16,7
Kokku — Total	44888	41634	100	100	3 313	2 876	100	100

4. Maksukohuslaste
töölalad.

Occupations des imposés.

Maksukohuslase tööala on üldiselt määratud tema poolt deklareeritud tegevuse alusel. Kui oli ilmne, et isik ei tegutsenud deklareeritud alal, siis määrati tööala tema peatuluallika järgi.

Töölalade järgi oli 1936. a. tulumaksukohuslasi (sulgudes eelmise aasta andmed) põllumajanduse alal 10,0% (11,5%), tööstuse ja kaubanduse alal 49,5%

Maksukohuslase tööala on üldiselt määratud tema poolt deklareeritud tegevuse alusel. Kui oli ilmne, et isik ei tegutsenud deklareeritud alal, siis määrati tööala tema peatuluallika järgi.

Maksukohuslase tööala on üldiselt määratud tema poolt deklareeritud tegevuse alusel. Kui oli ilmne, et isik ei tegutsenud deklareeritud alal, siis määrati tööala tema peatuluallika järgi.

(46,7%), ühiskondliku tegevuse alal 31,0% (33,2%), mitmesugustel ja teadmata tööaladel 8,8% (8,8%). Põllumajanduse alal tegutsevate maksukohuslaste osatähtsus on vähenenud 11,5%-lt 10,0%-le ja ühiskondliku tegevuse alal 33,2%-lt 31,0%-le. Suurenemist näitab (46,7%-lt 49,5%-le) tööstuse ja kaubanduse alal tegutsevate maksukohuslaste osatähtsus. Tulumaksukohuslastest on iseseisvalt tegutsevad isikuid 39,7% (41,2%) ning palgalisi 59,8% (58,4%). Ülejäänute kohta ei ole teada, kas nad on iseseisvad või palgalised.

1936. a. tulumaksusummast langeb põllumajanduse alal tegutsevaile maksukohuslastele 3,2% (eelm. a. 3,8%), tööstuse ja kaubanduse alal — 69,2% (68,5%), ühiskondliku tegevuse alal — 18,7% (18,0%) ja muudel aladel — 8,0% (8,8%). Iseseisvalt tegutsevaile maksukohuslastele langeb maksusummast 1936. a. 55,7% (eelm. a. 60,7%) ja palgalisile 44,2% (39,2%); 0,1% kohta ei ole teada, kas nad kuuluvad iseseisvate või palgaliste kihti.

Esimesel kohal nii maksukohuslaste arvult kui maksusummalt püsib väikese suurenemisega tööstuse ja kaubanduse ala, teisel kohal väikese tagasiminekuaga ühiskondliku tegevuse ala, kolmandal kohal (maksusummalt) mitmesugused tööalad peagu võrdse osatähtsusega mõlemal aastal ja viimasel kohal meie arvukas põllumajanduse alal tegutsevate isikute kogu.

Maksukohuslaste tööalad — Occupations des imposés.

5. Tööala — Occupation	Maksukohuslased — Imposés				Maksusumma — Montant des impôts			
	Arv — Nombre		%		1000 kr		%	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
Põllumajandus — Agriculture	4 489	4 821	10,0	11,5	105	110	3,2	3,8
Iseseisvad	4 368	4 702	0,7	11,2	102	107	3,1	3,7
Palgalised	121	119	0,3	0,3	3	3	0,1	0,1
Tööstus ja kaubandus — Industrie et commerce	22 217	19 440	49,5	46,7	2 291	1 970	69,2	68,5
Independants	9 009	8 281	20,1	19,9	1 344	1 300	40,6	46,2
Salariés	13 208	11 159	29,4	26,8	947	670	28,6	23,3
Ühiskondlik tegevus — Services publiques	14 344	13 810	31,9	33,2	621	544	18,7	18,9
Iseseisvad	989	961	2,2	2,3	111	98	3,3	3,2
Palgalised	13 355	12 849	29,7	30,9	510	451	15,4	16,7
Muud tööalad — Autres	3 619	3 414	8,1	8,2	291	248	8,8	8,7
Iseseisvad	3 444	3 247	7,7	7,8	287	245	8,7	8,6
Palgalised	175	167	0,4	0,4	4	3	0,1	0,1
Tööala teadmata — Inconnu	219	149	0,5	0,4	5	4	0,1	0,1
Kokku — Total	44 888	41 634	100	100	3 313	2 876	100	100
Sellest — Dont: iseseisvad	17 810	17 191	39,7	41,2	1 844	1 745	55,7	60,7
palgalised	26 859	24 294	59,8	58,4	1 464	1 127	44,2	39,2
teadmata — Inconnu	219	149	0,5	0,4	5	4	0,1	0,1

5. Maksukohuslaste
elukoht.

Domicile des imposés.

Valdav enamus maksukohuslastest asetseb linnades, moodustades 1936. a. 62% ning 1935. a. 60,8% maksukohuslaste koguarvust. Maal asetsevad maksukohuslasi oli 1936. a. — 33,9% ja 1935. a. — 35,1% maksukohuslaste koguarvust. Endistes alevites

asetsevad maksukohuslasi oli nii 1936 kui 1935. a. 4,1%. 1936. a. tulumaksust katsid linnades asetsevad maksukohuslased 84,9% (1935. a. 84,4%), maal asetsevad — 12,7% (1935. a. 13,2%), ning end. alevites asetsevad maksukohuslased 2,4% (1935. a. samuti 2,4%). Suurema osa tulumaksust tasub seega linnade elanikkond.

Maksukohuslaste elukoht — Domicile des imposés.

6.	Maksukohuslased — Imposés						Maksusumma — Montant des impôts					
	Arv — Nombre			%			1 000 kr			%		
	Linnades	Alevites	Maades	Villes	Bourgs	Arrondiss.	Linnades	Alevites	Maades	Linnades	Alevites	Maades
1936.												
— 10	5 579	532	4 746	20,0	32,0	31,2	41	4	34	1,4	5,1	8,1
11— 20	6 488	474	4 550	23,3	26,1	29,9	95	7	67	3,4	9,0	16,9
21— 50	8 061	484	4 481	29,0	26,0	29,4	259	15	138	9,2	19,2	32,7
51— 110	4 071	109	1 082	14,6	9,3	7,0	300	18	77	10,7	16,6	18,2
111— 190	1 478	64	206	5,3	3,5	1,3	212	9	29	7,5	11,6	6,9
191— 290	754	18	91	2,7	1,0	0,6	174	4	21	6,2	5,1	5,0
291— 410	418	11	43	1,5	0,6	0,3	142	4	15	5,0	5,1	3,5
411— 550	236	4	18	0,9	0,2	0,1	111	2	8	3,9	2,6	1,9
551— 790	227	5	12	0,8	0,3	0,1	149	3	8	5,3	3,9	1,9
791—1 240	230	4	6	0,8	0,2	—	227	4	6	8,1	5,1	1,4
1 241—2 340	141	2	9	0,5	0,1	0,1	241	4	14	8,6	5,1	3,3
2 341—3 590	61	—	2	0,2	—	—	177	—	5	6,3	—	1,2
3 591—4 990	41	—	—	0,2	—	—	175	—	—	6,2	—	—
4 991—6 590	26	—	—	0,1	—	—	140	—	—	5,0	—	—
6 590—	30	1	—	0,1	0,1	—	370	9	—	13,2	11,6	—
Kokku — Total	27 836	1 818	15 234	100	100	100	2 813	78	422	100	100	100
Sellest — Dont:												
—50	20 128	1 540	13 786	72,3	84,7	90,5	395	26	239	14,0	33,3	50,6
50—	7 708	278	1 448	27,7	15,3	9,5	2 418	52	183	86,0	66,7	48,4
1935.												
— 10	5 333	488	4 846	21,1	28,3	33,1	39	4	37	1,0	4,4	9,7
11— 20	5 950	481	4 497	23,5	28,2	30,8	88	7	66	3,6	10,1	17,3
21— 50	7 284	473	4 016	28,8	27,7	27,5	233	14	120	9,6	20,3	31,5
51— 110	3 618	171	940	14,3	10,0	6,4	268	12	68	11,1	17,4	17,9
111— 190	1 352	51	177	5,4	3,0	1,2	195	7	25	8,0	10,1	6,6
191— 290	624	24	79	2,5	1,4	0,5	147	6	18	6,1	8,7	4,7
291— 410	381	9	30	1,5	0,5	0,2	132	3	18	5,4	4,4	2,6
411— 550	206	5	20	0,8	0,3	0,1	98	2	9	4,0	2,9	2,4
551— 790	186	4	12	0,7	0,2	0,1	122	3	8	5,0	2,9	2,1
791—1 240	148	4	4	0,6	0,2	—	143	4	4	5,9	5,8	1,0
1 241—2 340	103	1	7	0,4	0,1	0,1	171	2	13	7,1	2,9	8,4
2 341—3 590	48	—	1	0,2	—	—	137	—	3	5,7	—	0,8
3 591—4 990	30	1	—	0,1	0,1	—	125	5	—	5,2	10,1	—
4 991—6 590	8	—	—	—	—	—	47	—	—	1,9	—	—
6 590—	27	—	—	0,1	—	—	481	—	—	19,8	—	—
Kokku — Total	25 298	1 707	14 629	100	100	100	2 426	69	381	100	100	100
Sellest — Dont:												
—50	18 507	1 437	13 359	73,4	84,2	91,3	300	25	223	14,8	34,8	58,5
50—	6 731	270	1 270	26,6	15,8	8,7	2 066	44	158	85,2	65,2	41,5

6. Maksukohuslaste tuluallikad.

Sources de revenu des imposés.

Suurimat osatähtsust tuluallikana omab teenistus- ja töötasu, andes nii 1935. kui 1936. a. arvestatud tuludest üle poole. Järgnevad osatähtsuse järjekorras: tööstus- ja kaubandusettevõtted, kinnisvarade ekspluataerimine, mitmesugused tuluallikad, põllumajandus, vabakutseline tegevus, rahalised kapitalid ja kalastamine. Tulusaajate arv üksikute tuluallikate järgi oli 1935. a. 68 080 ning 1936. a. 74 172. Seega suurenes 1936. a. arv, võrreldes eelmise aastaga, 6 092 võrra või 8,9%. Rahalisest kapitelest, kinnisvarast, põllumajapidamisest, tööstus- ja kaubandusettevõttest, isiklikust tööst ja teenistusest ning muist allikaist tulusaanute arv suurenes. Vähenes vabakutselise tegevusega ja kalastamisega seotud tulusaajate arv.

7. Maksukohuslaste arv ja maksusumma tuluallikade järgi.

Nombre des imposés et montant de revenu d'après les catégories de revenu.

Maksukohuslased, kelle tulu oli kuni 2 500 kr, moodustasid 1935. a. 81,6% ja 1936. a. 80,5%, s. o. mõlemal aastal üle 3/4 maksukohuslaste koguarvust. Nende maksukohuslaste poolt tasutud tulumaks moodustas 1935. a. 24% ja 1936. a. 22,6%, s. o. mõlemal

Maksukohuslaste tuluallikad — Sources de revenu des imposés.

7.	Tuluallikad Sources de revenu	Tuluallikate arv Nombre des sources de revenu		Tulussumma Montant de revenu		%	
		1 000 kr					
		1936	1935	1936	1935	1936	1935
Rahalised kapitalid — <i>Capitaux</i>							
		4 184	3 608	2 081	1 475	2,2	1,8
Kinnisvarad — <i>Immubles</i>							
		12021	10889	11063	10141	12,2	12,4
Põllumajandus — <i>Agriculture</i>							
		0 424	9 294	4 712	4 853	5,2	5,9
Tööstus ja kaubandus — <i>Industrie et commerce</i>							
		8 468	7 654	18497	14640	18,2	17,9
Teenistus- ja töötasu — <i>Services</i>							
		26734	24731	45098	41178	50,5	50,6
Vabakutseline tegevus — <i>Profession libre</i>							
		1 876	2 091	2 871	2 901	3,2	3,6
Kalastamine — <i>Pêches</i>							
		77	90	57	53	0,1	0,1
Muud allikad — <i>Autres</i>							
		11413	9 723	7 563	6 288	8,4	7,7
Kokku — Total		74172	68036	90492	81336	100	100

aastal alla 1/4 tulumaksu kogusummast. Esikohal maksusumma suuruse järgi seisab väike arv maksukohuslasi tuluga üle 10 000 kr; neid oli 1935. a. 0,9% ja 1936. a. 1,2% maksukohuslaste koguarvust ning nad katsid 1935. a. 38,5% ja 1936. a. 39,9% tulumaksu kogusummast. Arvult esikohal olid mõlemal aastal maksukohuslased, kellede tulu oli 1 001—1 500 kr.

Maksukohuslaste arv ja maksusumma tulu suuruse järgi.
 Nombre des imposés et montant des impôts d'après la grandeur de
 revenu.

8.	Maksukohuslased Imposés				Maksusumma Montant des impôts			
	Arv Nombre		%		1 000 kr		%	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
— 720	3289	3335	7,3	8,0	26	20	0,8	0,9
721— 1 000	7 497	7 429	16,7	17,9	85	83	2,5	2,9
1 001— 1 500	12 733	11 959	28,4	28,7	228	214	6,9	7,4
1 501— 2 000	8 015	7 032	17,9	17,0	222	194	6,7	6,8
2 001— 2 500	4 559	4 160	10,2	10,0	188	172	5,7	6,0
2 501— 3 000	2 596	2 313	5,8	5,0	158	140	4,8	4,9
3 001— 4 000	2 087	2 460	6,0	5,9	252	232	7,6	8,1
4 001— 5 000	1 348	1 159	3,0	2,8	212	191	6,4	6,6
5 001— 6 000	692	572	1,5	1,4	168	145	5,1	5,0
6 001— 7 000	401	328	0,9	0,8	135	113	4,1	3,9
7 001— 8 000	253	224	0,5	0,5	117	102	3,6	3,5
8 001— 9 000	167	141	0,4	0,3	98	84	2,9	2,9
9 001— 10 000	140	102	0,3	0,2	105	74	3,1	2,6
10 000— . . .	511	367	1,1	0,9	1 321	1 100	39,9	38,5
Kokku — Total	44888	41634	100	100	3 313	2 876	100	100

Tulumaksuseaduse §§ 19, 21 ja 22 põhjal teostatud mahaarvamised tuludest.
 Déductions à la base des §§ 19, 21 et 22 de la loi d'impôt sur le revenu.

9.	Mahaarvamised 1 000 kr — Déductions											
	§ 19			§ 21			§ 22			Kokku — Total		
	Iseseisvad	Palgalised	Kokku	Patrons	Salaris	Total	Iseseisvad	Palgalised	Kokku	Iseseisvad	Palgalised	Kokku
	1936.											
Linnad	870	942	1 812	7 758	20 133	27 891	1 536	2 580	4 116	10 164	23 655	33 819
Aleviid	11	28	39	327	945	1 272	91	137	228	429	1 110	1 539
Maad	137	230	367	3 623	5 927	9 550	925	985	1 910	4 035	7 142	11 827
Kokku	1 018	1 200	2 218	11 708	27 005	38 713	2 552	3 702	6 254	15 278	31 907	47 185
Põllumajandus	115	3	118	2 177	81	2 258	444	14	458	2 730	98	2 828
Tööstus ja kaubandus	373	570	943	6 318	13 579	19 897	1 574	1 505	3 079	8 265	15 654	23 919
Ühiskondlik tegevus	99	624	723	779	13 210	13 989	217	2 169	2 386	1 095	16 003	17 098
Muud tegevusalad	429	3	432	2 297	135	2 432	301	14	315	3 027	152	3 179
Tegevusala teadmata	2	—	2	137	—	137	16	—	16	165	—	155
	1935.											
Villes	866	853	1 719	7 384	17 374	24 758	1 510	2 315	3 825	9 760	20 542	30 302
Bourgs	8	20	28	314	858	1 172	82	128	210	404	1 006	1 410
Arrondissements	155	149	304	3 649	5 332	9 031	813	857	1 670	4 017	6 388	11 005
Total	1 029	1 022	2 051	11 347	23 614	34 961	2 405	3 300	5 705	14 781	27 936	42 717
Agriculture	132	3	135	2 378	82	2 460	471	14	485	2 081	99	3 080
Industrie et commerces	338	476	814	5 382	11 200	17 172	1 432	1 810	2 792	7 692	13 076	20 768
Services publiques	104	641	745	773	12 110	12 883	210	1 966	2 170	1 087	14 617	15 704
Autres	403	2	405	2 220	132	2 352	290	10	300	2 913	144	3 057
Inconnu	2	—	2	94	—	94	12	—	12	108	—	108

A. Tomberg.

VÄLJARÄND 1938. a. ÉMIGRATION en 1938.

Sisau: 1. Väljarändajate arv ja sihtmaa, lk. 258. 3. Väljarändajate koostis, lk. 260.

1. Väljarändajate arv ja sihtmaa. Nombre des émigrés et pays de destination.

allikate puudusel rööbiti sellega on jäänud määritlemata sisseränd, mis omakord otseses siduvuses välja-

Eestis on senini võimaldunud arvestada vaid väljarändu, mille arvestuse alused on toodud varemals väljaandis, kuna

rännuga. Nii ei saa väljarännu alalt toodud brutoarve pidada riigile lõplikult kaotsiläänud inimesteks, vaid küllalt tähelepanev osa neist saabub aasta samal aastal ehk hiljem jälle tagasi, eriti Euroopa riigest, eesotsas meremehed ja seoselt töötajad.

Suur enamik viimaste aastate väljarändajaist siirdub Euroopa riigesse (eriti Lääne- ja Põhja-Euroopa) ja väike osa ookeanitagustesse maadesse. Euroopasse

väljarändajate % 1930—38. a. kõikus 73—86% vahel, 1938. a. moodustasid viimased 83,1% väljarändajate üldarvust.

Väljaränd Euroopasse slütmade järgi¹⁾ — *Émigration en Europe d'après les pays de destination.*

3.	1938			1937			Keskmine Aastane 1930—34	%					Keskne Aastane 1930—34	
	Kokku Total	Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	1935	1934		1933	1938	1937	1936	1935		1934
Austria — <i>Autriche</i>	—	—	—	1	1	6	3	—	0,2	—	0,6	2,6	1,1	1,4
Belgia — <i>Belgique</i>	12	10	2	16	4	7	7	1,8	3,3	1,9	2,2	3,1	2,7	5,5
Danzig — <i>Dantzig</i>	19	17	2	15	10	9	16	13	2,9	3,1	2,7	5,6	4,0	4,5
Helveetsia — <i>Suisse</i>	2	—	2	1	2	—	—	0	0,3	0,2	0,4	1,1	—	0,0
Hispaania — <i>Espagne</i>	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	0,9	0,4
Hollandi — <i>Pays Bas</i>	73	67	6	72	19	23	15	30	11,1	14,9	7,2	10,6	10,1	5,7
Inglise — <i>Angleterre</i>	85	57	28	79	24	15	49	21	12,9	16,4	12,5	13,4	6,6	13,7
Itaalia — <i>Italie</i>	5	4	1	1	1	—	—	1	0,3	0,2	0,4	0,6	—	0,3
Jugoslaavia — <i>Yougoslavie</i>	2	—	2	—	1	2	—	2	0,3	—	0,7	0,6	0,9	0,7
Kreeka — <i>Grece</i>	3	3	—	—	—	—	—	—	0,5	—	1,5	—	—	—
Leedu — <i>Lituanie</i>	27	14	13	20	7	13	10	10	4,1	4,2	1,9	3,9	5,7	3,3
Läti — <i>Lettonie</i>	2	2	—	1	—	—	—	0	0,3	0,2	1,1	—	—	0,8
Norra — <i>Norvège</i>	10	7	3	8	—	1	1	0	1,5	1,7	1,1	—	0,4	0,0
Poola — <i>Pologne</i>	14	10	4	29	7	7	14	11	2,1	6,0	9,1	3,9	3,1	5,3
Prantsuse — <i>France</i>	44	32	12	28	9	14	36	49	6,7	5,8	1,5	5,0	6,2	13,7
Rootsi — <i>Suède</i>	231	122	109	151	48	57	28	36	35,0	31,3	40,0	26,8	26,1	10,7
Rumeenia — <i>Roumanie</i>	3	—	3	1	—	—	—	0	0,5	0,2	—	—	—	0,8
Saksa — <i>Allemagne</i>	39	59	30	33	17	38	52	52	13,5	6,8	10,5	9,5	16,7	19,8
Soome — <i>Finlande</i>	31	24	7	20	15	21	16	18	4,7	4,2	5,3	8,4	9,3	6,1
Taani — <i>Danemark</i>	5	4	1	6	8	5	1	3	0,8	1,3	1,1	4,5	2,2	0,4
Tšehhoslov. — <i>Tchécosl.</i>	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	0,4	—	0,9	0,8
Ungari — <i>Hongrie</i>	1	1	—	—	—	—	1	1	0,1	—	—	—	—	0,4
Muud riigid — <i>Autres pays</i>	1	—	1	—	6	5	4	4	0,1	—	0,7	3,3	2,2	1,5
Mitmesse riiki ja teadm. — <i>Inconnu</i>	53	45	8	36	18	31	72	81	7,4	6,9	6,7	9,1	12,0	21,6
Kokku — Total	712¹⁾	478	234	518	197	258	334	371	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Euroopa riigest seisavad väljarännumaadena esikohal Rootsi (meremehed, põllutöölised, majateenijad, muud), Saksa (meremehed, mitmesugused), Inglise (meremehed, majateenijad), Hollandi (meremehed), Prantsuse (meremehed, mitmesugused), Soome (meremehed, artistid, muud), Leedu (mitmesugused), Danzig (meremehed).

Maailmajagudest järgmise väljarännumaana võib mainida Ameerikat (peamiselt P.-Am. Ühendriike) — 10,3% kõigist väljarändajaist, siis Austraaliat 5,1%. Ameerikasse siirdujate arv eelmise aastaga võrreldes on tublisti tõusnud, koosnedes väga mitmesugustest tööaladest, uue elukoha soetamise sihiga, paljudel näivad olevat sugulased ees. Sama võib öelda ka Austraaliasse siirdunute kohta.

Eelmiste aastatega võrreldes, missuguseid ületab 1938. a. väljaränd, on 1938. a. tõusnud väljarändajate arv pea kõigisse riikidesse siirdujate arvel. Eriti on suurenenud väljaränd Euroopa riigesse, siis Ameerikasse ja Austraaliasse. Kui, nagu tähendatud ülal, võib Euroopa riigesse väljarändajaid nende suures enamuses lugeda kodumalt ajutiselt eemalolijajaks, siis meretagustesse maadesse siirdunud omakord, peale mõne vähese erandi, võib pidada riigile lõplikult ehk siis kauemaks ajaks kaotsiläinuks.

Kümne viimase (1929—38) aasta jooksul vastavate andmete kohaselt on rännanud välja Eestist 6361 inimest, keskmiselt seega aastas 636 in, mis,

arvestades meie rahvastiku madala loodusliku iibega, väärib tähelepanu. Samal ajavahemikul ülepiiri liikluse andmeid siirdus välja eesti kodanikke rohkem kui saabus tagasi — 2 955 ehk keskmiselt aastas 296 in. Nii võime ülalmainitud ajavahemikul pidada emi- ja imigratsiooni vahena lõplikult riigile kaotsiläinud inimeste keskmiseks arvuks 300 in. aastas.

Väljarändajate ja ülepiiri liikluses tagasisaabumata eesti kodanike arvu vahet võime omakord lugeda sisserändajate arvuks (tavaliselt suures enamuses samal või eelnevat aastail välja rännanud).

Eeldades, et harilike reisijate liiklus vaadeldava ajavahemiku algu ja lõpu aastates nii sisse- kui väljasõidus toimus enam-vähem ühtlaselt, tuleks 1929—38. a. sisserännanute (õigem tagasirännanute) arvuks lugeda 3 406 in. ehk keskmiselt aastas 340 in.

2. Väljarändajate koostis.

Composition des émigrés.

Vanus. Kolmveerand kuni neli viiendikku kõigist väljarändajaist koosneb 20—59 a. vanuseist tööjõulisist kodanikest. Lapsed ja raugad moodustavad väikese osa. Euroopa riigesse väljarännanud koosnesid märksa nooremaist kui väljaspoole Euroopat rännanud. Nii läks 20—29 a. vanuseid 45,5% Euroopasse, väljaspoole Euroopat aga 34,8%. Näib, et väljaspoole Euroopat rändab välja rohkem rauku ja lapsi, kes siirduvad järele varem väljarännanuile.

¹⁾ Arvatud välja N.S.V.L. (1935. a. oli väljarändajaid N.S.V.L. 12 meest ja 4 naist; 1936. a. oli väljarändajaid N.S.V.L. 2 meest ja 4 naist, 1937. a. 1 mees ja 2 naist, 1938. a. 1 mees).

Väljarändajate vanus 1938. a. — *Âge des émigrants.*

	Passimantikke <i>Porteurs de passeports</i>			Ühessõitjaid <i>Person. comprises dans les mêmes passeports</i>			Kokku <i>Total</i> %
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	
Väljaspoole Euroopat — <i>Hors d'Europe.</i>							
Alla 14 a.	4	1	3	0	4	2	7,1 8,7 6,0
15—19 a.	6	3	5	3	0	2	11,3 16,8 8,3
20—29 „	37	9	23	12	5	7	34,8 24,6 41,7
30—59 „	53	26	27	8	1	7	43,3 47,4 40,5
60 ja enam	5	2	3	—	—	—	3,5 3,5 3,5
Teadmata	2	1	1	2	1	1	2,8 3,4 2,3
Kokku	109	42	67	36	17	19	100,0 100,0 100,0
Euroopa riigesse — <i>Pour pays européens.</i>							
Moins de 14 a.	—	—	—	19	13	0	2,7 2,7 2,7
15—19 a.	115	85	30	4	4	—	16,9 18,4 13,0
20—29 „	314	222	92	7	5	2	45,5 46,9 42,5
30—59 „	230	147	83	2	—	2	32,9 30,4 33,5
60 et plus	13	7	6	1	1	—	2,0 1,6 2,7
Inconnu.	7	2	5	1	—	1	1,1 0,7 2,6
Total	679	463	216	34	23	11	100,0 100,0 100,0

Rahvus. Rahvuste järgi 1938. a. väljaränd koosnes Euroopa riigesse: eestlasi 71,3%, rootslasi 17,0%, sakslasi 6,0%, venelasi 3,4%, väljaspoole

Väljarändajate rahvus (etniline) 1938. a.
Nationalité des émigrants (ethnique).

	Passimantikke <i>Porteurs des passeports</i>			Ühessõitjaid <i>Person. comprises dans les mêmes passeports</i>			Kokku <i>Total</i> %
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	
Väljaspoole Euroopat — <i>Hors d'Europe.</i>							
Eestlasi	90	37	53	29	16	14	82,1 88,1 77,9
Sakslasi	2	—	2	—	—	—	1,4 — 2,3
Venelasi	8	1	7	3	—	3	7,6 1,7 11,6
Rootslasi	2	7	1	—	—	—	1,4 1,7 1,2
Lätlasi	—	—	—	—	—	—	— — —
Soomlasi	—	—	—	—	—	—	— — —
Juute	6	3	3	4	2	2	6,0 8,5 5,8
Poolakaid	1	—	1	—	—	—	0,6 — 1,2
Muid	—	—	—	—	—	—	— — —
Teadmata	—	—	—	—	—	—	— — —
Kokku	109	42	67	36	17	19	100,0 100,0 100,0
Euroopa riigesse — <i>Pour pays européens.</i>							
Estoniens	432	346	136	24	17	7	71,3 75,5 63,9
Allemands	41	17	24	6	4	2	6,0 4,4 11,6
Russes	21	10	11	3	2	1	3,4 2,5 5,4
Suèdois	120	79	41	—	—	—	17,0 16,4 18,3
Lettons	—	—	—	—	—	—	— — —
Finnnois	—	—	—	—	—	—	— — —
Juifs	4	3	1	—	—	—	0,6 0,6 0,4
Polonais	4	3	1	—	—	—	0,6 0,6 0,4
Autres	7	5	2	1	—	1	1,1 1,0 1,3
Inconnu.	—	—	—	—	—	—	— — —
Total	679	463	216	34	23	11	100,0 100,0 100,0

Euroopat: eestlasi 82,1%, venelasi 7,6%, juute 6,0%, sakslasi ja rootslasi mõlemaid 1,4%. Nagu nähtub esitatud andmeist, on vähemusrahvused suhteliselt nende osatähtsusega rahvastikus tunduvalt rändamis-himulisemad kui eestlased, eriti Euroopasse välja-siirdumisel. Eriti torkab silma rootslaste ja sakslaste rännutung Euroopa riigesse ja juutide suur osatähtsus väljaspoole Euroopat (Palestiina) väljaränanute hul-gas.

Kutseala. 1938. a. Euroopasse rännanute juures torkab silma eriti suur meremeeste osatähtsus — 60,0%, põllutöölised (peamiselt Rootsi) 10,3%, edasi vabakutselised 9,0% ja õppinud töölised — 4,2%. Väljaspoole Euroopat rännanute, mida võib pidada ka päris väljarännuks, kutsealaline koostis oli hoopis teissugusem, nende hulgas seisid esikohal õppi-nud töölised — 21,9%, põllutöölised — 15,4%, amet-nikud — 15,4%, majateenijad — 12,1%, teised kutse-alad väiksemal määral.

Väljarändajate kutseala 1938. a. — *Occupations des émigrants.*

	Passimantikke <i>Porteurs des passeports</i>			Ühessõitjaid <i>Person. comprises dans les mêmes passeports</i>			Kokku <i>Total</i> %
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	
Väljaspoole Euroopat — <i>Hors d'Europe.</i>							
Põllupidajaid	—	—	—	—	—	—	— — —
Põllutöölisi	10	3	7	4	1	3	15,4 9,1 21,3
Tööst. ja kaub.	4	4	—	1	—	1	5,5 9,1 2,1
Õppinud töölisi	14	8	6	0	2	4	21,9 22,7 21,3
Lühttöölisi	3	2	1	—	—	—	3,3 4,5 2,1
Äriteenijaid	0	2	4	1	—	1	7,7 4,5 10,6
Majateenijaid	7	—	7	4	—	4	12,1 — 23,5
Meremehi	5	5	—	—	—	—	5,5 11,4 —
Ametnikke	9	5	4	5	4	1	15,4 20,5 10,6
Vabakutselisi	3	2	1	—	—	—	3,3 4,5 2,1
Õpilasi	8	5	3	1	1	—	9,9 13,7 0,4
Teadmata	40	6	34	14	9	5	37,2 25,4 45,3
Kokku	109	42	67	36	17	19	100,0 100,0 100,0
Euroopa riigesse — <i>Pour pays européens.</i>							
Agriculteurs	—	—	—	—	—	—	— — —
Ouvriers agricoles	60	32	28	4	2	2	10,3 7,3 19,4
Entrepreneurs des entr. commerc. et ind.	2	2	—	2	2	—	0,6 0,9 —
Ouvriers qualifiés	26	21	5	—	—	—	4,2 4,5 3,2
Journaliers	14	9	5	—	—	—	2,3 1,9 3,2
Employés des comm.	3	—	3	—	—	—	0,5 — 1,9
Services domestique	54	—	54	—	—	—	8,7 — 34,3
Martins	374	355	19	4	2	2	60,9 70,6 13,0
Employés	13	8	10	2	—	2	3,2 1,7 7,8
Professions liber.	43	24	19	13	9	4	9,0 7,1 14,3
Élèves	2	—	2	—	—	—	0,3 — 1,3
Inconnus	83	12	71	9	8	1	12,9 4,1 31,7
Total	679	463	216	34	23	11	100,0 100,0 100,0

Väljarännu kohta enne Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

Väljaränd 1937. a., A. Tomberg, Eesti Statistika nr. 196(3), 1938. a., lk. 135—138.
Väljaränd 1935. ja 1936. a., H. Reiman, Eesti Statistika nr. 184(3), 1937. a., lk. 118—122.

TÄIENDUSKOOLID 1937/38. õ/a. ÉCOLES de CONTINUATION en 1937/38.

Sisu: 1. Täienduskoolide tüüpe, lk. 262. 2. Koolide asukoht ja töötamisaj, lk. 263. 3. Klasside ja õpilaste arv ning koostis, lk. 263. 4. Õppetöö korraldus ja edasijõudmine õppimises, lk. 265. 5. Õppejõud, lk. 266. 6. Majandus, lk. 266.

1. Täienduskoolide arv ja tüüpe.

Nombre et types des écoles de continuation.

tõmbamine ulatuslikum, kuna 1937/38. õ/a. algul üheksa 2-klassilise

Täienduskoolide arv on 1937/38. õ/a. eelmise õ/a. võrreldes vähenenud 50-ilt 45-ile. Tegelikult oli t.-koolide — õigeministri kiitl klasside ja õpilaste — kokku-

kutsesinise täienduskooli I klassi mündeti eritüübiliste kaheastase õppeajaga tööstuslike koolide, n. n. kodutööstuskoolide I klassideks. Et aga nende suletavate t.-koolide II klassi ümberkujundamine toimus aasta hiljem — 1938/39. õ/a., ei kajastu see osaline täienduskoolide liikvideerimine 1937/38. õ/a. veel koolide arvus.

Tab. 1. Üldandmed täienduskoolide kohta 1937/38. õ/a. — Renseignements généraux sur les écoles de continuation pour l'année scol. de 1937/38.

	Koolide arv — Nombre d'écoles			Õpilaste arv 31. XII 1937 Nombre d'élèves au 31. XII 1937									Õpetajate arv õppeaasta algul — Nombre d'instituteurs au com. de l'an scolaire	Õplasi arv — Nombre d'élèves	Koolide ülalpidamiseks kulutatud Summes dépensées pour l'entretien des écoles									
	Neist töötas enne lõunat ¹⁾	Klasside arv — Nombre de classes	Klassikomplektide arv — Nombre de complets de classe	I kl. — classe			II kl.			Kokku Total					Koolides, mille kohta majandusteatendatud andmed puuduvad ²⁾ — Ecoles à ménage commun avec les éc. prim.	Koolides, mille kohta majandusteatendatud andmed puuduvad ²⁾ — Ecoles à ménage commun avec les éc. prim.	Üldse — Gr. total	1 õpilasele — Par élève						
				P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.							Kulud, mille kohta majandusteatendatud andmed puuduvad ²⁾ — Ecoles à ménage commun avec les éc. prim.	Koolides, mille kohta majandusteatendatud andmed puuduvad ²⁾ — Ecoles à ménage commun avec les éc. prim.				
Linnad — Villes	16	13	29	24	171	149	320	81	233	314	232	382	634	119	22	26	64 126	117,02	4	86	13 806	160,53	77 932	122,92
Tallinn	2	2	3	8	86	24	110	50	88	135	136	112	248	33	31	31	32 501	131,05	—	—	—	—	32 501	131,05
Haapsalu	1	1	1	2	29	31	2	13	15	4	42	40	12	11	23	5	5 787	125,80	—	—	—	—	5 787	125,80
Kella	1	1	1	1	11	11	—	9	9	—	20	20	6	10	20	—	—	—	1	20	1 338	66,93	1 338	66,93
Nõmme	1	1	1	2	23	24	47	15	3	18	38	27	65	13	32	32	6 878	105,82	—	—	—	—	6 878	105,82
Palde	1	1	1	1	13	13	—	12	12	—	26	25	9	12	25	2	344	93,76	—	—	—	—	2 344	93,76
Petseri	1	1	1	1	—	—	—	20	20	—	20	20	3	20	20	—	—	—	1	20	3 324	166,20	3 324	166,20
Põltsamaa	1	1	1	1	—	—	—	24	24	—	24	24	5	24	24	—	—	—	1	24	5 134	210,00	5 134	210,00
Rakvere	1	1	1	1	—	—	—	13	26	39	13	26	39	5	39	39	2 587	66,93	—	—	—	—	2 587	66,93
S.-Jaani	1	1	1	1	—	—	—	22	22	—	22	22	5	22	22	—	—	—	1	22	3 060	180,00	3 060	180,00
Tartu	2	1	3	3	56	34	90	—	—	—	56	34	90	10	30	30	7 584	84,27	—	—	—	—	7 584	84,27
Tõrva	1	1	2	2	—	12	—	—	16	16	—	28	28	4	14	14	3 013	139,75	—	—	—	—	3 013	139,75
Võru	1	1	2	1	4	2	6	1	—	1	5	2	7	6	8	7	2 532	361,71	—	—	—	—	2 532	361,71
Maad — Arrond.	29	28	49	31	88	401	489	43	323	366	131	724	855	116	17	28	52 639	92,76	11	294	31 467	107,03	83 506	97,67
Viru	2	2	3	2	10	10	3	38	40	8	48	56	11	19	28	5 438	217,52	1	31	5 673	183,00	11 111	195,41	
Järva	3	3	4	3	7	50	57	6	38	44	13	88	101	16	25	34	5 700	76,00	1	26	3 692	142,00	9 392	92,99
Harju	9	9	16	9	48	116	164	29	92	121	77	208	285	41	18	32	10 539	78,05	5	151	10 315	68,31	20 854	73,17
Lääne	2	2	4	2	1	25	29	—	17	17	1	45	40	7	11	23	2 797	60,80	—	—	—	—	2 797	60,80
Saare	2	1	4	4	32	82	114	—	—	—	32	82	114	11	28	28	1 815	19,11	1	10	1 052	56,30	2 867	25,15
Pärnu	5	5	5	5	44	44	—	69	69	—	113	113	12	14	23	15	231	211,54	2	41	9 523	232,24	24 753	219,05
Tartu	2	2	4	2	21	21	—	20	20	—	41	41	5	10	20	20	5 058	123,37	—	—	—	—	5 058	123,37
Valga	1	1	1	1	—	—	—	26	26	—	26	26	5	26	26	—	—	—	1	26	1 213	46,65	1 213	46,65
Võru	2	2	3	2	30	30	—	12	12	—	42	42	5	14	21	4	4 055	96,55	—	—	—	—	4 055	96,55
Petseri	1	1	2	1	20	20	—	11	11	—	31	31	3	15	31	1	1 406	45,35	—	—	—	—	1 406	45,35
Üldse — Gr. total	45	41	78	55	259	550	809	124	556	680	383	1 106	1 489	235	19	27	116 165	104,75	15	380	45 273	119,14	161 438	108,42
Ülariikide koolid ³⁾	2	2	2	2	6	4	10	3	3	6	9	7	16	12	4	8	5 073	373,50	—	—	—	—	5 073	373,50
Kutsesiniseid ⁴⁾	43	39	74	53	253	546	799	121	553	674	374	1 099	1 473	223	20	23	110 187	100,81	15	380	45 273	119,14	155 460	105,54
1936/37	50	45	95	71	340	909	1 240	125	520	645	465	1 420	1 894	282	20	27	183 406	110,42	8	218	14 482	66,81	197 888	105,40
1935/36	53	48	96	72	364	958	1 322	134	503	637	498	1 461	1 959	303	20	27	187 475	103,40	5	126	7 090	56,27	194 565	100,34
1934/35	57	50	102	81	359	1 052	1 411	192	475	667	551	1 527	2 078	332	20	26	193 236	111,38	11	343	16 253	56,13	212 489	102,26
1933/34	56	51	102	81	382	1 022	1 404	194	462	658	576	1 484	2 060	310	20	25	174 814	102,71	12	368	24 000	67,04	198 814	96,51
5 a. keskmine: (1933/34 — 1937/38)	52	47	95	72	341	898	1 239	154	563	657	495	1 401	1 896	292	20	26	171 019	106,53	10	282	22 010	73,06	193 029	102,59

¹⁾ Dont travail, avant midi. ²⁾ Vt. märkus kuldude tabelis nr. 4 (lk. 264). ³⁾ D'instruction générale. ⁴⁾ D'instruction professionnelle.

Praegutõttavad täienduskoolid on peagu erandi-
tult kutseainelised:

1937/38. õ/a.:	Koole	Õpilasi	%
Kutseainelised	43	1 473	98,9
Üldhariduslikud	2 ¹⁾	16	1,1
Kokku	45	1 489	100

Kodumajandus-t.-koolid ja põllumajanduslikud
t.-koolid moodustasid 1937/38. õ/a. kutseaineliste
t.-koolide arvust 88,4%, nende õpilaskond — 76,5%:

Eriala:	Koolide arv:			%	
	arv	P.	T.		
Põllumajandus (põllutöö, kä- sitöö, kodumajapid.)	12	130	313	443	30,0
Kaubandus (kaubandus-, äri-, ühis- ja omaval-ta- gevus)	2	49	74	123	8,5
Ehitustöö ja elektrotehnika	3	194	27	221	15,0
Kodumajandus (käsitöö, õmblemine, kudumine ja kodomajapid.)	26	1	685	686	46,5
Kokku	43	374	1 099	1 473	100

Täienduskool võib olla ühis- või lahuskool, selle
järele kuidas otsustab kooli ülalpidaja. 1937/38. õ/a.
töötas üle riigi 16 ühiskooli (maal 11, linnas 5) 628 õpi-
lasega ja 29 lahuskooli (maal 18, linnas 9) 861 õpi-
lasega. Lahuskoolid on peamiselt tütarlastekoolid:

	Linnas:		Maal:		Kokku:	
	Koole	Õpil.	Koole	Õpil.	Koole	Õpil.
Ühiskoolid	5	204	11	424	16	628
Lahuskoolid	11	430	18	431	29	861
neist: tütarlaste	9	274	18	431	27	705
poeglaste	2	156	—	—	2	156
Kokku	16	634	29	855	45	1 489

2. Koolide asukoht ja töötamisaj.

*Situation et temps de
l'enseignement.*

duskoollest.

Koolide ositus maa ja linna vahel (sulgudes
õpilaste arv):

	Linnas:	Maal:	Kokku:
1937/38. õ/a.	16 (634)	29 (855)	45 (1 489)
1936/37. „	18 (864)	32 (1 030)	50 (1 894)
1935/36. „	20 (884)	33 (1 076)	53 (1 959)
1934/35. „	22 (928)	35 (1 155)	57 (2 078)
1933/34. „	19 (856)	37 (1 204)	56 (2 060)

Maa-täienduskoolid, peale ühe Saaremaal, töötasid
1937/38. õ/a. kõik enne lõunat. 16 linnakoolist 3
(Tallinnas, Nõmmel, Tartus) pidid ruumipuudusel
töötama teises vahetuses, õhtupoolel. Linnus ei tekita
kooliskäimine õpilasele raskusi, kuna koolid on kau-
guselt enam-vähem kättesaadavad. Maal on aga
olud halvemad: üle 3—5 km kauguselt käis 1937/38. õ/a.

¹⁾ Saksa õppekeelega t.-koolid Haapsalus ja Võrus.

igapäev koolis 25% õpilasist, õõbis elukoha kauguse
tõttu koolide juures asuvais ühiseluruumes 40%:

Igapäevane kooliskäimise kaugus maal:	% õpilasist:	
	1937/38	1935/36
Kuni 1 km	12,1	14,1
1—3 „	22,4	20,4
3—5 „	15,1	11,2
5 ja üle km	9,9	9,4
Õõbis koolis	40,5	44,9

3. Klasside ja õpi- laste arv ning koostis.

*Nombre de classes et
d'élèves.*

Praegutõttavad täienduskoolid on enamikus kahe-
klassilised — 1937/38. õ/a. oli 45 t.-kooli hulgas ühe-
klassilisi ainult 5:

1937/38. õ/a.	1-kl. koole	2-kl. koole	Kokku
Linnas	2	14	16
Maal	3	26	29
Kokku	5	40	45

Üldse oli 45 t.-koolis 1937/38. õ/a. 55 klassi-
komplekti 78 klassiga. Klassikomplektide ja klasside
arv on eelmise aastaga võrreldes vähenenud vastavalt
16 ja 17 võrra, mis on tingitud peamiselt 1937/38. õ/a.
algul toimunud täienduskoolide osalisest ümberkujun-
damisest kutsekooleks (9) ja keskkooliks (3).

Keskmine klassikomplekti koormis — 27 õpilast
— pole viimase kolme õ/a. jooksul muutunud. Õpi-
laste minimaalarvuks klassis või klassikomplektis
on 20.

	Klasse	Klassi- kompl.	Õpilasi 1 kl.-kompl.
1937/38	78	55	27
1936/37	95	71	27
1935/36	96	72	27
1934/35	102	81	26
1933/34	102	81	26

Õpilaste arv ja sugu. Ühenduses klasside
arvu vähenemisega on langenud ka õpilaste arv 1 894-lt
1936/37. õ/a. 1 489-le 1937/38. õ/a. ehk 21,3%. Vähe-
nemine on teostunud I kl. õpilaste arvel. Linnas on
I ja II kl. õpilaste arv 1937/38. õ/a. peagu võrdne,
maal on I kl. õpilasi veel pisut rohkem kui II:

Oli õpilasi maa- ja linnakoolis klasside järgi:

	1937/38	1936/37	5 a. keskml. (1933/34—1937/35)
I kl.	linnas	320	563
	maal	489	686
	kokku	809	1 249
II kl.	linnas	314	301
	maal	366	344
	kokku	680	645
Üldse	linnas	634	864
	maal	855	1 030
	kokku	1 489	1 894

Tab. 2. Õpilaste arv ülianduskoolis vanuse järgi 31. dets. 1937 — *Age des élèves des écoles de continuation au 31. XII 1937.*

	14 a. ¹⁾ 14 a.			15 a. 15 a.			16 a. 16 a.			17 a. 17 a.			18—19 a. 18—19 a.			20 ja üle 20 a. et plus			Kokku — Total		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnad — Villes	107	60	107	86	110	202	51	88	139	5	54	59	3	48	51	—	16	16	252	382	634
Maad — Arrond.	31	70	101	45	165	210	32	151	183	11	111	122	6	144	150	6	83	89	131	724	855
Üldse — Gr. total	138	130	208	131	281	412	83	239	322	16	165	181	9	192	201	6	99	105	383	1106	1489
Üldhariduslik. ²⁾	7	5	12	1	1	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	7	16
Kutseainelised ³⁾	131	125	250	130	280	410	82	238	320	10	165	181	9	192	201	6	99	105	374	1099	1473

Tab. 3. Õpilaste edasijõudmine õppimises ülianduskoolis 1937/38. õ/a. — *Progrès des élèves des écoles de continuation en 1937/38.*

	Ühe-aastased (ühe-klassilised) — <i>A une classe</i>										Kahe-aastased (kahe-klassilised) — <i>A deux classes</i>																													
	I kl. — classe					I kl. — classe					II kl. — classe																													
	Õpilaste üldarv õ/a. — Nombre total d'élèves à la fin de l'année scolaire					Klassikursuse lõpetanud õpilased — Éléves ayant passé le cours de la classe					Tõeliseks astaks klassi jäetud — Réussis en même classe					Järelekatset määratud — Examens supplémentaires					Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul					Klassikursuse lõpetanud õpilased					Tõeliseks astaks klassi jäetud					Järelekatset määratud				
	P.	T.	K.	G.	F.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.							
Linnad — Villes	2	51	23	25	22	7	1	19	—	14	103	105	70	93	12	2	21	10	80	212	70	197	—	3	10	12														
Maad — Arrond.	2	12	51	10	42	2	9	—	—	20	60	302	50	278	3	10	1	14	39	294	33	268	—	17	1	0														
Üldse — Gr. total	5	63	74	35	64	9	10	19	—	40	163	407	126	371	15	12	22	24	119	506	103	465	—	20	11	21														
Üldhariduslik. ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6	4	2	4	1	—	3	—	3	3	2	2	—	—	—	—														
Kutseainelised ³⁾	6	63	74	35	64	9	10	19	—	38	157	403	124	367	14	12	19	24	116	503	101	463	—	20	11	21														

Tab. 4. Ülianduskoolide kulud 1937/38. õ/a. — *Dépenses des écoles de continuation en 1937/38.*

	Andmetega koolide arv <i>Écoles ayant fourni des données</i>	Palkadeks juhatajale ja õpetajale — <i>Sal. du direct. et du personnel enseignant</i>	Palkadeks ametnikele ja teenijale <i>Salaires des employés et du service</i>	Majanduskuludeks (üür, kütte, valgustus) — <i>Dépenses économiques</i>	Kantselekihudeks <i>Frais de bureau</i>	Õppevahendite müüremiseks ja raamatukogude täiend. — <i>Achat de moyens d'ens. et complét. de biblioth.</i>	Õpilaste toetus <i>Secours aux élèves</i>	Inventari müüremiseks <i>Achat d'inventaire</i>	Majade parandamiseks <i>Reconstructions</i>	Müürauguseks munitsipaalasutuste jaoks <i>Autres dépenses</i>	Kõik kulud kokku <i>Total des dépenses</i>	Koolid, millele kolita majandus-teenuste püüdnud — <i>Écoles à ménages communs avec les éc. prim.</i>	Üldse kulutatud 1937/38. õ/a. <i>Grand total</i>
Linnad — Villes	12	45 067	4 810	5 459	548	3 378	1 564	415	367	2 518	64 126	13 806	77 932
Koolide ülalpidajad — <i>Entreteneurs:</i>													
Linn — <i>Ville</i>		9 35 733	4 196	4 180	420	3 284	1 016	342	—	2 103	61 274	3 324	54 698
Maad — <i>Arrondissement</i>		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Selts — <i>Société</i>		3 0 334	614	1 270	128	94	548	73	307	415	12 852	9 144	12 852
Vald — <i>Commune</i>		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 338	1 338
Maad — <i>Arrondissements</i>	18	35 757	603	4 517	328	2 761	—	1 884	4 052	2 137	53 039	31 407	83 506
Koolide ülalpidajad — <i>Entreteneurs:</i>													
Maad — <i>Arrondissement</i>		4 10 906	—	2 183	209	717	—	290	1 504	1 237	17 046	21 152	38 198
Vald — <i>Commune</i>		14 24 851	603	2 334	110	2 044	—	1 694	2 548	900	34 993	10 315	45 308
Üldse — Gr. total	30	80 824	5 413	9 976	876	6 139	1 564	2 299	4 419	4 655	116 165	45 273	161 438
Üldhariduslikud — <i>D'instruction générale</i>	2	4 805	14	20	38	5	462	12	366	254	5 976	—	5 976
Kutseainelised — <i>D'instruction professionnelle</i>	28	70 019	5 399	9 956	838	6 134	1 102	2 287	4 053	4 401	110 189	45 273	155 462
Põllumajandus — <i>D'agriculture</i>		6 12 942	382	727	71	429	—	470	376	367	15 752	16 464	31 216
Kaubandus — <i>De commerce</i>	2	6 654	635	1 566	130	130	88	60	—	301	9 462	—	9 462
Ehitustöö ja elektroonika — <i>D'architecture et électrotechn.</i>		3 16 034	3 308	2 209	182	2 857	150	—	—	981	25 721	—	25 721
Kodumajandus — <i>D'économie domestique</i>		17 40 489	1 074	5 460	455	2 718	866	1 757	3 677	2 758	59 254	29 800	89 053

¹⁾ Siin hulgas 18-aastaseid 49 õpilast.

²⁾ D'instruction générale.

³⁾ D'instruction professionnelle.

⁴⁾ Siia kuuluvad täienduskoolid, mis ühisel eraldamata majandamisel alg- ja kodutööstuskooliga, mille juures nad töötavad. Nende t. koolide kulusumma arvutamisel on ühise majapidamise kulud jaotatud kahe kooli vahel proportsionaalselt õpilaste arvule ning, lugedes kulu 1 õpilasele võrdseks mõlemas koolis.

Klassile tuli õpilasi keskmiselt üle riigi:

	I kl.	II kl.
1937/38	22	17
1936/37	24	15
1935/36	24	16
1934/35	24	16

Naissoost õpilased moodustavad täienduskoolis absoluutse enamuse nii linnas kui maal (%):

	1937/38	1936/37
Linnakoolis	p.	30,7
	t.	60,3
Maakoolis	p.	15,3
	t.	84,7
Üldse	p.	25,7
	t.	74,3

Õpilaste vanus, rahvus, kodakondsus. Täienduskoolide õpilaste enamiku vanus kõigub 14—17 a. piires. Vanemaid õpilasi — 18 a. ja üle — oli 1937/38. õ/a. üle riigi 20,6%, kes kuulusid peamiselt kodumajandustäienduskoolesse; %:

1937/38. õ/a.	Kuni 17 a.	18 ja van.
Linnad	89,4	10,6
Maad	72,0	28,0
Kokku	79,4	20,6
1936/37	75,9	24,1
1935/36	73,9	26,1
1934/35	68,5	31,5
1933/34	63,1	36,9

1937/38. õ/a. oli t.-koolide nimekirjus üldse 1 505 õpilast (aasta läbikäigu arv), neist välismaalasi 7. Rahvuselt ositused õpilased üle riigi 1937/38. õ/a. (ilma välismaalasteta):

	Linnas	Maal	Kokku	%
eestlased	533	844	1 377	92,0
sakslased	90	—	90	6,0
venelased	7	13	20	1,3
muud	7	4	11	0,7

Õppekeel. Maal töötavad ainult eesti õppekeelega koolid. Linnas on riigikeelseid koole 13 ja muukeelseid (saksa õ/k.) 3. Viimastes õppis 15,5%

linnakoolide õpilaste üldarvust. Eestlased moodustasid eesti õppekeelega koolis 1937/38. õ/a. 98%. Muukeelseis koolis eestlasi ei olnud.

4. Õppetöö korraldus ja edasijõudmine õppimises.

Régularité de l'enseignement et progrès des élèves.

Puudumiste tõttu kaotas 1937/38. õ/a. iga täienduskooli õpilane linnakoolis 13,5 päeva, maakoolis 14,3 p. — keskmiselt üle riigi 14 päeva (algkoolis 13 p.). Õppetegevuse algul hiljem kooliilmunuid oli 1937/38. õ/a. linnas 12,1%, maal 7,1%, üle riigi keskm. 9,2% (eelms. õ/a. 13,3%). Enne õppetegevuse lõppu jäi koolist ära: linnas 12,6%, maal 14,3%, keskm. üle riigi 13,6% (eelms. õ/a. 13,5%). Õpilaste koolist puudumist põhjustab linnas peamiselt haigus, maal võrdselt haigus ja kodused olud; % puudumispäevade üldarvust:

	1937/38		1935/36	
	Linnas	Maal	Linnas	Maal
Haigus	60,8	38,1	62,5	52,3
Kodused olud	22,6	40,0	16,8	34,5
Teenistus	11,8	11,5	12,6	18,0

Linnade ja maade järgi tuli puudumispäevi 1 õpilasele 1937/38. õ/a.:

Linnas:		Maal:	
Tõrva	25,8	Valga	23,5
Põltsamaa	19,4	Tartu	20,6
Paide	17,9	Võru	17,9
Haapsalu	14,7	Järva	16,1
Petseri	14,7	Harju	15,6
Tallinn	13,7	Lääne	14,7
Tartu	13,1	Petseri	13,9
Kella	11,7	Viru	13,3
Võru	11,4	Pärnu	12,9
S.-Jaani	10,6	Saare	5,6
Rakvere	8,7		
Nõmme	8,0		

Edasijõudmine. Õpilaste edasijõudmine täienduskoolis näitab järjest paranemist. Vaadeldaval õ/a. on võrreldes eelmise õ/a. klassikursuse lõpetanute

Õpilaste edasijõudmine õppimises (õpil. üldarv õ/a. lõpul = 100) — Progrès des élèves (nombre total d'élèves à la fin de l'an. scol. = 100).

	Klassikursuse lõpetanud <i>Élèves ayant passé le cours de la classe</i>			Teiseks aastaks samasse klassi jäetud <i>Élèves restés en même classe</i>			Järealkatsed määratud — Examens supplémentaires			Edasijõudmine (klassikursuse lõpetanute arv) klasside järgi — Progrès des élèves d'après les classes					
										Ühe-aastased		Kaheaastased		Kokku	
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	I kl.	II kl.	I kl.	II kl.	I kl.	II kl.
Linnad — Villes:															
1937/38	70,5	91,8	83,1	8,1	1,8	4,4	21,4	6,4	12,5	63,5	78,4	91,4	74,5	91,4	
1936/37	64,6	87,7	79,2	11,8	4,2	7,0	25,5	8,1	13,8	65,0	78,7	85,9	75,6	85,9	
1935/36	62,4	87,6	78,5	11,3	5,4	7,5	26,3	7,0	14,0	66,6	77,2	85,4	75,0	85,4	
Maad — Arrondiss.:															
1937/38	93,7	90,9	91,3	4,5	5,6	5,4	1,8	3,5	3,3	82,5	92,3	91,9	90,8	91,9	
1936/37	98,3	89,2	89,8	4,5	7,4	7,0	2,2	3,4	3,2	90,0	89,8	89,8	89,9	89,8	
1935/36	88,5	87,0	87,2	6,1	10,3	9,7	5,4	2,7	3,1	88,6	86,4	87,4	87,1	87,4	
Üldse — Total:															
1937/38	77,9	91,2	87,8	7,0	4,2	4,9	15,1	4,6	7,3	72,3	87,2	91,7	88,0	91,7	
1936/37	73,7	88,7	84,9	9,5	6,1	7,0	16,8	5,2	8,1	79,2	84,5	88,0	83,3	88,0	
1935/36	70,9	87,2	83,2	9,6	8,4	8,7	19,5	4,4	8,1	80,5	81,9	86,5	81,5	86,5	

arv tõusnud 84,9%-lt 87,8%-le, teiseks aastaks a-
massesse klassi jäänute arv on vähenenud 7%-lt 4,9%-le.
Õppetöö edukuselt on 1937/38. õ/a. rea viimaste aastate
hulgas üldse üks paremaid.

5. Õppejõud. Õppejõude oli täienduskoolis
Personnel enseignant. 1937/38. õ/a. tegeliku õppetöö
algul koolinimekirjade järgi üldse 235 — linnas 119
(mehi 57, naisi 62), maal 116 (m. 49, n. 67).

Kutseta õppejõud moodustasid vaadeldaval õ/a.
maakoolis 17,2%, linnakoolis 14,3%:

	1937/38	1936/37
Kutsetega	maal 82,8	88,5
	linnas 85,7	80,8
Kutseteta	maal 17,2	11,5
	linnas 14,3	13,2

Umbes 50% täienduskoolide õppejõududest kuu-
lub teiste koolide, peamiselt algkoolide õppepersonaali
hulka.

6. Majandus. Täienduskoolid töötavad pea-
Dépenses. miselt aval. algkoolide juures,
omades enamjaolt viimastega ühist majandamist ja
juhtimist.

Ühendatud majandusega täienduskoolist ei ole
1937/38. õ/a. 15 kooli suutnud eraldada oma välja-
minekuid ja esitada iseseisvalt nõutavaid majandus-
aruandeid (4 t.-k. linnas ja 11 maal). Nende t.-koolide
üldkulusumma ligikaudseks leidmiseks oleme täiendus-
koolide ja koolide, millede juures nad töötasid, ühised
kulud jaotanud võrdeliselt õpilaste arvule neis koolis.
45 t.-kooli ülalpidamiseks on 1937/38. õ/a. kulutatud
üldsummas 161 438 kr, ehk 1 kl.-komplektile keskm.
2 935 kr:

	Üldkulu (kr)	1 koolile	1 kl.-komplektile
Linnas	77 932	4 871	3 247
Maal	83 506	2 880	2 694
Kokku	161 438	3 588	2 935

1 t.-kooliõpilane osutus 1937/38. õ/a. umbes
50% kallimaks algkooliõpilaseks.

Ühele t.-kooliõpilasele kulutati (sulgudes kulu
1 algk.-õpilasele):

	1937/38 kr	1936/36 kr
Linnas	122,9 (82,8)	122,5 (74,7)
Maal	97,7 (67,8)	90,3 (54,6)
Kokku	108,4 (71,5)	100,3 (59,2)

Kooli-ülalpidajate järgi õpilaste kallidust võrrel-
des saame järgmise pildi:

Ülalpidaja:	Kulu 1 õpilasele kr	1937/38	1936/36
Selts	128,52	128,52	188,59
Maa	132,98	132,98	115,33
Linn	110,66	110,66	93,95
Vald	92,56	92,56	72,06
Alev	—	—	79,07
Keskm.	108,42	108,42	100,34

Üldhariduslik t.-kool oli 1937/38. õ/a. vähese
õpilaste arvu tõttu mitmekordselt kallim kutseaineli-
sest. Kutseainelistest on omakorda kõrgema maksu-
musega kodumajandustäienduskool:

Kooliliik:	Kulu 1 õpilasele kr
Üldhariduslik	373,5
Kutseaineline	105,5
Sellest: põllumajandus	70,5
kaubandus	76,9
ehitustöö ja el.-tehnik	116,4
kodumajandus	129,3

Palgakulu omab t.-kooli väljaminekuis suuremat
osatähtsust, moodustades 1937/38. õ/a. 74,3% üld-
kulust (andmed käivad 30 majandusteated kululiikide
järgi esitanud t.-kooli kohta).

Täiendus- ja algkooli kululiikide suhtelised vahe-
korris ei ole suuremaid erinevusi.

	1937/38. õ/a.:	T.-kool	Algkool
Õpetajate ja teenijate palgad	74,3	71,4	
Majanduskulud (töör, küte, valgustus)	8,6	9,0	
Õppevahendite murets. ja rmk. täiendamine	5,3	3,2	
Õpilaste toetus	1,3	2,5	
Muud kulud (invent. murets., majade parand., kantseleikulud jne.)	10,5	13,9	

Täienduskoolide kohta Keskbüroo väljaandeks varem ilmunud andmed:

Täienduskoolid 1935/36. õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika 1937. a., lk. 187—194.
Täienduskoolid 1933/34. õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika 1935. a., lk. 91—98.

Tab. 6. Riigiraudteed märtsis 1939 — Chemins de fer en mars 1939.

1. Tähtsamad andmed pirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

) Kitsarööpmelisel arvestataksa teijekoormis teljapaari peale.	Tulutoovake rong- km arv (1000) Trains-km des tr lucratifs (1000)	Reisijaa- km (1000) Voyageurs- km (1000)		Isikohitade kasuta- mise % — % des pla- ces occupées	Tulijade varukrite % vanker km üldarv. Pourcentage de voitures vides	Laaditud kauba- vag keskmine telje koorem) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netokaal kõigi kaubarongel Poids moy. net de train pour march.	Keskmine kauba- rongi brutokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)		Keskmine kauba- rongi teigede arv — Nombre moy. d'esstewa pour un train de march.	
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üld- veest Traf. total	Maksul. veest Trafic payé		Tallinna suunas Vers Tallinn	Tallin- naast-Au dep. de Tallinn	Tallinna suunas Vers Tallinn	Tallin- naast-Au dep. de Tallinn
		a) Laalarööpmelised teed — Voie large.										
Auru- ja mootorronges	308	15 998	14 232	39,0								
Sell.: Paldiski—Keila	5	85	85	14,0	36,4	7,79	6,26					
Hapsalu—Keila	10	589	558	31,7	29,3	4,74	4,59	138	460	26	58,5	42,9
Keila—Tallinn	17	826	813	39,8	28,7	4,77	4,45	182	532	179	62,7	46,3
Tallinn—Tapa	63	3 590	3 078	36,0	33,0	6,84	6,53	340	782	489	79,7	105,0
Tapa—Kohtla	41	1 642	1 528	45,2	36,5	7,43	6,41	286	587	879	62,8	96,0
Kohtla—Narva	19	888	832	34,0	14,0	4,40	4,14	103	213	185	35,0	29,8
Tapa—Tartu	54	3 562	2 996	39,0	21,7	5,18	4,82	270	610	415	72,4	81,6
Tartu—Petseri	22	1 220	1 189	44,7	31,1	4,88	4,57	187	509	319	57,9	70,1
Tartu—Valga	41	1 876	1 081	33,9	24,7	4,65	4,02	184	474		60,0	
Valga—Petseri	26	870	659	23,6	24,7	4,77	3,74	148	142	348	34,9	46,5
Petseri—Irboska	4	99	99	40,4	36,0	5,94	5,85					
Tähtajalisi kogu raudteel		945	714									
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	80	3 690	3 690	56,7								
Hokku — Total	338	19 688	17 922	41,4	29,6	6,06	5,57	265	614	381	68,6	85,6
Veebruaris — en février 1938.	295	18 275	16 505	42,5	31,2	5,81	5,20	252	583	371	67,0	88,0
Märtsis — en mars 1939.	319	18 017	16 376	39,7	26,9	5,18	4,62	230	533	399	67,0	86,0
1. IV 1938—31. III 1939	3 874	275 154	252 645	45,8	28,9	5,62	5,03	234	549	351	65,1	78,7
1. IV 1937—31. III 1938	3 749	273 004	242 395	47,0	29,1	5,75	5,09	240	572	360	67,0	84,0
1. I—31. III 1939	954	50 850	51 650	41,3	30,3	5,83	5,27	251	587	371	67,0	85,9
b) Kitsarööpmelised teed — Voie étroite.												
Tallinn-Sad.—Türi	54	2 028	1 839	43,4	25,7	4,02	3,87	146	309	268	98,1	141,0
Türi—Mõisaküla	24	953	807	33,3	26,4	4,00	3,67	76	155	124	54,1	59,8
Mõisaküla—Pärnu	14	316	297	30,6	36,4	3,97	3,40	81	81	225	60,8	72,0
Liiva—Vaana	4	49	48	18,8	37,5	2,51	1,83					
Rapla—Virtsu	12	354	331	31,7	27,5	2,91	2,78	54	127		37,0	
Lelle—Papihidu	22	585	502	48,0	31,3	3,94	3,48	126	264	224	88,9	184,0
Türi—Tamsalu	22	342	341	42,7	27,7	4,54	4,08	108	202	150	61,2	79,4
Ikla—Riiselja	4	18	19	29,6	47,2	4,56	2,96	83	174	119	64,8	92,9
Mõisaküla—Valga	4	101	93	20,8	16,4	3,21	2,26					
Valga—Mõniste	7	154	154	34,0	42,0	4,18	3,88	48	151	56	46,6	48,1
Sonda—Mustvee	12	144	141	27,4	46,6	3,62	3,54	71	231	116	79,4	92,4
Tähtajalisi kogu raudteel		814	189									
Hokku — Total	179	4 958	4 511	39,6	30,6	3,94	3,64	112	242	202	81,6	110,5
Veebruaris — en janvier 1938.	154	4 534	4 378	44,7	33,3	3,81	3,33	106	240	188	83,2	114,5
Märtsis — en mars 1939.	166	4 987	4 493	38,2	29,0	3,93	3,54	106	257	193	89,0	112,0
1. IV 1938—31. III 1939	2 109	73 063	67 570	41,7	30,6	3,76	3,34	101	232	177	81,6	98,1
1. IV 1937—31. III 1938	1 897	72 003	62 499	44,8	30,6	3,80	3,41	100	268	183	92,0	110,0
1. I—31. III 1939	506	14 579	13 261	40,5	32,6	3,87	3,48	107	245	189	83,3	111,8

	Laalarööpmelised teed — Voie large.				Kitsarööpmelised teed — Voie étroite.					
	Märts — en mars		1./IV— 31./III	1./IV— 31./III	1./I— 31./III	Märts — en mars		1./IV— 31./III	1./IV— 31./III	1./I— 31./III
	1939	1938	1938/39	1937/38	1939	1938	1938/39	1937/38	1939	
2. Kaubavedu (1 000) — Transport des marchandises (1 000).										
Kõigi saadetiste kaal — poids: tn	198	167	1 983	2 079	520	83	89	831	919	229
tn-km	24 759	18 614	233 104	232 368	62 063	7 134	6 815	63 045	69 227	18 139
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: tn	179	147	1 747	1 822	464	82	740	830	308	208
tn-km	22 744	16 618	208 557	205 583	56 061	6 501	6 153	55 882	62 304	16 307
Sellest kohalik. erakaubad — Dont marchand. privées: tn	172	138	1 649	1 741	446	82	78	725	809	206
tn-km	22 049	15 926	196 971	197 182	54 259	6 573	6 062	54 077	61 039	16 242
3. Pagasivedu (1 000) — Transport des bagages (1 000).										
Kaal — poids tn	0,4	0,5	5,7	5,4	1,0	0,2	0,2	2,7	2,6	0,5
tn-km	39	38	556	504	106	13	13	197	185	36
4. Reisijate vedu (1 000) — Transport des voyageurs (1 000).										
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	820	763	10 149	10 042	2 361	110	117	1 513	1 492	323
Sellest f välisühendus — Communio. avec l'étranger	4	3	64	55	12	0,4	0,4	6,4	6,8	1,2
Dont Kohalik liikumine — Mouvement local	816	760	10 085	9 987	2 349	110	117	1 507	1 486	322
Sellest III klassis — III classe	810	753	10 017	9 859	2 333	107	112	1 465	1 399	313
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	19 688	18 017	275 154	273 004	56 845	4 558	4 957	73 053	72 003	14 524
Sellest — Üldarv — Trains électriques	3 690	3 267	42 964	43 079	10 477					
Reisijad tee-km-le — Nombre de voyag. par km expl.	24	23	361	358	74	7	7	109	107	22
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen km	24,0	23,6	27,1	27,2	24,1	41,4	42,4	47,1	48,3	45,0
Magamiskartide üldarv — Cart. pour wag.-lits vend.	3	3	42	48	10	0,5	0,8	2,8	9,6	1,3
Perronipiletideid — Tickets d'entrée vendus	9	9	147	149	27					
5. Veerevkoosseisu kasutamine (1 000) — Exploitation du matériel roulant (1 000).										
Rong-km üldarv — Trains-km	939	820	9 922	9 797	954	180	168	2 194	1 996	511
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	244	286	2 886	2 808	705	141	181	1 074	1 540	407
„ kiirkaubaronges — Dont trains de march. rapides	22	26	252	330	62		11	15	122	
„ kaubaronges — Dont trains de marchand.	64	48	658	542	164	38	21	375	188	86
„ tööronges — Dont trains ouvriers	1	1	48	48	1	1	2	85	99	5
Telg-km üldarv — Essieux-km	10 652	9 300	118 819	115 742	28 894	7 877	7 749	87 803	92 656	21 891
Sellest Reisivag.-telg-km — Voitures à voyageurs	3 831	3 629	47 046	45 972	11 010	2 220	2 864	28 407	29 865	6 525
Dont Kaubavag.-telg-km — Wagons à marchand.	6 821	5 671	71 773	69 780	17 884	5 657	5 885	59 396	63 201	15 366
Keskm. üg. arv rong. — Moyen des essieux par train	31,4	29,1	30,3	30,5	30,3	43,8	46,2	40,0	46,4	42,8
Aruruisironges — Trains de voyageurs	29,7	22,8	24,3	24,8	23,5	40,6	40,9	34,0	40,8	40,1
Elektrironges — Trains électrique	8,2	8,0	8,2	8,1	8,2					
Moot.-ronges — Trains à moteur (bens.)	4,2	4,0	4,0	3,9	4,2	6,0	8,0	6,9	8,0	6,5
Dont Kaubaronges — Trains de marchand.	73,4	71,6	70,4	69,9	73,4	94,5	91,0	89,0	91,8	95,8
Tööronges — Trains de service	65,0	13,3	60,4	55,9	69,0	88,0	51,5	73,3	61,9	83,6
Keskm. kaubar. bruto-kaal üldveest — Poids de br. march.	634	490	490	491	617	232	225	217	201	229

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega märtsis 1939. a.

Commerce extérieur avec les autres pays en mars 1939.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Nomenclature internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
169. Argentina — Argentine	100,3	67 975	2,4	3 333	167. Curaçao — Curaçao	709,3	60 888	—	—
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-Luxembourgeoise Union Econom.	540,0	97 935	348,1	66 009	72. India — Inde	18,3	10 377	74,9	16 946
Belgia asumaad ¹⁾ — Colonies belgiques ¹⁾	0,9	905	—	—	17. Iiri — Irlande	0,1	60	0,0	210
83. Kongo — Congo	0,9	995	—	—	45. Irak — Irak	363,2	149 057	144,8	873
170. Brasiilia — Brésil	3,3	4 302	—	—	10. Itaalia — Italie	0,3	448	—	—
Briti asumaad ¹⁾ — Colonies britanniques ¹⁾	1 172,0	518 848	351,4	63 435	Itaalia asumaad ¹⁾ — Colonies ital.	0,3	448	—	—
58. Adon — Aden	1,4	4 290	—	—	77. Abessiinia — Abyssinie	0,3	448	—	—
182. Austraalia — Australie	20,4	67 297	0,6	1 914	46. Jaapan — Japon	2,8	8 355	—	—
82. Egiptuse Sudaan — Soudan anglo-egyptien	22,2	39 415	—	—	172. Kolumbia — Colombie	—	—	28,5	6 178
64. Hongkong — Hong-Kong	—	—	78,4	12 352	15. Kreeka — Grèce	31,5	30 664	55,0	7 947
85. India — Inde	340,8	129 014	207,1	19 184	141. Kuuba — Cuba	40,1	39 997	—	—
164. Jamaika — Jamaïque	24,1	21 825	—	—	83. Lõunaslaavia — Yougoslavie	0,3	7 530	0,4	1 014
90. Kamerun — Cameroun	1,4	1 238	1,3	255	Mandžuuria — Mandchourie	—	—	2,7	980
136. Kanada — Canada	0,6	1 608	3,4	10 705	146. Mehhiko — Mexique	0,6	550	50,7	9 063
99. Keenia ja Uganda — Kenya et Ouganda	—	—	3,3	546	23. Norra — Norvège	98,9	31 154	40,2	108 558
87. Kullarannik — Côte de l'Or	60,0	29 579	—	—	148. Panama — Panama	—	—	5,0	1 190
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud-Africaine	60,2	53 497	17,5	10 507	174. Paragvai — Paraguay	00,6	61 499	7,8	1 090
95. Lõuna-Rodeesia — Rhodésie méridionale	3,7	4 916	—	—	175. Peruu — Pérou	—	—	6,6	1 720
66. Malaja — Malaisie	0,0	30	3,3	736	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	2 060,8	176 251	111,8	159 986
82. Malta — Malte	—	—	13,7	2 240	27. Portugal — Portugal	0,7	4 905	12,8	11 483
88. Nigeeria — Nigéria	0,2	180	0,5	896	Portugali asumaad ¹⁾ — Colonies portugaises ¹⁾	0,6	380	8,7	2 059
62. Palestiina — Palestine	496,1	107 115	13,3	2 172	182. Angola — Angola	—	—	8,3	1 944
193. Pitcairni saared — Îles Pitcairn	1,0	1 254	—	—	181. São Thome ja Principe — São Thomé et Príncipe	0,6	380	0,4	115
80. Põhja-Borneo — Bornéo du Nord	10,5	3 449	—	—	Prantsuse asumaad ¹⁾ — Colonies françaises ¹⁾	46,1	7 817	30,1	6 221
183. Samoa — Samoa	1,5	1 518	—	—	109. Alžeeria — Algérie	19,1	3 368	3,4	730
101. Sansibar — Zanzibar	0,2	870	—	—	71. Indo-Hiina — Indo-Chine	—	—	12,7	1 811
86. Sierra-Leone — Sierra-Leone	0,1	59	—	—	123. Madagaskar — Madagascar	0,4	508	—	—
100. Tanganjika — Tanganyika	17,6	10 543	—	—	80. Maroko — Maroc	26,6	3 779	0,2	164
160. Trinitid ja Tobago — Trinité et Tobago	1,7	1 518	4,0	933	188. Okeania — Océanie	0,0	162	—	—
62. Tseloon — Ceylan	3,1	5 190	0,9	279	55. Süüria — Syrie	—	—	13,8	3 516
184. Uus-Ginea — Nouvelle-Guinée	100,0	22 249	—	—	28. Rumoenia — Roumanie	0,0	13	—	—
185. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zélande	5,2	12 194	4,1	626	142. Santo-Domingo — Dominicaine	—	—	20,8	4 724
8. Buлгаaria — Bulgarie	10,7	23 125	0,0	17	35. Sveits — Suisse	6,1	120 084	17,6	19 058
179. Ecuador — Equateur	2,2	2 355	1,9	318	9. Taani — Danemark	63,8	81 390	579,7	152 120
76. Egiptus — Égypte	232,0	271 201	39,2	5 323	36. Tšehho-Slovakkia — Tchéco-Slovaquie	25,2	40 554	18,5	18 711
41. Hiina — Chine	1,3	1 672	13,5	3 240	171. Tšili — Chili	1 014,2	137 243	—	—
11. Hispaania — Espagne	65,8	20 460	—	—	37. Türgi — Turquie	30,2	36 536	57,7	50 339
25. Hollandi — Pays-Bas	6 839,8	423 777	707,2	204 074	16. Ungari — Hongrie	4,0	6 847	2,6	6 775
Hollandi asumaad ¹⁾ — Colon. néerlandaises ¹⁾	727,6	80 265	74,0	16 940	176. Urugvai — Uruguay	0,5	1 252	—	—
					177. Venezuela — Venezuela	2,0	1 927	27,3	5 362
					P.-Am. Ühendriikide valdused ¹⁾ — Possessions d'États-Unis d'Am. ¹⁾	0,1	116	—	—
					195. Haval — Havaï	0,1	116	—	—

Tab. 3. Tähtsamad väliskaubanduse ained märtsis 1939. a.

Commerce extérieur des principaux articles en mars 1939.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		6	5
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
II. Toidu- ja maitseained, joogid		4 174,7	746 213	204—206	Sool	701,9	13 765
2. Tera- ja jahvatatud vill		48,2	10 167	213—217,	213—217,	—	—
11 Rukis		—	—	221—224	Viinad ja veinid	23,5	45 430
12 Nisu		—	—	7. Loomasõet		87,9	12 557
13 Oder		—	—	233 Soja		—	—
14 Kaer		—	—	III. Toor- ja poolvalmisained		22 341,0	2 866 478
16 Mais		0,1	31	8. Loomariiginaimed, peale rasvade ja õlide		162,1	253 168
30 Riis		45,5	9 255	237—241	Toored loomanahad ern.	146,7	160 235
Sellest: Br. India		43,0	8 694	Sellest: Paragvai		38,8	42 791
3. Aed- ja juurvill		765,8	212 496	Kuuba		40,1	39 997
60 Apels., mandar. värsked		568,3	128 160	Argentiina		35,4	36 826
60 Sidrunid värsked		20,7	20 273	243—257	Karusnahad	6,3	81 114
69—75 Puuvill ja marjad kuivatatud		38,2	22 561	9. Seemned, taimed ja nende osad		257,6	207 411
5. Kala, kalasaadused ja vihid		230,7	40 069	281	Kopra	100,9	22 249
112 Heeringad soolatud		230,6	39 711	305, 306	Tubak lehtedena, rasvudena	62,3	112 387
6. Muud toidu- ja maitseained, joogid		3 041,7	470 823	Sellest: Türgi		18,5	28 411
167 Kohvlood toored		12,0	14 643	Kreeka		11,9	23 829
172, 175 Kakaoad ja -pulber		71,7	40 917	Bulgaaria		10,7	28 042
176 Tee igasugune		5,1	15 028	P.-Am. Ühendriigid		11,6	16 769
178, 179 Suhkur peenike ja tükikidena		2 207,5	309 313	307 Humalad		2,6	3 328
Sellest: Briti		1 752,1	247 527	II. Paberitoorained		562,8	79 163
Poola-Danzig		451,8	61 086	349 Tseilituloos kuiv		303,3	65 197

¹⁾ Dominioonid, asumaad, valdused, protektoraadid ja mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Tähtsamad väliskaubanduse ained märtsis 1939. a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en mars 1939 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	
		2	3			5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
12. Tekstiiltoorained		1 028,7	1 012 783	683			
352	Puuvill toores	650,2	678 372	688	Puuv. masinarihmad	2,7	10 050
	Sellest: P.-Am. Ühendriigid	394,3	366 307	898	Puuv. kardinaatüül	0,2	3 865
	Egiptus	231,6	271 029	699—701	Vill soetud	0,2	40 792
357	Kanep	91,5	35 793	702, 703	Villane lõng	33,0	247 585
	Sellest: Br. India	85,1	33 273	706, 741	Villane riie kangastena	4,6	91 728
359	Džaut toores	187,0	62 566		Villased ja puuvillased kangad	1,3	10 370
363	Vill värvimata	42,3	120 846	713, 715	tehn. tarbeks	28,9	125 558
	Sellest: Austraalia	18,0	59 816	716—719, 721, 722, 723	Siid- ja kunstsiidliit ja -lõng		
	Briti	14,1	45 670	724	Siid- ja kunstsiidriie	0,6	28 063
367	Kunstvill	1,9	3 985	727	Poolsiidriie	2,9	44 074
368	Toorsiid	—	—	743	Vahariie ja vahariidest kaup	5,4	16 598
13. Maagid ja metallid töötlemata		224,0	62 894	702—767	Peakatted igasugused	2,6	55 062
376	Malm toores	160,8	14 512	768—772, 775—778	Raud ja toras (vits., latt., sordi jne.)	1 844,1	321 196
389	Inglismaa kangidena, tükkidena ja kildudena	4,5	17 670		Sellest: Saksa	840,1	141 787
390	Tina kangidena, tükkidena ja kildudena	35,0	11 200		Prantsuse	385,4	71 086
14. Minceaalid (peale maakide)		5 191,1	103 428	773, 774, 779—783	Poola-Danzig	215,9	37 385
397—399	Vabrik. ja ehit. tarvitav sav	10,0	559		Raud- ja terasplekt	796,1	233 685
447	Kivisüsi	4 073,8	82 095		Sellest: Briti	310,1	103 929
	Sellest: Briti	3 728,8	66 864		Saksa	145,4	40 868
440	Koks	100,0	3 100		Poola-Danzig	90,7	29 024
15. Keemiatõstuse toorained		14 882,1	1 142 295	784—788	Raud- ja terastrat igasugune	7,3	7 540
a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt		2 253,8	273 172	789—790	Vask lattidena ja lehtedena	22,7	23 498
432	Loomarasv tehnil. tarbeks puhastamata ern.	67,9	31 807		Sellest: Rootsi	13,8	15 320
467	Pähkliõli igas	25,2	8 924	791	Saksa	8,6	7 460
474	Kookosõli	25,0	8 800	792	Vasktraud isoleer- ja igasugune	5,0	9 733
	Sellest: Rootsi	6,6	7 063	803	Alumiinium lattidena ja lehtedena	10,2	13 014
481	Kakaovõi	381,7	23 415			9,4	24 425
483, 496-a	Nafta ja gaasiõli	141,3	12 995	800	21. Põllumajandusmasinad ja riistad	452,8	510 744
	Sellest: Holl. Curaçao	163,4	8 370	810, 811	Traktorid	137,5	199 775
	N.S.V.L.	88,8	6 257	817, 818	Viljajeksugarmitaurid	7,5	7 900
484	Masuoit	970,0	58 306	825	Niidumasinad	67,1	48 240
485	Petrooleum	600,0	32 320	830—833	Vilkatid	—	—
	Sellest: N.S.V.L.	320,0	22 080		Separatorid j. m. piimandus-	15,0	56 679
	Holl. Curaçao	484,9	41 964	834	masinad	34,6	40 460
487	Bensiin	255,0	20 179	835	Piimavedamisõud	68,7	59 734
	Sellest: N.S.V.L.	205,2	10 260		Põllutõõmasinate osad	383,6	922 400
	Holl. Curaçao	1,6	550	842—848, 851—864	Põllutõõmasinad	21,0	61 064
493	Paraafiin	127,1	27 002	837	Plahvatussõõmasinad	3,5	12 718
495	Määrdeõli ern.	22,0	7 957	849	Kudumismasinad	9,7	47 724
	Sellest: P.-Am. Ühendriigid	72,5	7 840	850	Õmblesmasinad	—	—
	N.S.V.L.	5,9	3 154		Tõõmasinad ja abinõud igasug.	72,2	198 093
	Belgia-Luksemb. m.l.	0,0	29	865	Masinad ja aparaatide osad	32,0	157 035
515	Kautšuk ja guttapertš toored	0,7	1 303		23. Metallkaup ern.	496,4	528 786
518	Harpius	0,1	36	868	Malmõud emailitud	17,1	11 219
527, 528	Terpentiin ja terpentiinõli	13 413,6	823 476	872	Raud- ja terasõõud, taotud, pressitud või valatud	44,7	27 584
b) Väetised		1 014,2	137 243	878	Raud- ja terasõud ja n. liited	207,4	60 816
535	Tähtsalpeeter	1 300,0	180 787	875,	Muu trööud, poleeritud, lõhvitud	110,7	139 277
536	Lubisalpeeter	100,0	12 200	877-880, 886	raud- ja teraskaup igasug.	18,0	39 553
537	Väevälhapu ammoniak	8 392,5	320 493	887, 889	Raudplekk-kaup ern. lihtne	0,2	2 258
541	Superfosfaat	1 418,0	137 851	895	Vasktraatkangad	13,9	12 713
546, 547	Kaaliisoolad	214,7	45 647	901—903	Raud- ja terastraatkaup ern.	5,8	41 670
c) Keemiatõstuse toorained punk a ja b nimetatamata		201,6	18 500	908—908, 911	Noakaup igasugune	17,2	45 481
549	Väevil puhastamata	2,9	9 952	909—910	Ern. käsitõõriistad	2,3	15 151
565-a	Tselluloid	4,9	86 997	912	Vihid ja keermetsilõik. abinõud	8,0	65 036
				913	Vaskaup ern.	215,5	485 051
IV. Valmissaadused. 6 838,9 6 502660							
16. Nahad töötletud ja nalikkaup		4,9	86 997		24. Elektrimasinad, -aparaadid ja tarbed		
566—568	Suured parknahad	1,0	6 766	924, 925	El.-dünamod, -mootorid, trans-	17,6	96 010
569—576	Tõõletatud peansord. nahad	2,8	67 144	928	formatorid	1,4	21 160
580	Masinarihmad	0,7	6 104	932	El. mõõdurihstad	3,5	48 560
17. Puutõõstussaadused		67,3	42 577	934	El. hõõglambid	104,6	69 834
593	Vineer lihmimata	4,8	7 206	935	El.-juhtmed isoleeritud	51,5	63 968
600—604	Aami- ja puusepatõõ	57,0	21 172	939	El. liiljad	7,1	30 907
609—612	Tisleri- ja treialitõõ	2,1	7 193	943	El. Raadioaparaadid ja n. osad	3,6	43 721
18. Paberitõõstussaadused ja trükitõõd		212,9	157 646		25. Instrumentid, -aparaadid (peale elektriapar.) ja laskerihstad	11,0	205 171
624	Puupapp värvimata, satineerimata	59,2	12 828	945	Potoapar. ja n. osad	0,5	16 513
	Sellest: Soome	59,2	12 828	953	Arstirihstad, -aparaadid ja tarbed	0,4	15 856
638	Paborossipaber	8,2	17 627	958—966	Kellad	1,8	51 069
644	Pergament- ja pergaminpaber	16,8	10 028	973—980-a	Muusikariistad	2,3	21 332
646	Fotopaber	3,5	16 947	981—984	Laskerihstad	0,8	5 884
648	Tapetid ja bordid	49,2	26 304		26. Transportvahendid	290,3	814 736
662, 663	Raamatud ja muu trükitõõ	3,4	11 166	999	Sõidnautod	106 tk.	272 267
19. Tekstiilitõõstussaadused		130,1	1 020 533	1002	Autode raamid ühes mootori ja ratastega	32 tk.	105 854
667—670	Puuvill. niit ja -lõng	6,7	45 786	1009	Mootorirattad	71 tk.	84 759
671—676	Puuvill. riie)	19,0	217 064				
	Sellest: Saksa	11,1	122 404				
	Briti	6,6	54 758				

1) Sellest: välismaal töötletud eesti kauba tagasivedu Eesti 12 717 kg 157 787 kr; välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks töötlemiseks Eesti — kg — kr — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 12 717 kg 157 787 kr; importatsioon des marchandises étrangères pour la fabrication — kg — kr.

Tab. 3. Tähtsamad väliskaubanduse ained märtsis 1939. a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en mars 1939 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikaine nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikaine nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
1006	Autode osad	9,5	40 884	1172	Glaubersool	15,0	1 089
1007	Jalgrataste ja mootorrataste osad	11,3	34 000	1182	Väavelhape igasugune	51,6	4 768
1008	Jalgrattad	3 434 tk.	301 617	1234	Kaltsiumkarbiid	33,5	6 961
27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		407,9	176 475	1295	Litrohud	1,1	51 283
1038	Samottikivid ja -tahvid	311,2	36 313	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	1,6	39 135
1051—1053	Fajanskaup	36,6	30 404	1319—1321	Parkimisekstraktid	202,3	77 085
1054—1055a	Portselankaup	19,0	23 709	1322—1324, 1328,			
1056—1073	Klaaskaup	37,3	46 875	1338—1344	Mineraalvärvid	40,9	15 317
28. Keemiatööstussaadused		1 383,2	845 637	1348	Alisartinvärvid ern.	9,1	97 835
1102	Kaseiin	—	—	1356	Trükiivrv	10,2	13 758
1103	Albumiin	26,1	11 010	1368, 1364	Lõhkaained ja sütenõör	31,4	30 388
1104—1109	Pehnest kummist teosed	50,3	154 376	1367	Fotofilmid valgustundelised	0,5	10 576
1113, 1114	Kummist jalanaud	15,6	56 337	1368	Linoleum	4,8	5 818
1146	Väavelhapaaluminiitum	0,3	121	29. Muud eraldi nimetatama kaubad		3,7	47 877
1165	Sooda, peale söögisooda	293,4	33 500	1386	Nõõbid igas.	1,4	11 286
1168	Seebikivi puhastamata	221,6	45 558	1394—1396	Kirjutusmaterjal ern.	0,8	11 417
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		11 595 tk.	1 142 251	12. Tekstiiltoorained		1 129,9	1 217 232
1	Hobused (arv)	3 tk.	3 000	354	Lina	644,0	757 185
5	Sead ja põrsad (arv)	11 551 tk.	1 132 571		Sellest: Briti	547,8	632 647
					Rootsi	61,0	60 221
					Saksa	40,6	59 317
II. Toidu- ja maitseained, joogid.		2 982,7	2 834 938	355	Linatakid	359,3	431 131
2. Tera- ja jahvatatud viin		2,2	664	372, 373	Kaltsud	118,3	26 137
11	Rukis	—	—	13. Maangid ja metallid töötlemata		1 188,0	53 461
3. Aed- ja juurvili		78,7	15 055	380, 383	Vanarauad ja -teras	1 156,6	45 060
38	Kartul, värsked	10,0	700		Sellest: Läti	839,1	34 920
41	Sibulad	—	—	14. Mineraalid (peale maake)		1 664,9	29 227
45	Kurgid soolatud	0,9	470	406, 407-a	Kips	454,0	10 275
47	Sigur, värsked ja kuivad	62,5	12 350	417	Kaltsiitkivi (eesti marmor)	940,0	6 648
57	Õunad	—	—	15. Keemiatööstuse toorained		7 322,1	786 394
66	Pohlad	—	—	a) Õlid, rasvad, valgud, kummi toored		7 260,4	658 251
67	Jõhvilkad	5,0	1 290	487	Eesti bensin	1 116,1	208 609
4. Karjasaadused		2 471,1	2 613 136	497	Polevkiivõli	6 056,8	445 448
76	Peekon	371,4	547 421	508-a	Bituumen	67,6	4 658
	Sellest: Briti	—	—	c) Keemiatööstuse toorained punkt a ja b		61,7	128 143
77	Sealiha värsked ja soolatud	—	—	665	Kunstsarv	57,1	128 100
79	Veiseliha	56,0	34 515	IV. Valmissaadused.			
81	Lambaliha	26,1	30 793	16. Nabad töötletud ja nahkkaup		35,8	80 304
	Sellest: Rootsi	26,1	30 793	566	Tallanahk	30,5	66 402
90	Rõõsk piim	777,0	93 739	17. Puutööstussaadused		2 158,8	558 729
93	Piimapulber	13,8	12 718	598-a	Vineer liimitud	1 918,6	444 070
96	Piim kondenseeritud	10,3	7 563		Sellest: Briti	1 543,2	331 920
	Või	924,8	1 027 583		Taani	100,3	26 620
	Sellest: Briti	617,3	884 663	594	Vineer-toolipõhjad	196,0	95 035
	Saksa	405,8	739 982		Sellest: Saksa	90,6	58 630
97	Juust	19,3	20 899		Briti	48,1	15 070
99	Munad	3 695 400 tk.	170 424		Belgia-Luksemb.m.l.	20,8	8 170
5. Kala, kalasaadused ja vihid		164,8	94 106	607	Niidirullid puust	13,5	6 908
100—105	Kala värsked	150,0	82 051	609, 610	Mõõbel	2,5	2 505
6. Muud toidu- ja maitseained, joogid		265,9	112 627	18. Paberitööstussaadused ja trükitööd		506,1	113 034
127	Kartullijahu	25,0	5 000	634	Pakkimis-paber lihtne	101,8	39 647
147	Aed- ja puuviljakonservid	5,0	1 638	635	Rotatsioompaber	—	—
187	Sokolad	4,0	7 203	636, 637	Kirjutus- ja trükipaber	837,5	62 882
188	Kompvekid	15,5	14 408	19. Tekstiiltööstussaadused ¹⁾		417,6	949 633
218	Piiritus	215,0	32 609	687—670	Puuvill, niit ja -lõng	164,7	449 738
					Sellest: Saksa	43,8	121 281
					Poola-Danzig	48,1	119 243
					Rootsi	34,8	100 638
III. Toor- ja poolvalmisained.		26 247,1	3 513 918	671—676	Puuvill, rilo	70,2	182 964
8. Loomariigained, peale rasvade ja õlide		107,6	175 344		Sellest: Norra	31,8	78 531
237—241	Loomanahad, kuivalt soolatud	6,2	20 703		Rootsi	25,5	77 744
	Sellest: Saksa	4,0	17 000	690	Linane lõng	27,5	59 192
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	58,1	89 304	691-a	Linane riie jäme	31,3	66 484
	Sellest: Hollandi	38,3	59 813	696, 697	Džaudirille ja -kotid	115,2	64 811
	Saksa	18,6	28 151		Sellest: Taani	56,7	30 863
243—257	Karusnahad	2,2	23 860		Saksa	61,7	27 995
270	Soolad	18,1	14 715	22. Jõu- ja tööstusained		57,5	52 490
9. Seemned, talmed ja nende osad		17,0	5 550	859	Kälmutus- ja jäämasinad	—	—
274, 275	Linaseemned	17,0	5 550	23. Metallkaup ern.		7,0	20 354
10. Metsamaterjal		5 536,7	391 433	920	Alumiiniumkaup igas	3,0	9 736
311	Haavapakud	1 007,8 thm	74 271	24. Elektrimasinad, aparaadid ja tarbed		1,7	14 673
322	Propsid	2 811,7 "	33 640	942	Telefonilapar. ja n. osad	1,0	8 496
326	Kruuse- ja männilauad ja -piangud	2 278,9 "	87 246	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		844,0	64 830
	Sellest: Briti	1 340,0 "	48 305	1015	Sement	5,7	172
	Hollandi	808,3 "	36 438		Sellest: Saksa	5,7	5,7
330, 331	Muud laud ja piangud	—	—	1084	Tellisivid lihtsast vaapamatata	297,1	2 722
335	Kastilauad	1 382,8 thm	82 247	1086	Tahvelklaas ilustusteta	398,5	55 973
11. Paberitööstused		9 266,8	653 273	1102	Kaseiin	—	—
347	Paberimass meh. valm., märg, pleekimata	1 785,6	48 600	1318	Tuletikud	33,5	13 885
349	Tealluloos	7 625,2	806 675	29. Muud eraldi nimetatama kaubad		7,8	97 635
	Sellest: Briti	3 820,3	316 902	1366	Nõõbid ja kinnised igas.	1,2	13 416
	Prantsuse	2 456,8	285 692	1392	Kunstsarvkammid	5,6	71 074

¹⁾ Siin hulgas ka marineeritud kurgid — Y compris les concombres marinés. ²⁾ Sellest: Eestis töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 717 kg 6 738 kr väärtuses — Réexportation des marchandises travaillées 717 kg 6 738 kr.

Tab. 7. Tallinna sadama tegevus aprillis 1939. a.
Mouvement du port de Tallinn en avril 1939.

Rahvuslik lipp <i>Pavillons nationaux</i>	Üldse <i>Grand total</i>				Rootsimaalt-le <i>De-vers Suède</i>				Saksamaalt-le <i>De-vers Allemagne</i>				Soomeramaalt-le <i>De-vers Finlande</i>				Laevadega veetud <i>Transport de</i>	
	Arv <i>Nombre</i>	Maht Ton. <i>net</i>	Neist laaditult* <i>(Arv Ton. net)</i>		Arv <i>Arv</i>	Maht Ton. <i>net</i>	Neist laaditult <i>(Arv Ton. net)</i>		Arv <i>Arv</i>	Maht Ton. <i>net</i>	Neist laaditult <i>(Arv Ton. net)</i>		Arv <i>Arv</i>	Maht Ton. <i>net</i>	Neist laaditult <i>(Arv Ton. net)</i>		Reisi- jald (arv) <i>Voyageurs</i>	Kaug- nides (tonnes) <i>Marchand</i>
			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net		
I. SAABUNUD LAEVAD — VÄLISSÖIT — I. ENTRÉES — LONG COURS.																		
Eesti	42	19 469	22	7 492	12	6 390	3	918	—	—	—	—	15	6 622	8	2 352	410	7 870
Briti	6	5 194	5	4 069	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	2 722
Hollandi	1	3 589	1	3 589	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 032
Läti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra	4	2 191	—	—	2	364	—	—	1	938	—	—	—	—	—	—	—	—
N. S. V. L.	1	184	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poola	2	1 516	2	1 516	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	188
Rootsi	14	10 163	12	9 161	3	847	2	628	—	—	—	—	1	788	—	—	12	2 112
Saksa	36	21 472	21	12 004	—	—	—	—	25	14 374	13	8 027	5	3 468	3	1 290	109	7 697
Soome	25	14 787	18	7 587	2	426	—	—	2	2 554	2	2 554	18	8 720	12	3 387	474	1 940
Taanil	6	2 021	6	2 021	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	776
Kokku — Total	137	81 491	86	45 626	19	8 027	7	1 972	28	18 366	15	10 591	39	18 598	23	7 009	1 023	25 352
1. I. — 30. IV 1939	435	290 703	305	198 037	49	24 037	25	11 997	100	64 349	64	44 710	115	63 560	77	33 392	3 353	107 707
Märts 1939	107	70 987	82	53 044	18	7 952	10	4 900	25	15 824	17	11 238	37	14 047	23	11 631	371	32 233
Aprill 1938	130	81 854	83	47 237	15	5 267	9	3 575	21	13 773	14	10 087	51	23 959	28	9 444	1 770	29 602
RANNASÖIT — CABOTAGE.																		
Rannasõit — <i>Petit cabot.</i>	46	3 544	38	3 249	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 519
Aprill 1938	67	4 518	53	3 730	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 722
II. VÄLJUNUD LAEVAD — VÄLISSÖIT — II. SORTIES — LONG COURS.																		
Eesti	47	20 805	25	10 042	10	3 595	6	2 485	—	—	—	—	21	7 346	10	2 490	706	6 709
Briti	6	5 194	5	4 331	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	4 446
Hollandi	1	230	1	230	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	456
Läti	1	418	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra	5	3 088	5	3 088	2	364	2	364	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 682
N. S. V. L.	2	184	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Poola	2	1 516	2	1 516	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Rootsi	14	10 163	6	5 841	6	2 787	—	—	28	14 638	25	14 039	3	1 759	1	219	2	2 018
Saksa	36	21 158	33	18 895	—	—	—	—	3	14 638	25	14 039	6	4 043	4	2 379	81	15 343
Soome	20	16 356	19	11 594	2	719	2	719	3	3 831	3	3 831	17	6 972	10	3 210	452	1 850
Taanil	6	2 021	4	2 760	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	552
Kokku — Total	145	81 098	100	53 303	29	7 465	10	3 569	29	18 469	28	17 870	47	20 120	25	8 298	1 260	37 079
1. I. — 30. IV 1939	423	277 778	329	211 009	51	25 097	24	12 297	97	60 907	94	59 807	121	62 636	84	40 420	3 853	116 134
Märts 1939	104	68 254	82	51 721	13	7 177	5	2 906	24	14 842	23	14 545	34	16 864	23	9 857	932	33 030
Aprill 1938	149	77 911	88	51 787	18	6 099	9	4 468	21	15 090	21	15 690	65	28 453	36	14 032	1 536	24 855
RANNASÖIT — CABOTAGE.																		
Rannasõit — <i>Petit cabot.</i>	59	5 077	27	3 431	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 455
Aprill 1938	80	4 871	29	3 425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 860

* Chargé.

Tab. 8. Eesti Panga äriseis 30. aprillil 1939. a. (1000 kr).
Bilans de la Banque d'Estonie le 30. avril 1939 (1000 kr).

Aktiiva — Actif	1 000 kr				%				Passiiva — Passif	1 000 kr				%				
	30. IV		31. III		30. IV		31. III			30. IV		31. III		30. IV		31. III		
	Arv	%	Arv	%	Arv	%	Arv	%		Arv	%	Arv	%	Arv	%	Arv	%	
Kattevara — <i>Réserves</i>	58 535		59 734	47,3	48,7	Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000		5 000	4,1	4,1	Tagavarakapital — <i>Fonds de réserve</i>	1 276		1 276	1,0	1,0	
a) kuldrahas ja -kangides — <i>or monnayés et non monnayés</i>	40 857		40 845	33,0	33,3	Erilgavarakapital	4 123		4 123	3,3	3,4	Jooksvad kohustused — <i>Exigibilités courantes</i>	94 910		94 041	76,7	76,6	
b) vällaraha — <i>devis. étran. nettes</i>	17 678		18 889	14,3	15,4	A. Pangatähed liikel — <i>Billets en circulation</i>	55 530		53 917	44,9	43,9	B. Jooksvad arved — <i>Dépôts à vue et comptes cour.</i>	39 380		40 124	31,8	32,7	
Vahetuaraha — <i>Piéc. de mon. d'ap. est.</i>	1 129		1 310	0,9	1,1	a) valitause — <i>Etat</i>	21 153		21 753	17,1	17,7	b) pankade — <i>banques</i>	16 721		15 204	12,7	12,4	
Siseveekaldid — <i>Effets intér. escompt.</i>	13 624		11 862	11,0	9,7	c) teised — <i>divers</i>	2 508		3 162	2,0	2,6	Muud passiivad — <i>Passifs divers</i>	18 451		18 287	14,9	14,9	
a) kaubaveekaldid — <i>commerciaux</i>	11 738		10 078	9,5	8,2													
b) põllumajandusel. — <i>agricoles</i>	1 859		1 754	1,5	1,6													
c) metsatööstusel. — <i>rel. au com. de bois</i>	27		30	0,0	0,0													
Laenuid — <i>Prêts et avances:</i>																		
valitausele — <i>à l'Etat</i>																		
teistele — <i>divers</i>	15 480		15 474	12,5	12,6													
Kinnis- ja vallavarad — <i>Prop. im. et mat.</i>	3 459		3 457	2,8	2,8													
Muud aktiivad — <i>Autres actifs</i>	31 627		30 890	25,5	25,1													
Kokku — Total	123 760		123 727	100	100	Kokku — Total	123 760		123 727	100	100							

Kattevara vahakord jooksvate kohustustega 30. IV 39. 61,87% — *Proportion de la réserve par rapport aux exigibilités courantes: 61,87*
 " " " " 31. III 39. 63,52% — " " " " " " " " 63,52

1) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laenu (tuh. kr) 797.
 2) " " " " " " " " 805.

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis 1. jaanuaril ja 1. veebruaril 1939. a.
Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1. janvier et 1. février 1939.

	1. veebruaril		1. jaanuaril	
	14 erapanka 14 banq. privées	61 ühispanka 61 banq. coopér.	13 erapanka 13 banq. privées	61 ühispanka 61 banq. coopér.
	Aktiva — Actif.			
1. Kassa — Caisse	1 444	993	1 772	2 086
2. Hoiuarved — Comptes courants	7 884	12 443	8 006	10 367
a) Sellest Eesti Pangas — Dont à la Banque d'Estonie	2 680	3 062	4 156	2 253
3. Vääritud — Effets	319	522	250	148
a) Välismaa ja kuld — Métaux préc. et effets en valeurs étrang.	143	43	184	37
b) Tšekid ja maksnk. — Chèques, et ord.	176	470	66	111
4. Pt. 1, 2 ja 3 kokku — Total 1, 2 et 3	9 647	19 958	10 028	12 601
5. Väärtpaberid — Effets	8 371	5 799	8 570	5 935
a) Sell. riigi ja riigi poolt garanteeritud Doni de l'Etat et garant. par Etat	0 736	4 360	0 950	4 495
6. Laenuud — Prêts	68 301	60 714	68 682	60 658
a) Diskont. vekslid — Escomptes	33 412	40 844	33 689	40 420
aa) Sellest sisemaa vekslid — Dont du pays	32 015	40 842	32 260	40 418
b) Tähtajalised laenuud — Prêts termin.	1 102	5 011	1 157	5 022
c) Riiklikud laenuud — Prêts d'Etat	—	198	—	216
d) Kontokorrentlaenuud — Autres prêts	33 727	14 661	34 016	15 000
7. Korrespondendid — Correspondants	7 020	2 480	6 803	2 253
a) Sisemaa — en Estonie	394	564	408	739
{ Loro	815	1 152	782	830
{ Nostro	719	—	837	—
b) Välismaa — à l'étranger	4 992	764	4 776	634
8. Garantil doebitorid — Garanties	7 415	1 186	6 256	1 122
9. Mitmesug. doebitorid — Débiteurs div.	2 095	53	2 236	52
10. Vallasvara — Mobiliers	446	507	443	503
11. Kinnisvara — Immeubles	6 138	2 777	5 001	2 777
12. Makstud %, äri- ja muud kulud — % et autres dép.	311	172	58	38
13. Osakonnad — Succursales	2 087	69	1 743	74
14. Muud aktiivid — Actifs divers	3 176	603	1 826	571
Sellest: a) Üleminevad summad — Actifs transit.	1 995	173	1 146	185
b) Protestitud vekslid — Effets protestés	38	88	25	24
Kokku — Total	114 007	88 377	112 426	86 584
	Passiva — Passif.			
1. Panga kapitalid — Capital et réserves	10 027	6 761	15 028	6 737
a) Sisemakst. aktsia- ja osakapital — Capital versé	6 840	4 823	5 840	4 708
b) Harilik tagavarakapital — Réserves	1 902	1 299	1 902	1 728
c) Muu erikapital — Réserves spéciales	7 285	909	7 286	211
2. Hoiused — Dépôts	68 083	60 889	66 246	67 277
Sellest teiste kreditaustiste	6 475	11 610	5 529	9 185
muud	61 588	58 279	60 717	58 092
a) tähtajalised hoiused — Dépôts termin.	13 678	21 453	12 932	20 988
b) jooksvad arved — Comptes courant.	52 674	47 182	51 338	45 021
c) kfk.-arvete krediid-saldod — Autres dépôts	1 711	1 254	1 976	1 268
3. Rediskont — Réescomptes	3 350	3 201	4 734	3 821
a) Sellest sisemaal — Dont payables à l'intérieur du pays	2 527	3 201	3 817	3 821
4. Võlaarved teistes asutistes — Créditeurs	3 260	1 570	5 163	1 854
a) Sellest sisemaal — Dont établissem. du pays	3 260	1 576	5 163	1 854
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3, 4	0 610	4 777	9 897	5 675
6. Korrespondendid — Correspondants	5 589	5 589	6 189	2 015
a) Sisemaa — en Estonie	1 231	1 348	752	1 261
{ Loro	412	470	404	682
{ Nostro	86	0	95	0
b) Välismaa — à l'étranger	3 860	11	3 038	72
7. Garantil kreditorid — Garanties	7 415	1 185	0 250	1 122
8. Mitmesug. kreditorid — Créditeurs div.	2 095	53	2 236	52
9. Osakonnad — Succursales	2 233	70	1 730	74
10. Saadud % ja muud tulud — Intérêts et commissions reçus	799	937	464	581
11. Amortiseats.-kapit. — Cap. d'amortissem.	1 625	857	1 624	859
12. Muud passiivid — Passifs divers	3 551	2 019	2 752	1 493
Sellest: a) Üleminevad summad — Transitoires	1 431	316	1 485	251
b) Väljamaksmata % — % restant à payer	391	514	406	684
c) Väljamaksmata maksukäsuud — Transferts	58	48	90	38
d) Väljamaksmata osakasu — Dividendes restant à payer	11	210	11	219
13. Jagamata puhaskasu — Bénéfice net	—	—	1 004	609
Kokku — Total	114 007	88 377	112 426	86 584

Märkus: Kokkuvõttes näidatakse Krediti Panga erikapital (ca 7 milj. kr) alates 1. I 1939 kapitalide all, varemalt arvestati korresp. arvel.

Tab. 11. Pankade äriseisu summad 1. jaanuaril ja 1. veebruaril 1939. a. (1 000 kr).
Montant des bilans des banques au 1. janvier et 1. février 1939.

Erapangad — Banques privées.	1. II	1. I
	1. Krediid Pank a/s	33 702
2. G. Scheel ja Ko a/s	21 955	21 509
3. Tartu Pank a/s	17 718	17 200
4. Tallinna Linnapank	17 225	17 038
5. Tartu Linnapank	6 964	6 589
6. Kauba Pank a/s	3 894	4 021
7. Keskkassa a/s	2 485	—
8. Eesti Laenu Pank a/s	2 220	2 249
9. Tartu Tööstuse Pank a/s	1 695	1 674
10. Tallinna Aktia Pank a/s	1 693	1 691
11. Valga Pank a/s	1 630	1 641
12. Pärnu Krediti Pank a/s	1 273	1 259
13. Viru Pank a/s	1 181	1 208
14. Võru Pank a/s	410	419
Kokku — Total	114 007	112 426
Tähtsamad ühispankad. <i>Principales banques coopératives.</i>		
1. Tall. Majaoman. Pank	17 201	16 719
2. Eesti Rahvapank	9 666	8 700
3. Põllumeeste Keskpank	7 991	7 096
4. Tartu E. Laenu-Hoiu Üh.	4 741	4 783
5. Viljandi Ühispank	3 741	3 717
6. Põllumajanduse Pank	3 607	3 650
7. Tartu Majaoman. Pank	3 217	3 194
8. Pärnu E. Laenu-Hoiu Üh.	2 303	2 308
9. Virumaa Ühispank	2 090	2 052
10. Tall. L-Hoiu Kassa ü/p.	1 563	1 817
11. Majaoman. Krediidipank	1 745	1 732
12. Narva Majaoman. Pank	1 500	1 580
13. Põltsamaa Ühispank	1 487	1 486
14. Pärnumaa Põllum. ü/p.	1 390	1 420
15. Põllupidajate Ühispank	1 354	1 295
16. Rakvere Ühispank	1 208	1 144
17. Lääne-Eesti Ühispank	1 186	1 238
18. Tallinna Juudi Ühispank	1 154	1 133
19. Narva Ühispank	1 119	1 123
20. Võru Ühispank	1 021	1 022
21. Jõgeva Ühispank	992	970
22. Saarde Ühispank	788	797
23. Kaubanduse Ühispank	744	764
24. Jõhvi Ühispank	739	752
25. Võhma Ühispank	710	721
26. Tallinna Ühispank	704	682
27. Tartu Juudi Ühispank	673	646
28. Saarte Ühispank	665	656
29. Tõeva Ühispank	659	663
30. Rapla Ühispank	629	618
31. Helme Ühispank	624	640
32. Valga Ühispank	579	572
33. Nõmme Majaom. Pank	572	588
34. Põlts. Majaom. ja Põll. ü/p.	568	595
35. Pärnu Majaoman. Pank	543	544
36. Väike-Maarja Ühispank	496	484
37. Tapa Ühispank	488	506
38. Kõse Ühispank	487	489
39. Saaremaa Rahva Ü/p.	469	438
40. Antsla Ühispank	437	446
41. Järva-Jaani Ühispank	424	441
42. Ambla Ühispank	422	418
43. Järvamaa Ühispank	418	440
44. Lihula Ühispank	417	404
45. Vändra Ühispank	415	406
46. Viljandi Majaoman. Ü/p.	379	392
47. Lõganuse Ühispank	359	398
48. Kadrina Ühispank	354	350
49. Rääpina Ühispank	345	343
50. Petseri Ühispank	337	324
51. Türi Ühispank	325	333
52. Valga Laenu-Hoiu Ühis.	322	321
53. Kinnisvaraoman. Ühis.	310	289
54. Petseri Laenu-Hoiu Ü/p.	293	294
55. Põlva Ühispank	276	271
56. Rakke Ühispank	276	278
57. Suure-Jaani Ühispank	268	271
58. Mustvee Ühispank	268	262
59. Tartu Saksa Ühispank	263	265
60. Fuka Ühispank	259	248
61. Sangaste Ühispank	237	239
Kokku — Total	88 377	86 584

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äri seis 1. märtsil ja 1. aprillil 1939. a. (1000 kr).
Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1. mars et 1. avril 1939.

	1. aprillil		1. märtsil	
	14 erapanka 14 bang. privées	61 ühispanka 61 bang. coopér.	14 erapanka 14 bang. privées	61 ühispanka 61 bang. coopér.
	Aktiva — Aktif			
1. Kassa — Caisse	1 505	1 294	1 281	1 128
2. Hoiuarved — Comptes courants	9 316	10 835	9 868	11 118
a) Sellest Eesti Pangas — Dont à la Banque d'Estonie	4 149	2 400	4 254	2 431
3. Väärtused — Effets	330	122	654	182
a) Väär raha ja kuld — Métaux préc. et effets en valeurs étranger.	126	58	151	42
b) Tšekid ja maksuk. — Chèq. et ord.	204	68	503	140
4. Pt. 1, 2 ja 3 kokku — Total 1, 2 et 3	11 211	12 251	11 803	12 428
5. Väärtpaberid — Effets	12 324	5 829	8 538	5 810
a) Sellest riigi ja riigi poolt garanteeritud — Dont de l'Etat et garant. par Etat	10 320	4 395	6 725	4 378
6. Laenuud — Prêts		63 122	68 571	62 892
a) Diskont. veksalid — Escomptes	35 569	41 102	33 824	41 477
aa) Sellest sisemaa veksalid — Dont du pays	33 635	41 102	32 020	41 473
b) Tähtajalised laenuud — Prêts termin.	1 121	5 185	1 152	5 087
c) Riiklikud laenuud — Prêts d'Etat	—	221	—	207
d) Kontokorrentlaenuud — Autres prêts	34 708	10 554	33 595	16 121
7. Korrespondendid — Correspondants	4 638	2 540	4 813	2 517
a) Sisemaa — en Estonie	483	752	496	566
Loro	1 030	1 281	862	1 218
Nostro	635	—	674	—
b) Välismaa — à l'étranger	2 368	527	2 781	733
Loro	7 311	1 407	7 172	1 231
Nostro	2 489	144	2 207	54
8. Garantii deebitorid — Garanties	449	522	447	518
9. Mitmesug. deebitorid — Débiteurs div.	5 138	2 849	5 138	2 849
10. Vallasvara — Mobiliers				
11. Kinnisvara — Immeubles				
12. Makstud %, äri- ja muud kulud — % et autres dép.	907	530	581	310
13. Osakonnad — Succursales	1 732	93	1 785	56
14. Muud aktivad — Actifs divers	2 108	698	2 657	717
Sellest: a) Üleminevad summad — Actifs transit.	1 429	109	1 900	183
b) Protestitud veksalid — Effets protestés	61	125	45	100
Kokku — Total	119 873	90 011	113 822	89 450
	Passiva — Passif			
1. Panga kapitalid — Capitaux et réserves	10 249	7 032	10 087	6 858
a) Sisemast, aktsia- ja osakapital — Capital versé	6 880	4 902	6 840	4 866
b) Riiklik tagavarakapital — Réserves	2 011	1 876	1 944	1 776
c) Muu erikapital — Réserves spéciales	7 358	254	7 303	216
2. Hoiused — Dépôts	72 186	69 607	69 339	70 320
Sellest teiste krediitautistate	6 217	10 345	5 777	11 087
muud	65 969	59 322	63 562	60 233
a) tähtajalised hoiused — Dépôts termin.	10 427	21 768	18 744	21 044
b) jooksvad arved — Comptes courant.	56 443	46 735	63 771	47 288
c) k/k.-arvete krediid-saldod — Autres dépôts	1 716	1 164	1 824	1 388
3. Rediskont — Réescomptes	6 524	2 407	3 769	3 092
a) Sellest sisemaal — Dont payables à l'intérieur du pays	4 218	2 407	2 602	3 092
4. Võlaarved teistest asutistest — Créditeurs	2 902	2 445	2 482	1 904
a) Sellest sisemaal — Dont établissements du pays	2 902	2 445	2 482	1 904
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3, 4	8 516	4 852	6 241	5 056
6. Korrespondendid — Correspondants	4 672	2 465	4 657	1 928
a) Sisemaa — En Estonie	1 277	1 534	1 243	1 382
Loro	525	745	569	546
Nostro	111	0	84	0
b) Välismaa — à l'étranger	2 795	186	2 761	0
Loro	7 311	1 407	7 172	1 231
Nostro	2 489	144	2 207	54
7. Garantii kreditorid — Garanties	1 814	93	1 853	56
8. Mitmesug. kreditorid — Crédoiteurs div.	2 060	1 044	1 228	1 266
9. Osakonnad — Succursales	1 651	860	1 651	850
10. Saadud % ja muud tulud — Intérêts et commissions reçus	2 919	1 547	3 327	1 772
11. Amortisat.-kapit. — Cap. d'amortissem.				
12. Muud passivad — Passifs divers				
Sellest: a) Üleminevad summad — Transitoires	1 418	372	1 520	222
b) Väljamaksmata % — % restant à payer	387	387	406	452
c) Väljamaksmata maksekäsiud — Transferts	59	48	100	51
d) Väljamaksmata osakasu — Dividendes restant à payer	45	383	84	246
13. Jagamata puhaskasu — Bénéfice net				
Kokku — Total	119 873	90 011	113 822	89 450

Märkus: Kokkuvõttes näidatakse Krediit Panga erikapital (ca 7 milj. kr) alates 1. I 1939 kapitalide all, varemalt arvestati korresp. arvel.

Tab. 11. Pankade äri seis 1. märtsil ja 1. aprillil 1939. a. (1000 kr).
Montant des bilans des banques au 1. mars et 1. avril 1939.

	1. IV		1. III	
Erapangad — Banques privées.				
1. Krediit Pank a/s	32 787	32 942		
2. G. Scheel ja Ko a/s	22 461	23 025		
3. Tallinna Linnapank	18 820	17 724		
4. Tartu Pank a/s	15 458	15 345		
5. Keskkassa a/s	9 409	2 954		
6. Tartu Linnapank	7 154	7 079		
7. Kauba Pank a/s	3 811	3 812		
8. Eesti Laenu Pank a/s	2 180	2 207		
9. Tallinna Aktsia Pank a/s	1 863	1 832		
10. Tartu Tööstuse Pank a/s	1 722	1 643		
11. Valga Pank a/s	1 609	1 589		
12. Pärnu Krediit Pank a/s	1 385	1 433		
13. Viru Pank a/s	1 251	1 212		
14. Võru Pank a/s	897	425		
Kokku — Total	119 873	113 822		
Tähtsamad ühispankad. Principales banques coopératives.				
1. Tall. Majaoman. Pank	17 647	1 7341		
2. Eesti Rahvapank	8 829	9 487		
3. Põlumeeste Keskp.	7 477	7 510		
4. Tartu E. Laenu-Hoiu Üh.	4 808	4 799		
5. Viljandi Ühispank	4 001	3 891		
6. Põllumajanduse Pank	3 815	3 628		
7. Tartu Majaoman. Pank	3 269	3 223		
8. Pärnu E. Laenu-Hoiu Üh.	2 448	2 441		
9. Virumaa Ühispank	2 170	2 110		
10. Tall. L.-Hoiu Kassa ü/p.	1 913	1 845		
11. Majaoman. Krediitpank	1 775	1 706		
12. Narva Majaoman. Pank	1 646	1 515		
13. Põistamaa Ühispank	1 524	1 496		
14. Pärnumaa Põllum. ü/p.	1 460	1 421		
15. Põlupidajate Ühispank	1 426	1 413		
16. Tallinna Juudi Ühispank	1 251	1 210		
17. Rakvere Ühispank	1 234	1 221		
18. Lääne-Eesti Ühispank	1 223	1 206		
19. Narva Ühispank	1 104	1 113		
20. Võru Ühispank	1 079	1 043		
21. Jõgeva Ühispank	1 008	1 026		
22. Kaubanduse Ühispank	799	770		
23. Saarde Ühispank	790	785		
24. Võhma Ühispank	755	714		
25. Jõhvi Ühispank	737	742		
26. Tallinna Ühispank	735	720		
27. Tartu Juudi Ühispank	690	708		
28. Võru Ühispank	685	647		
29. Saarte Ühispank	661	644		
30. Rapla Ühispank	650	633		
31. Helme Ühispank	639	628		
32. Põlva Majaom. ja Põll. ü/p.	661	590		
33. Valga Ühispank	688	593		
34. Pärnu Majaoman. Pank	659	540		
35. Nõmme Majaom. Pank	653	563		
36. Tapa Ühispank	608	498		
37. Väike-Maarja Ühispank	600	503		
38. Kose Ühispank	488	482		
39. Järvasa Ühispank	461	424		
40. Antsla Ühispank	451	443		
41. Lihula Ühispank	446	420		
42. Saaremaa Rahva ü/p.	444	474		
43. Järva-Jaani Ühispank	420	427		
44. Ambia Ühispank	426	421		
45. Väandra Ühispank	392	393		
46. Viljandi Majaoman. ü/p.	382	378		
47. Lääne-Ühispank	375	373		
48. Kadrina Ühispank	367	361		
49. Räpina Ühispank	355	350		
50. Põtseri Ühispank	352	329		
51. Põtseri Laenu-Hoiu ü/p.	349	316		
52. Tõli Ühispank	345	335		
53. Valga L. ja Hoiu ü/p	311	319		
54. Kinnisvarasoman. ü/p.	297	304		
55. Põlva Ühispank	286	281		
56. Suure Jaani Ühispank	281	272		
57. Mustvee Ühispank	278	278		
58. Rakke Ühispank	277	277		
59. Puika Ühispank	272	265		
60. Tartu Saksa Ühispank	269	267		
61. Sangaste Ühispank	236	236		
Kokku — Total	90 011	89 450		

Tab. 26. Turuhinnad aprillis 1939. a. — Prix de détail en avril 1939.

Main table with columns for categories (e.g., rask, kala, teravili, lih, puhas, puhas, kütte-ained) and rows listing various goods with their prices in Tallinn and other locations.

Märkus: Kurrstiviga — kaupluste väikemüügihinnad — Chiffres en italique désignent les prix en magasins et boutiques.

1) — boite, 2) — paire, 3) — paquet, 4) — lt, 5) — I valik, 6) — kottiviisi, 7) — kg hind kg-ülisi ostes.

Tab. 30. Tööstustettevõtted ja töölolu 1-ks aprilliks 1939. a.
Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1. avril 1939.

Lõpetavate arv N d'entreprises	Tööstajate üldarv Nombre général des travailleurs				Naiset töölisi Don't ouvriers		Tööajate arv Nombres des accidents								
	Tööajatuus Tijutus	Tööajatuus Tijutus	Tööajatuus Tijutus	Tööajatuus Tijutus	Teenistajad 1. IV 1939	Indeks = 100 1. III 1939 =									
								+	+						
20	4 499	338	255	4 582	4 129	+81	102,0	31	781,5	398,1	344,1	47,9	25,9	45,8	186
41	8 291	665	515	8 388	8 464	-31	99,1	20	621,1	395,5	361,5	50,4	26,4	48,0	162
131	2 237	336	155	2 418	2 167	+138	109,5	83	402,0	151,5	149,0	40,6	21,5	36,8	90
57	8 857	288	222	6 423	5 646	+68	102,4	129	1 074,4	498,3	482,1	26,9	24,9	46,8	141
18	2 267	118	72	2 813	2 022	+47	102,4	47	4 068,4	2 068,0	1 893,8	42,1	24,9	41,4	58
6	1 821	17	8	1 830	1 896	-9	100,7	4	231,6	158,4	138,6	60,6	33,9	60,0	22
19	2 911	151	165	2 897	1 896	-20	99,2	5	541,4	250,0	208,4	38,4	23,0	37,3	72
4	789	115	135	1 769	1 870	-25	98,4	4	348,3	147,9	125,6	39,0	22,3	35,7	51
14	495	24	13	616	1 024	+10	101,6	18	1 072,2	455,3	381,1	22,1	12,1	33,6	3
40	12 135	324	226	12 239	11 133	+98	100,8	98	838,0	704,6	681,6	37,9	26,1	34,9	92
8	4 991	134	120	4 875	4 292	+18	100,4	74	846,0	323,9	288,9	38,4	31,7	34,9	56
55	4 157	688	415	4 430	3 872	+254	107,0	31	732,9	325,3	282,3	38,6	26,3	34,9	77
17	1 851	4	8	1 877	1 162	-6	96,5	18	250,5	130,0	99,4	46,5	31,1	41,4	23
17	2 774	45	100	2 719	2 416	-61	97,9	51	254,7	146,7	106,0	40,5	26,4	37,5	34
23	1 692	32	26	1 688	1 872	+3	100,2	31	274,2	151,4	118,0	50,1	30,9	43,0	30
44	3 694	339	164	3 669	3 249	+161	106,2	81	607,6	255,4	176,6	39,3	22,1	29,0	77
31	1 991	132	61	2 062	1 870	+171	103,9	14	388,1	118,0	118,0	46,9	24,9	30,4	2
8	684	28	6	656	586	+72	108,9	7	115,2	62,5	45,8	65,2	27,9	30,4	1
65	3 181	1 377	1 093	3 445	2 852	+308	111,6	37	265,1	130,4	98,2	39,2	20,6	36,9	108
5	1 043	17	20	1 040	684	-99,4	100,0	3	131,8	95,8	62,8	48,2	31,7	47,2	8
4	125	2	2	125	112	-4	100,0	—	24,7	6,5	5,6	41,0	21,5	22,9	—
433	47 341	4 093	2 917	48 517	42 674	+1 161	102,8	542	8 015,5	3 661,9	2 973,9	42,1	27,2	36,9	844
215	40 674	2 757	2 135	41 196	36 227	+609	101,7	394	6 797,4	3 161,5	2 564,4	43,3	27,6	37,5	769
218	6 767	1 336	782	7 321	6 447	+552	109,4	148	1 218,1	500,4	409,5	39,2	25,0	33,6	75

I. Industries extractives II. Industrie minérale III. " des métaux IV. " chimique V. " des caux et poudr. VI. " textile VII. " du bois VIII. " du papier et celluloze. IX. " polygraphique X. " de vêtements, des bottesons etc. XI. Confection de vêtements et fabr. de mercerie XII. Constructions XIII. Usines électr., à gaz d'écol. et distrib. d'eau XIV. Industrie du nettoyage	Keskmine töölis Moyenne ouvriers		Keskmine naisel Moyenne femmes		Märts — En mars	Tööajatuus arv Nombres des accidents
	1939	1938	1939	1938		
4	829	5	88	88	101,2	5,6
41	4 093	34	4 222	4 023	+21	18,7
131	1 358	91	1 358	1 272	+86	23,1
51	344	13	15	244	-2	39,8
54	215	10	11	214	-1	33,2
60	722	51	34	739	+16	20,6
135	1 167	358	123	1 402	+235	22,7
17	116	14	12	117	+2	20,3
45	509	16	21	504	-5	23,7
326	2 949	134	434	2 135	-800	29,6
125	1 016	184	83	1 041	+97	35,2
47	436	290	222	471	+48	24,4
8	81	1	9	56	-8	16,8
38	804	19	9	296	+10	37,7
1 056	9 731	1 160	1 085	9 806	+75	33,0
1 469	57 072	5 253	4 002	58 323	+1 251	24,7
4	40,1	39,1	40,1	39,1	—	40,1
6	39,8	38,8	39,8	38,8	—	39,8
7	33,2	40,3	32,0	32,0	—	33,2
1	25,3	31,6	20,6	20,6	—	25,3
2	27,3	32,7	22,7	22,7	—	27,3
20	30,7	32,0	20,3	20,3	—	30,7
—	26,6	29,6	23,7	23,7	—	26,6
—	34,4	35,2	24,4	24,4	—	34,4
13	30,8	35,1	22,7	22,7	—	30,8
1	25,7	35,1	40,6	40,6	—	25,7
18	38,3	39,7	16,8	16,8	—	38,3
—	37,7	37,7	—	—	—	37,7
74	31,9	35,9	22,4	22,4	—	31,9
918	36,1	36,1	26,5	26,5	—	36,1

Sellist: { ettevõtted 50 ja üle töölisega — les entreprises ayant plus de 50 ouvriers
Dom: { ettevõtted 20—49 töölisega — les entreprises ayant 20—49 ouvriers

Kokku suurtööstus — Total
 ettevõtted 50 ja üle töölisega — les entreprises ayant plus de 50 ouvriers
 ettevõtted 20—49 töölisega — les entreprises ayant 20—49 ouvriers

Piiritusmonopoli veebruaris, märtsis ja aprillis 1939. a. — Ventes d'alcool en février, mars et avril 1939.

	1939			1938			1938 ± %		
	aprill	märts	veebr.	aprill	märts	veebr.	aprill	märts	veebr.
	Müük 1 000 liitrites (100%). Ventes en 1 000 litres (calculé en esprit du vin).								
Joogiks — Pour consommation	235,6	224,2	206,0	190,7	272,0	240,0	+18,0	-17,6	-14,4
Sellest viin — Dont eau-de-vie	214,6	203,7	186,2	173,6	240,7	216,0	+20,2	-16,4	-13,8
Er otstarbeteks — Pour les besoins spéciaux	52,9	70,6	41,6	54,7	64,4	55,6	-3,3	+9,6	-25,2
Denatuurat — Esprit du vin dénaturé	42,0	43,3	38,9	37,1	38,3	33,7	+13,2	+13,1	+18,4
Väljaveoks — Pour l'exportation	1,3	1,6	0,1	13,7	0,6	1,1	-90,5	+166,7	-90,9
Kokku — Total	331,8	339,7	287,6	305,2	373,3	331,0	+8,7	-9,5	-13,1
Müügiäärts 1 000 kr. Valeur des ventes (en 1 000 kr).									
Sellest joogiks — Pour l'exportation	1 592,2	1 551,3	1 300,4	1 384,9	1 630,0	1 381,8	+15,0	-4,8	+0,7
	1 465,0	1 397,5	1 284,2	1 247,2	1 490,6	1 260,6	+17,5	-6,3	+1,0

Tab. 33. Nakkushaigused veebruaris ja märtsis 1939. a.
Maladies contagieuses en février et mars 1939.

	Märts — Mars														Veebruar — Février													
	Diphtheria	Erysipelas	Mening. cerebr. epid.	Morbilli	Paratyphus	Pertussis	Poliomüelitis ac. et. poli. ac.	Rubeola	Scarlatina	Trachoma	Tuberculosis	Typhus abdom.	Vartella	Kokku — Total	Diphtheria	Erysipelas	Mening. cerebr. epid.	Morbilli	Paratyphus	Pertussis	Poliomüelitis ac. et. poli. ac.	Rubeola	Scarlatina	Trachoma	Tuberculosis	Typhus abdom.	Vartella	Kokku — Total
Linnad — Villes	71	13	1	295	4	9	4	86	—	79	13	40	614	63	7	—	42	3	14	—	2	75	4	71	11	88	390	
Tallinn	7	8	1	239	2	1	4	10	—	36	3	17	384	9	3	—	42	2	1	—	—	10	—	—	—	—	15	123
Antsla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eiva	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jõgeva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jõhvi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kahtla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kõla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kil.-Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kunda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kärda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mustla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Musavee	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mõisaküla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Narva	19	1	—	—	—	—	—	15	—	6	4	10	56	9	—	—	—	—	—	—	—	11	1	6	6	30	63	
Sel. N.-Joesuu	3	—	6	—	—	—	—	3	—	6	—	3	22	8	1	—	—	—	—	—	—	2	—	5	7	28		
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Otepää	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petsari	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Põtsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakvere	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sindi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Jaani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tapa	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tartu	21	1	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljandi	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mand — Arrond.	92	12	—	58	1	72	3	123	7	96	4	20	494	72	13	4	3	1	44	3	2	144	8	76	19	54	443	
Viru	14	—	—	1	1	15	2	21	1	13	2	2	72	9	2	—	1	—	20	1	—	13	—	—	—	—	—	—
Järva	3	2	—	3	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Harju	15	3	—	53	—	—	—	11	1	16	—	—	106	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lääne	5	1	—	—	—	—	—	25	1	11	—	—	46	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Saare	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viljandi	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tartu	23	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valga	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petsari	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	163	25	1	353	5	80	3	5	214	7	175	17	60	1 108	135	20	4	45	4	58	3	4	219	12	147	30	142	823

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1927-39.

Finances (en millions kr)

Kapital emissioonid - Emissions des capitaux

Table with multiple columns: Banques (au 1 du mois), Prêts, Pankade vaheline arveldus, Protestitud vekslid, Rahakurs, Aktelasetse ja osatõhusus, Asutatud Sociétés, Kapitalisürendat, Likvideeritud, Kapitali vähenemine. Includes sub-headers like 'Besti Hüpoteegi pank', 'Pikalaenu paanga laenuid', 'Tähtsaimad väljavocaained', etc.

Commerces extérieurs (suite)

Table with columns: Articles principaux d'exportation (en 1000 kr.), Tõhtsamad väljavocaained (tonnides), Tõhtsamad sissevocaained (tuh. kr). Includes sub-headers like 'Kunsti- ja metalltööstuse tooted', 'Linnane riie', 'Villane lõng', etc.

*) Sellest 3 end. riiki. ettev. osa: arvust 0,26, summast 642.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1927—39. a. (järg) —

Väliskaubandus (järg) — Commerce extérieure (suite)

	Tähtsamad sisseveoninod (tuh. kr) — Articles princip. d'import. (en 1 000 kr)							Tähtsamad sisseveonained (tonnides) Articles principales d'import. (en tonnes)							Transiid (tonnides) Transit (en tonnes)
	Raud ja teras Fer et acier	Kivisüsi ja koks Houille et coke	Džaut — Jute	Petrooleum Pétrole	Väetised Engrais	Kummi ja kummi- saadused Caoutchouc et articles en caoutchouc	Toornaht Cuivre brut	Vill Laine	Džaut — Jute	Heeringad Harengs	Suhkur Sucre	Puuvill Coton	Kivisüsi ja koks Houille et coke	Transiid (tonnides) Transit (en tonnes)	
	75	76	77	78	79	80	81	82	83	81	85	86	87	88	
Keskmiselt kuus 1927 . . .	385	173	73	132	173	150	127	23	92	971	1 844	453	8 028	5 709	
Moyenne mens. 1928 . . .	300	146	70	132	240	182	214	25	159	930	2 053	449	7 933	3 560	
1929 . . .	321	168	111	134	222	227	156	18	208	865	2 278	408	8 705	3 481	
1930 . . .	327	133	74	157	183	168	122	23	170	643	2 520	406	7 967	3 531	
1931 . . .	184	103	04	110	125	134	57	23	250	207	2 605	272	7 005	0 986	
1932 . . .	152	47	45	62	84	80	30	28	209	42	1 043	277	4 121	5 238	
1933 . . .	197	68	44	67	106	77	52	31	181	120	1 667	271	4 210	2 774	
1934 . . .	202	63	44	87	159	114	85	25	183	203	1 737	377	3 520	2 774	
1935 . . .	418	77	52	83	164	120	144	39	202	341	1 944	444	4 741	465	
1936 . . .	511	94	58	93	161	158	138	34	176	366	2 156	473	5 457	1 128	
1937 . . .	731	133	68	130	228	191	188	22	313	401	2 149	541	7 020	1 37	
1938 . . .	587	106	61	142	357	193	167	20	189	582	2 319	488	5 507	131	
Kokku 1. I kuni viimase 1938 andmetega kuuni incl. 1939	1 159	347	201	394	1 608	450	561	60	615	1 360	5 421	1 388	16 450	418	
1938 Jaanuar — Janvier	394	182	70	133	10	117	206	28	224	5 800	1 863	20 710	1 520		
Veebruar — Février	304	83	58	161	309	87	212	9	181	310	1 550	427	4 002	85	
Märts — Mars	461	82	67	100	1 280	246	143	32	200	514	2 066	454	4 250	240	
Aprill — Avril	698	82	41	63	715	179	124	10	137	238	3 870	499	4 545	233	
Mai — Mai	758	54	63	93	205	186	145	30	201	197	1 532	534	3 018	194	
Juuni — Juin	698	129	99	92	208	214	196	14	249	83	2 071	309	6 221	136	
Juuli — Juillet	727	97	40	90	116	125	78	22	155	875	3 014	357	5 774	148	
August — Août	553	21	74	231	609	164	110	37	254	1 008	3 528	504	910	182	
September — Septembre	636	162	36	237	577	234	212	30	113	1 068	3 027	594	3 572	151	
Oktoober — Octobre	769	87	89	143	—	205	225	33	268	693	1 018	468	4 672	11	
November — Novembre	508	194	65	170	115	206	200	39	212	665	2 637	614	11 013	74	
Detsember — Décembre	476	102	23	105	132	244	146	17	63	153	2 102	585	4 900	25	
1939 Jaanuar — Janvier	489	83	123	137	—	106	195	36	385	272	1 845	593	4 618	478	
Veebruar — Février	325	216	58	75	377	127	137	33	184	259	1 043	920	11 018	420	
Märts — Mars	557	86	62	58	823	213	159	42	183	231	2 208	650	5 074	925	

	Tööliliste arv kuuni lõpul N. des ouvriers (à la fin du mois)		Tööliliste palga- summa ¹⁾ (1 000 kr) Montant total des gains des ouvriers (1 000 kr)		Tööliliste töö- tundide koguarv ¹⁾ (1000) N. total des heures du travail		Tööliliste tunnitöömatus (ant) Gain horaire (ant)				Tööliliste tegevus Activité des bourses du travail			
	Üldse — Total	Sellest suur- tööst. — Dont grand. entrepr.	Üldse — Total	Sellest suur- tööst. — Dont grand. entrepr.	Üldse — Total	Sellest suur- tööst. — Dont grand. entrepr.	Suurtööst. Grandes entreprises		Kesk- tööst. — Moyennes		Tööliliste arv viima- sokku kuupäeval — N. des chômeurs au dernier du mois	Vabakohtade arv vilmasel kuupäeval N. des places vac. au dernier du mois	Tööbaanide arv kuuni — Placements au cours du mois	Tööliliste arv kuuni — Placements au cours du mois
							M.-II.	N.-F.	M.-H.	N.-F.				
	100	107	108	100	110	111	112	113	114	115	116	117	118	
Keskmiselt kuus 1927 . . .	30 408	26 339	10 362	17 290	66 858	50 104	34,4	21,5	30,1	19,7	2 957	138	1 116	
Moyenne mens. 1928 . . .	32 282	27 783	22 188	19 662	73 397	64 540	36,2	22,5	32,0	20,9	2 620	148	943	
1929 . . .	32 005	28 462	22 008	19 886	71 842	62 709	37,9	22,9	33,5	21,9	3 181	268	1 248	
1930 . . .	31 249	27 208	21 784	19 520	67 944	60 374	38,7	23,0	33,0	21,8	3 030	216	1 199	
1931 . . .	28 857	24 843	18 645	16 740	60 484	53 247	37,0	22,9	32,5	21,6	3 542	157	1 740	
1932 . . .	26 794	22 700	15 783	13 020	54 162	45 950	34,0	22,2	30,0	18,9	7 121	303	2 425	
1933 . . .	27 560	23 284	15 784	13 611	55 766	47 079	33,2	22,0	27,0	18,7	8 210	812	2 718	
1934 . . .	32 005	27 828	19 283	18 806	68 186	58 041	33,1	21,8	26,9	18,5	2 970	1 053	2 291	
1935 . . .	37 312	30 057	22 223	19 147	75 693	63 427	34,7	22,7	28,0	18,6	1 770	1 347	1 845	
1936 . . .	43 906	36 830	27 125	23 108	85 001	71 128	37,0	23,8	30,8	19,5	1 276	1 839	1 913	
1937 . . .	50 669	42 369	33 565	28 808	100 132	88 571	40,1	25,4	33,0	20,2	1 100	927	1 720	
1938 . . .	51 704	43 541	37 761	32 528	101 444	80 097	42,4	26,5	35,0	22,0	1 243	1 074	1 568	
Kokku 1. I kuni viimase 1938 andmetega kuuni incl. 1939														
1938 Jaanuar — Janvier	47 327	39 958	2 623	2 279	7 745	6 552	40,0	25,5	31,0	21,0	2 255	1 481	1 574	
Veebruar — Février	47 465	39 841	3 237	2 793	7 482	6 287	39,8	25,4	34,0	21,7	1 708	598	2 046	
Märts — Mars	49 070	41 790	3 257	2 818	8 788	7 373	40,5	25,8	33,2	21,0	1 805	510	1 750	
Aprill — Avril	52 253	44 313	2 700	2 374	7 664	6 413	42,4	26,9	35,5	23,0	1 302	297	2 022	
Mai — Mai	56 881	48 201	3 414	2 965	9 403	7 947	42,0	26,5	35,7	21,9	872	196	1 712	
Juuni — Juin	55 842	47 313	3 180	2 753	7 709	6 482	44,1	27,0	36,7	22,3	684	150	1 373	
Juuli — Juillet	54 688	46 408	3 187	2 767	8 468	7 167	42,7	25,9	36,0	21,2	518	118	1 071	
August — Août	53 459	45 055	3 296	2 856	9 102	7 683	42,6	26,1	36,4	20,8	522	169	1 257	
September — Septembre	52 156	43 695	3 238	2 738	8 886	7 421	43,0	26,7	37,3	21,5	607	610	1 507	
Oktoober — Octobre	51 545	43 003	3 150	2 706	8 771	7 325	42,8	26,7	37,0	22,1	906	3 485	1 531	
November — Novembre	51 530	42 704	3 301	2 831	9 170	7 651	43,1	26,8	35,7	22,5	1 719	3 710	1 289	
Detsember — Décembre	48 359	40 148	3 103	2 648	8 178	6 790	44,7	28,3	36,9	24,1	1 831	1 556	1 685	
1939 Jaanuar — Janvier	49 005	41 196	2 909	2 548	8 407	7 039	41,4	26,7	34,3	23,0	2 252	1 012	1 698	
Veebruar — Février	50 078	41 513	2 876	2 447	7 966	6 610	42,3	27,1	35,9	22,0	1 906	720	1 200	
Märts — Mars	51 397	42 674	3 373	2 776	9 321	7 750	42,7	27,2	35,9	22,4	1 769	637	1 629	

¹⁾ Arvestamata ehitusööstus.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1927-39 (suite).

Raudteed - Chemins de fer, Laevandus - Navigation, Tõstatate arv kuu lõpul. N. des travailleurs (à la fin du mois).

Toodang - Production, Demograafia - Démographie. Sündimus, suremus ja abellum. Suresastates tegelikud arvud, kuudossissotul. teateleht. arvud.

*) Teikokkuvõtete arvud. **) Arvutud ühes uute linnadega (33 linna). *) Alates 1. jaan. 1938. a. arvestatud 1. maist 1938. a. muudetud uute linnade (33 linna) koosseisu alusel.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1927—39. a. (järg)

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1927—39.

Table with columns for Demograafia, Nakkushaigused, and Loomataudid. Rows include years from 1927 to 1939, with sub-rows for months and quarters. Data includes population, deaths, diseases, and livestock statistics.

Hulgimüügid. (geom. keskm.) — N.-ind. des prix de gros (moy. géom.)

Elatusmaksumusindeksid (geom. keskm.) Nombres-indices du coût de la vie (moy. géom.)

Large table showing price indices for various goods. Columns include categories like Toidained, Sellist-Dont, and others. Rows show data from 1913 to 1939, with sub-rows for months. Includes a general index column.

*) Arvestatud ühes uute linnadega (33 linn). *) Alates 1. jaan. 1938. a. arvestatud 1. mail 1938. a. muudetud uute linnade (33 linn) koosseisu alusel. *) Raudtee 3. kl. sõidutariifi märtsist täiesti üldiselt 10%. Tallinna—Nõmme sõidupiletihind jäi endiseks.

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“.

RAHVASTIK.

Rahvastiku ülepüürlikkus 1938. a.	Nr. 209(4),	lk. 180—183
Sündimus, suremus, abielulumus ja rahvastiku arv 1938. a.	208(3),	161—162
Andmeid eestlaste andekusest	206(1),	1—7
Abielulumus, sündimus, suremus ja rahvastiku arv 1937. a.	204(11),	541—575
Linnade ja alevite rahvastik 1937. a.	107(4),	182—186
Väljaränd 1937. a.	196(3),	135—138
Abielulahutused	186(5),	225—230
Kirjaoskus ja haridus Eestis	183(2),	49—57
Rahvastiku iive	182(1),	1—5
Suremus	181(12),	609—625
Sündimus	179(10),	485—498
Laste arv naistel	180(11),	557—569
Abielulumus	178(9),	433—441
Rahvastiku leibkondlik koostis . Nr. 176(7)—177(8),		349—369
Ühiskondlikud kihid	Nr. 175(6),	285—302
Rahvastik töötajana ja tarbijana	174(5),	221—253
Rahvastiku demograafiline koostis	173(4),	176—196
Asustamisühedus ja rahvaarvu muutumine Eestis	173(4),	169—176
Eesti suremistaselid	170(3),	1—6
Vigastused I. III 1934 rahvaloenduse andmetel	169(12),	646—649
Rahvastiku elukohavahetus 1922 ja 1934. a. vahel	166(9),	421—426
Rahvused Eestis	Nr. 164(7)—165(8),	353—361

HARIDUS.

Kooliraamatukogud 1937/38. õ/a.	Nr. 209(4),	lk. 173—178
Alg- ja keskkoolid ning gümnaasiumid 1937/38. õ/a.	205(12),	617—642
Availikud raamatukogud 1936/37. a. Nr. 200(7)—201(8),		395—400
Õppeasutised Eestis 1936/37. õ/a.	Nr. 198(5),	240—254
Kirjastus ja ajakirjandus 1936. a.	194(1),	16—24
Väljaspool kodu elavate õpilaste elutingimused Tallinnas	190(9),	485—489
Tartu Ülikool 1936. a.	187(6),	302—310
Lasteaiad 1935/36. a.	186(5),	217—222
Täienduskoolid 1935/36. õ/a.	185(4),	187—194
Õpperuumid alg- ja keskkoolides 1935/36. a.	182(1),	18—32
Õpilaste edasijõudmine alg- ja keskkoolis Tartu üliõpilaskonnas majanduslik seisund 1932/33. õ.a.	Nr. 164(7)—165(8),	341—358
Tallinna Tehnikum	Nr. 163(6),	305—306
Tavakeel ja võõrkeelte oskus	162(5),	229—233
Õpilaste ühisruumid maas-alkkoolis	143(10),	523—528
Ühingud vaimse kultuuri alal 1930. a.	137(4),	189—193
Alg- ja keskkoolide majad ja maad	127(6),	365—368

TÖÖ JA PALGAD.

Töötajad ja streigid 1938. a.	Nr. 209(4),	lk. 183—186
Raudteelaste tööõnnetused 1937/38. a.	Nr. 200(7)—201(8),	391—395
Tööõnnetused	200(7)—201(8),	375—390
Töökaitse 1934—37. a.	200(7)—201(8),	321—333
Tööpõhine palkus tööstuses 1933—37. a. Nr. 199(6),		299—305
Palgaolud tööstuses 1937. a.	198(5),	217—239
Riigi- ja omavalitsusteenijate haiguskindlustus	193(3),	120—184
Majateenijate töö- ja palgaolud	180(11),	593—598

BÜDŽETIÜRIMUS.

Tööstustööliliste leibkondade büdžetid	Nr. 208(3),	lk. 119—146
Büdžetiurimuse korraldus 1937—38. a.	208(3),	117—118
Paigalduste varanduslik seisund	198(3),	113—117

TERVISHOID.

Imikute suremus 1937. a.	Nr. 209(4),	lk. 193—198
Surmapõhjused 1937. a.	207(2),	65—74
Nakkushaigused 1937. a.	Nr. 200(7)—201(8),	353—357
Suvitajad suvituskohades 1933—37. a. Nr. 198(5),		254—258
Tööliste tervishoiu seisund	Nr. 188(7)—189(8),	393—407
Tervishoiuperioonaaal ja raviasutised	Nr. 187(6),	297—302
Apteekide tegevus 1934—36. a.	186(5),	222—225
Kõhutursatik tegevus 1931—35. a.	175(6),	337—339
Tuberkuloos 1932—35. a.	174(5),	272—275
Suviste terviskümblassauniste tegevus 1925—34. a.	162(5),	256—260
Kooliõpilaste tervishoiu seisund 1930/31—1932/33. õ/a.	156(11),	568—572
Ammaemandad 1931—34. a.	151(6),	324—325
Suguhaigused 1928—32. a.	147(2),	85—90

HOOLEKANNE.

Lastekaitse ja hoolekanne	Nr. 196(3),	lk. 139—148
-------------------------------------	-------------	-------------

KURTEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Liiklusõnnetused 1938. a.	Nr. 209(4),	lk. 203—212
Tulekahjud 1938. a.	209(4),	193—203
Põlmutööliste tööõnnetused 1937. a.	206(1),	23—27
Kirjategijad 1936—37. a.	Nr. 200(7)—201(8),	366—374
Küttegevus 1937. a.	200(7)—201(8),	357—365
Kõhute tegevus 1932—36. a.	194(1),	1—16
Enesetappid 1933. a.	Nr. 152(7)—153(8),	380—382

TÖÖSTUS.

Toodang ja töödajad suurtööstuses 1934. a. Nr. 171(2),		lk. 84—100
Keek-, väiketööstuse ja käsitöö osatähtsus tööstuses	144(11),	580—581

VÄLISKAUBANDUS.

Tollimaks ja väliskaubandus tollitariifide kohaselt 1937. a.	Nr. 202(9),	lk. 458—470
Rahvusvaheline maksebilans 1937. a.	Nr. 200(7)—201(8),	346—352
Kaubanduselepingute mõju sisseveole . Nr. 115(6),		393—404

TRANSPORT JA SIDI.

Mootorsõidukite liikimine üle piiri 1938. a.	Nr. 209(4),	lk. 170—180
Mootorsõidukid I. I 1930	208(3),	162—181
Jalgtraste arv 1938. a.	207(2),	74—76
Autobussiliinid 1937/38. a.	205(12),	614—617
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1937. a.	204(11),	580
Kaubalaevastik I. I 1938	204(11),	575—579
Post, telegraaf, telefon ja raadio 1937/38. a.	203(10),	480—525
Raudteede tegevus 1937/38. a.	202(9),	425—457
Tallinna lennujaama tegevus 1937. a.	199(6),	305—308
Välis- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1937. a.	199(6),	283—299
Siseveetead 1937. a.	197(4),	164—166

KINDLUSTUS.

Kindlustusseltsid 1937. a.	Nr. 207(2),	lk. 77—92
Tööstustööliliste haiguskindlustus 1937. a.	206(1),	28—43
Pensionid I. I 1936	179(10),	498—507

KREDIIT JA KAPITAL.

Rahvusvaheline maksebilans 1937. a. Nr. 200(7)—201(8)	lk. 346—352	
Pandimajad 1937. a.	Nr. 200(7)—201(8),	341—345
Era- ja tähtsamate ühispankade tulud ja kulud 1937. a.	200(7)—201(8),	333—341
Rahvusvaheline maksebilans 1936. a.	Nr. 187(6),	310—317

RAHANDUS.

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1936/37. m/a.	Nr. 206(1),	lk. 8—22
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1936/37. a.	205(12),	601—618
Maavalitsuste tulud ja kulud 1936/37. a.	199(6),	273—283
Rahvusvaheline maksebilans 1936. a.	187(6),	310—317

PÖLLUMAJANDUS.

Kanapidamise tasuvus 1938. a.	Nr. 209(4),	lk. 186—193
Kalandus 1938. a.	208(3),	147—156
Riigi metsamajandus 1937/38. a.	207(2),	57—65
Maomandite üleminekud ja hinnad	194(1),	24—32
Põllumajanduse tasuvus 1936/37. p.-a.	193(12),	662—671

POLITIKA.

Rahvahäletus rahvuskogu kokkuk. Nr. 178(7)—177(3),		lk. 402—407
Rahvahäletused Põhiseaduse muutmiseks Nr. 145(12),		605—617

VARIA.

Alkohooljookide toodang ja tarvitamine 1934—38. a.	Nr. 207(2),	lk. 92—99
Ürside üldsumma Tallinnas ja Nõmmel	185(4),	169—172
Perekonnanimede statistika	174(5),	262—287

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LÜK A. EESTI DEMOGRAAFIA.

Vihk I.	Haridus Eestis I	Lk. 228+180, 1924.	Kr. 6.—
" II.	Sündivus, surevus, abieluv. ja rahvalikum. 1921—1923. a.	" 52+54, 1925.	" 3.—
" III.	Tervishoid Eestis	" 132+80, 1925.	" 5.—
" IV.	Rahvastik ja tervishoid	" 300, 1930.	" 8.—
	Surmapõhjuse registreerimiskord ja rahvusv. surmapõhj. nomenklat.	" 4+123, 1931.	" 1.30
V.	Sotsiaalkindlustus Eestis	" 76, 1937.	" 1.50

EESTI MAJANDUS.

Vihk I.	Väliskaubandus 1923. a.	Lk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
" II.	Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasõit	" 102, 1925.	" 2.50
" III.	Randtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	" 64, 1925.	" 2.—
" IV.	Väliskaubandus 1924. a.	" 22+02, 1925.	" 3.—
" V.	Tööstus Eestis	" 80, 1926.	" 2.50
" VI.	Riigirandteed 1924. a.	" 38, 1926.	" 2.—
" VII.	Väliskaubandus 1925. a.	" 109, 1926.	" 3.25
" VIII.	Väliskaubandus 1926. a.	" IV+106, 1927.	" 3.25
" IX.	Aktuaalseltööde, osatööstus ja ühisteg. asut. äriseislaud I. I 1926	" 32+34, 1927.	" 2.—
" X.	Väliskaubandus 1927. a.	" 106, 1928.	" 3.25
" XI.	Eesti väliskaubandus 1928. a.	" 120, 1929.	" 3.50
" XII.	Väliskaubandus 1929. a.	" 152, 1930.	" 5.—
" XIII.	Väliskaubandus 1930. a.	" 144, 1931.	" 5.—
" XIV.	Väliskaubandus 1931. a.	" 140, 1932.	" 4.—
" XV.	Väliskaubandus 1932. a.	" 124, 1933.	" 4.—
" XVI.	Väliskaubandus 1933. a.	" 124, 1934.	" 4.—
" XVII.	Väliskaubandus 1934. a.	" 120, 1935.	" 4.—
" XVIII.	Väliskaubandus 1935. a.	" 120, 1936.	" 4.—
" XIX.	Väliskaubandus 1936. a.	" 124, 1937.	" 4.—
" XX.	Väliskaubandus 1937. a.	" 140, 1938.	" 4.—
" XXI.	Väliskaubandus 1938. a.	" 144, 1939.	" 4.—

EESTI PÕLLUMAJANDUS.

Vihk II.	Eesti põllumajandus II	Lk. 132, 1924.	Kr. 2.25
" III.	Loomapidamine Eestis 1924. a.	" 17+105, 1925.	" 1.50
" IV.	Eesti põllumajandus 1925. a.	" 3+201, 1926.	" 3.—
" V.	Eesti põllumajandus 1926. a.	" VIII+254, 1927.	" 3.—
" VI.	Eesti põllumajandus 1927. a.	" VIII+207, 1928.	" 2.75
" VII.	Eesti põllumajandus 1928. a.	" VIII+218, 1929.	" 2.75
" VIII.	Eesti põllumajandus 1929. a.	" VIII+204, 1930.	" 3.50
" IX.	Eesti põllumajandus 1930. a.	" VIII+230, 1931.	" 3.50
" X.	Eesti põllumajandus 1931. a.	" VIII+222, 1932.	" 3.50
" XI.	Eesti põllumajandus 1932. a.	" VIII+207, 1933.	" 3.—
" XII.	Eesti põllumajandus 1933. a.	" VIII+230, 1934.	" 3.50
" XIII.	Eesti põllumajandus 1934. a.	" VIII+138, 1935.	" 3.50
" XIV.	Eesti põllumajandus 1935. a.	" VIII+172, 1936.	" 3.50
" XV.	Eesti põllumajandus 1936. a.	" VIII+172, 1937.	" 3.50
" XVI.	Eesti põllumajandus 1937. a.	" VIII+168, 1938.	" 3.50
" XVII.	Eesti põllumajandus 1938. a.	Trükk.	" 3.50

Lük B. 1.	Üldrahvalgemise eelkõrkvõtted	Lk. 78, 1923.	Kr. 2.—
2.	Sugemed vigaste laste kohta Eestis	" 164, 1923.	" 3.75
3.	II Riigikogu valimised	" 78, 1923.	" 3.—

5. 1922. a. Üldrahvalgemise andmed.

Vihk I.	Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lk. 88, 1925.	Kr. 2.—
" II.	Üleriikline kokkuvõte (tab.)	" 8+188, 1924.	" 4.—
" III.	Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	" 88+84, 1925.	" 3.—
" IV.	Virumaakond	" 24+52, 1924.	" 2.—
" V.	Järvamaakond	" 52+60, 1923.	" 3.—
" VI.	Harjumaakond ja Tallinn	" 40+56, 1924.	" 3.—
" VII.	a) Läänemaakond	" 20+56, 1924.	" 2.—
	b) Saaremaakond	" 20+56, 1924.	" 2.—
" VIII.	Pärnumaakond	" 40+84, 1924.	" 3.50
" IX.	Viljandimaakond	" 36+84, 1924.	" 3.50
" X.	Tartu- ja Valgamaakond	" 40+02, 1924.	" 3.—
" XI.	Võru- ja Põlva maakond	" 30+46, 1927.	" 3.—

6.	1922. a. Üldrahvalgemise andmete läbitöötam. plaan ja tabelite sisu	" 48, 1923.	" 1.—
7.	Asumaa majapidamine Eestis 1919—23. a.	" 46+00, 1924.	" 3.50
8.	1925. a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	" 4+210, 1926.	" 3.75
9.	Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia. ja kart. värv.)	" 1925.	" 6.—
	Statistiline album, v. II. Majandus (24 dia. ja kart. värv.)	" 1926.	" 6.—
	Statistiline album, v. III. Põllumajandus (joonised, fotod, tekst)	" 112, 1928.	" 7.50
10.	III Riigikogu valimised	" 48, 1927.	" 1.75
12.	IV Riigikogu valimised	" 52, 1929.	" 1.75
13.	1929. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	" XI+235, 1930.	" 7.50
14.	1929. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	" IV+04+44, 1932.	" 3.—
15.	Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (lühikõite)	" XV+405, 1931.	" 7.—
16.	V Riigikogu valimised	" 52, 1933.	" 1.50
17.	II Rahvaloenduse andmed: v. I. Valdade rahvastik	" IV+104, 1934.	" 3.—
	v. II. Rahvastiku koostis ja korteriolud	" VIII+162, 1935.	" 3.—
	v. III. Tööharu ja loibkonnad	" 228, 1935.	" 5.—
	v. IV. Rahvastikuprobleeme Eestis	" VIII+166, 1937.	" 3.—
18.	Eesti arvudes 1920—1935	" XVI+348, 1937.	" 6.—
19.	Majandusloenduse andmed: v. I. Tööstus	Trükk.	"
	v. II. Käsitööstus	" 72, 1939.	" 2.—
	v. III. Kaubandus ja transport	Trükk.	"

LÜK F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922. a. Nr. 1—11 hind kokku	Kr. 10.—	1928. a. Nr. 74—85 hind kokku	Kr. 15.—	1934. a. Nr. 146—157 hind kokku	Kr. 15.—
1923. " " 12—21 " " " "	" 15.—	1929. " " 86—97 " " " "	" 15.—	1935. " " 158—169 " " " "	" 15.—
1924. " " 22—33 " " " "	" 15.—	1930. " " 98—109 " " " "	" 15.—	1936. " " 170—181 " " " "	" 15.—
1925. " " 34—45 " " " "	" 15.—	1931. " " 110—121 " " " "	" 15.—	1937. " " 182—193 " " " "	" 15.—
1926. " " 46—61 " " " "	" 15.—	1932. " " 122—133 " " " "	" 15.—	1938. " " 194—205 " " " "	" 15.—
1927. " " 62—73 " " " "	" 15.—	1933. " " 134—145 " " " "	" 15.—	1939. " " 206— " " " "	" 1.50